

НАЦІОНАЛЬНА БІБЛІОТЕКА УКРАЇНИ імені В. І. ВЕРНАДСЬКОГО
ФОНД ПРЕЗИДЕНТІВ УКРАЇНИ

Діяльність Президента України
в умовах російсько-української війни

2022

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Інформаційно-аналітичний бюлетень

Головний редактор збірника

В.М.Удовик, директор Фонду Президентів України,
канд. іст. наук, старш. наук. співроб.

Відповідальний за випуск

М. Б. Кушнарєва, ст. наук. співроб. інформаційно-аналітичного відділу
Фонду Президентів України, канд. філос. наук

Інформаційні та аналітичні матеріали підготували

М. М. Хилько, завідувач відділу, канд. філос. наук; Л. Г. Дем'яненко, ст. наук. співр., канд. філол. наук;
Л. І. Кукоба, наук. співр., канд. істор. наук; Є.В. Глушук, мол. наук. співр.;
М. М. Степченко, мол. наук. співр.

Заснований у 2022 р.

Виходить щотижня

Адреса редакції:

НБУВ, пр-т Голосіївський, 3, Київ, 03039, Україна

Тел. (044) 525-54-70

E-mail: fpu@nbuv.org.ua

Передрук – тільки з дозволу редакції

Матеріали ЗМІ подано в їхній редакції

Діяльність Президента України в умовах російсько-української війни

Випуск 44

(огляд матеріалів ЗМІ за 26 грудня 2022 р. – 1 січня 2023 р.)

Офіційна діяльність Президента України	4
Офіційна діяльність дружини Президента України	31
Міжнародна підтримка України	47
<i>Політико-правова допомога</i>	47
<i>Військова допомога</i>	48
<i>Гуманітарна та фінансова допомога</i>	50
Плани врегулювання. Переговорний процес	58
Плани повоєнного відновлення України	63
Коментарі європейських та американських політиків	67
Реакція представників української громадськості	79
Реакція представників світової громадськості та бізнесу	85
Експертні оцінки	92
Додатки	102
<i>Додаток 1</i>	102
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №890/2022	102
<i>Додаток 2</i>	107
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №891/2022	107
<i>Додаток 3</i>	117
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №900/2022	117
<i>Додаток 4</i>	120
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №901/2022	120
<i>Додаток 5</i>	124
УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №903/2022	124

Офіційна діяльність Президента України

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Короткий звіт про сьогоднішній день – іще один день іще одного тижня нашого спротиву.

Перше – фронт. Бахмут, Кременна та інші напрямки на Донбасі, які потребують зараз максимуму сил і концентрації.

Ситуація там важка, болісна. Окупанти витрачають усі доступні їм ресурси – а це значні ресурси, – щоб вичавити хоча б якесь просування.

І я дякую всім нашим хлопцям, які стоять на позиціях, стоять міцно, і які все ж знаходять можливості, щоб не тільки нічого не втратити, а щоб вибивати окупантів, «мінусувати» їх.

Хочу відзначити сьогодні 10-ту окрему гірсько-штурмову бригаду за взяття в полон окупантів на Донеччині. Це дуже важливо. Це дасть нам змогу звільнити більше українців.

Також відзначу 80-ту і 95-ту окремі десантно-штурмові бригади за успішне знищення ворожої сили на Лиманському напрямку. Молодці, хлопці! Що більше окупанти втрачають, то більше часу ми всі виграємо для України.

Друге – це енергетика.

Хочу подякувати всім працівникам енергетичних підприємств, усім ремонтним бригадам за те, що цієї суботи й неділі – у Святвечір і Різдво – вдалося дати людям більше енергії.

Звичайно, дефіцити зберігаються. Відключення тривають. Станом на цей вечір у різних регіонах України близько 9 мільйонів людей відключені. Але кількість і тривалість відключень усе ж поступово зменшується. Дякую кожному й кожній, хто забезпечив цей результат.

Сьогодні я провів спеціальну нараду з урядовцями щодо ситуації в енергетиці та інфраструктурі. Готуємося до наступного року – і не лише до зимових місяців. Є загрози, які маємо усунути. Є кроки, які мають бути зроблені. І держава їх обов'язково зробить.

Третій пункт – провів сьогодні розширену нараду щодо підсумків візиту до США та реалізації домовленостей.

Часу втрачати не будемо. Все, про що домовились у Вашингтоні, реалізуємо швидко. Настільки, наскільки це можливо.

І ще одне. Сьогодні говорив з Прем'єр-міністром Індії. У наступному році саме Індія головуватиме у «Великій двадцятці». Побажав пану Моді плідного головування, причому плідного не для когось окремо, а для всіх у світі, хто цінує мир.

Індія може бути більш активною в зусиллях для завершення агресії, тож сподіваюся, що в наступному році зможемо разом зробити більше для глобальної стабільності. (...)

Про призначення Ю. Клименка Надзвичайним і Повноважним Послом України в Аргентинській Республіці: Указ Президента України №888/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити КЛИМЕНКА Юрія Аркадійовича Надзвичайним і Повноважним Послом України в Аргентинській Республіці. (...).

Про призначення І. Холостенка Надзвичайним і Повноважним Послом України у Федеративній Республіці Нігерія: Указ Президента України №889/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Призначити ХОЛОСТЕНКА Івана Івановича Надзвичайним і Повноважним Послом України у Федеративній Республіці Нігерія. (...).

Володимир Зеленський провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у вівторок провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Учасники заслухали доповіді Головнокомандувача Збройних Сил України та командувачів військ оперативних напрямків про ситуацію на фронті, обговорили реалізацію попередніх рішень Ставки щодо окремих ділянок, зокрема поблизу населених пунктів Бахмут і Кременна.

На засіданні розглянули питання забезпечення сил оборони необхідною зброєю та обладнанням.

Окремо зупинилися на актуалізації плану дій сил оборони на наступний рік. (...).

На сайті Офісу Президента і в YouTube оприлюднено програму відомого телеведучого Девіда Леттермана за участю Володимира Зеленського ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

На сайті Офісу Глави держави і в YouTube доступна програма відомого ведучого Девіда Леттермана «Мій наступний гість не потребує представлення» за участю Президента України Володимира Зеленського.

Інтерв'ю було записане у жовтні в Києві, на станції метро «Майдан Незалежності», а вийшло на сервісі Netflix у грудні.

Девід Леттерман – культовий ведучий американського телебачення. За 33 роки роботи він провів понад 6 тис. випусків власних ток-шоу та отримав безліч телевізійних премій.

Програма «Мій наступний гість не потребує представлення» виходить на Netflix із 2018 року. За цей час у гостях у Девіда Леттермана побували

Джордж Клуні, Раян Рейнольдс, Барак Обама, Біллі Айліш та інші знаменитості першої величини.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів сьогодні засідання Ставки – уже 44-те за цей рік. Тематика зрозуміла. Передусім це Бахмут, Кременна й Донбас загалом. Можливі дії ворога на східному напрямку та наші дії.

Заслухали командувачів, визначилися з кроками на найближчий час. Продовжуємо готувати сили оборони й безпеки України до наступного року. Це має бути вирішальний рік. Розуміємо, які ризики є зимою, розуміємо, що маємо зробити навесні, а отже, розуміємо, які результати має продемонструвати увесь сектор оборони й безпеки.

Окремо обговорили постачання боєприпасів і ремонт бойової техніки.

До речі, хочу подякувати нашим фахівцям, усім нашим партнерам, усім, хто залучений до відповідної роботи. Нам вдалося налагодити таку систему, щоб не лише повернути відремонтовану техніку на поле бою, а й щоб узяти з поля бою трофейну техніку та поставити її на службу нашої державі.

Це дуже важливий результат року, і всі, хто долучився, – справді молодці.

Говорив сьогодні з Прем'єр-міністром Італії. Подякував за вже надану й за нову підтримку.

Пані Мелоні повідомила, що зараз на розгляді питання про ППО для України, і ми скоординували наші кроки. Я вірю, що італійська підтримка дозволить нам зміцнити захист українського неба.

Звичайно, обговорили й наші дипломатичні плани на найближчі місяці. А також зимові загрози, які ми, я впевнений, подолаємо разом.

Провів сьогодні нараду щодо роботи банківської системи та нашої співпраці з МВФ. Маємо забезпечити в наступному році ще більше можливостей для українців і гарантовано зберегти міцність наших систем – банківської та фінансової.

Також говорив із керівником найбільшого у світі інвестиційного фонду BlackRock. Отримав чергове підтвердження, що бізнес розвиненого світу вірить у нашу перемогу та готовий інвестувати в нашу відбудову. Фахівці цієї компанії вже допомагають Україні структурувати Фонд відбудови нашої держави. І ми вже готуємося й до участі у Всесвітньому економічному форумі в Давосі. Позиція та перспективи України будуть там представлені.

Загалом цей тиждень для України буде важливим із політичного погляду. Ми заходимо в наступний рік і маємо зберегти спільне розуміння наших національних цілей. Звичайно, це звільнення нашої землі від ворога, а також відновлення України, повернення наших людей додому, подальше зближення нашої держави з ключовими партнерами, відкриття нових

можливостей для України у світі – це все завдання на найближчий час. І не лише для держави, а й для кожного й кожної з нас. Незабаром я представлю свій погляд на реалізацію цих завдань у щорічному Посланні до Верховної Ради про зовнішнє і внутрішнє становище України.

Хочу, щоб це Послання було не звітом, а нашою з вами розмовою про наступний рік. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №890/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 1).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №891/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 2).

Про присвоєння В. Аллерову звання Герой України: Указ Президента України №892/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» АЛЛЕРОВУ Владиславу Юрійовичу – полковнику (помертньо). (...).

Про присвоєння Р. Гаху звання Герой України: Указ Президента України №893/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, самовіддане служіння Українському народові, вірність військовій присязі постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена “Золота Зірка” ГАХУ Роману Васильовичу – полковнику (помертньо). (...).

Про присвоєння М. Носенку звання Герой України: Указ Президента України №894/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі постановляю:

Присвоїти звання Герой України з удостоєнням ордена «Золота Зірка» НОСЕНКУ Миколі Анатолійовичу – головному сержанту (помертньо). (...).

Про присвоєння О. Осипенку звання Герой України: Указ Президента України №895/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ОСИПЕНКУ Олексію Леонідовичу – підполковнику. (...).

Про присвоєння В. Яценку звання Герой України: Указ Президента України №896/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За особисту мужність і героїзм, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі постановляю:

Присвоїти звання Герой України з врученням ордена «Золота Зірка» ЯЦЕНКУ Вадиму Юрійовичу – капітану. (...).

Президент обговорив з генеральним директором BlackRock координацію зусиль щодо відбудови України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч у режимі відеоконференції з генеральним директором найбільшої у світі інвестиційної компанії BlackRock Ларрі Фінком.

Під управлінням компанії BlackRock перебувають активи на суму близько 8 трильйонів доларів.

Згідно з попередніми домовленостями Глави держави та Ларрі Фінка, команда компанії BlackRock упродовж кількох місяців працює над проектом зі структурування фондів відбудови України.

Володимир Зеленський і гендиректор BlackRock домовилися найближчим часом зосередитися на координації зусиль усіх потенційних інвесторів та учасників відбудови нашої країни з метою досягнення єдності позицій та залучення інвестицій у ключові сектори економіки.

Під час розмови було наголошено, що топ-менеджери BlackRock планують здійснити особистий візит в Україну найближчим часом.

Президент подякував Ларрі Фінку за роботу професійної команди, яку компанія BlackRock сформувала для структурування проектів відбудови.

Виступ Президента зі щорічним Посланням до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Завдяки нашій єдності ми досягли того, у що майже ніхто у світі, у всьому світі, не вірив. Майже ніхто, окрім нас.

Україна стала одним із глобальних лідерів.

Наші національні кольори – це сьогодні міжнародний символ сміливості й незламності всього світу. У будь-якій країні, на будь-якому континенті, коли бачать синьо-жовтий, знають, що це про свободу. Про народ, який не здався, який вистояв, який об'єднав світ. І який переможе.

Завдяки Україні світ повірив, що цінності дають силу. Повірив услід за нашою боротьбою. Світ упевнився, що тиранія програє. Услід за нашою вірою. Світ побачив, що свобода може стати переможцем. Услід за нашими здобутками на полі бою. І всіма нашими військовими. Обов'язково стане. Україна обов'язково переможе.

За десять місяців цього року ми допомогли всім. Ми допомогли Заходу віднайти себе знову, повернутися на глобальну арену й відчути, наскільки Захід переважає. Ніхто на Заході вже не боїться й ніколи не буде боятися Росії.

Ми допомогли Євросоюзу набути справжньої суб'єктності. Допомогли Європі відчути себе не кількома чемпіонатами з командами різного рівня, а однією сильною командою, яка разом з усім вільним світом бореться за цю важливу перемогу.

Саме Україна об'єднала Європейський Союз. Виявилось, що це можливо! І тепер Європа захищає себе. Європа долає кризи. І це – попри колосальні ресурси, кинуті Росією на те, щоб зламати наш континент.

Усе, що Росія намагалася робити проти Європи, не спрацювало. Кожен російський крок став помилкою. Наші ж кроки спрацювали.

І вперше в історії Євросоюз допомагає оборонятися від такої масштабної агресії. Уперше низка країн ЄС змінила своє законодавство й свої політичні правила і тепер надає збройну підтримку нашій державі. Уперше в історії деякі країни Європи переглянули поняття нейтралітету й протистоять агресії разом з нами, разом Україною.

(...). Ми даємо кожному нашому партнеру унікальне й дуже важливе відчуття та історичну можливість – бути переможцем разом з Україною.

Завдяки українцям світ згадує, що це таке – бути переможцями. Наступного року ми це тільки посилюмо.

Цьогоріч ми здобули для України статус кандидата на вступ у Європейський Союз. Але наше досягнення не тільки в цьому. Це лише частина досягнення. Україна заслуговує на цей статус давно. Ми це знаємо. Ще років 20 тому ми могли б бути там, мати цей статус.

(...). Я хочу, щоб ми зараз подякували разом усім тим, хто відкрив нам цю можливість, цей шлях.

Я хочу, щоб ми подякували нашим воїнам.

Наші воїни, саме воїни, українські герої – не просто військовослужбовці. Не просто солдати й матроси, не просто сержанти й старшини, не просто офіцери та генерали.

Воїни – вони є надією мільйонів людей на життя. Вони є надією Європи на спокій. Вони є надією світу, що час імперій не повернути.

Українські воїни здобувають для нас мир. І здобудуть!

(...) в наших воїнів була – і є! – інша велика перевага. Більш значуща.

Перевага в рішучості, перевага сили своєї землі під ногами.

Таку перевагу українських воїнів ми посилюємо потужною зброєю. Вперше в нас така зброя.

«Хаймарс» і «Краб», «Гарпун» і «Насамс», «Байрактар» і гаубиці М777, «Цезар» і «Бушмастер», «Айріс - Т» і «Кроталь» – я назвав зараз лише деякі з десятків видів найкращої зброї світу, яка вже є або буде в наших воїнів. Дякую нашим партнерам!

Понад 1800 міст і сіл України нам уже вдалося звільнити від окупанта.

І я дякую всім державам, які допомагають нам долати російську тиранію саме на полі бою!

Я нагадаю: ще рік тому здавалося неможливим, що в нашої держави будуть системи ППО «Патріот». Але тепер маємо й таку домовленість. Дякую нашим стратегічним партнерам! Це особливий знак довіри до України.

Це справжнє союзництво зі Сполученими Штатами Америки. Ми досягли цього.

(...). Ви бачите, шановні українці, як весь світ, цілий світ допомагає нам і ми отримуємо передову зброю.

Ви можете бути певні, що настане час, коли бренди української зброї так само будуть цікавити весь світ.

Ми здатні виробляти свої ракети, свої морські дрони – ми вже це робимо, – бронетехніку, авіатехніку та інші види озброєнь. Ми вже це робимо. Вже є наше. Все це – наше. «Стугна», «Вільха», «Нептун», морський дрон та інше.

Давайте подякуємо нашому вітчизняному виробництву. Український військово-промисловий комплекс був і буде одним із найпотужніших у Європі та світі, я у цьому впевнений.

(...). І, до речі, саме в Україні нашими героїчними воїнами визначаються нові стандарти НАТО. Стандарти, якими ми сьогодні ділимося з нашими союзниками по Альянсу. Союзниками, а не просто партнерами.

Але, щоб дійти до цього часу й до тих можливостей, ми маємо домовитися зараз поміж собою. Ми всі в цій залі, в Україні, у нашому народі, у нашому суспільстві.

Пункт перший – єдність. Ми маємо берегти її попри будь-які особисті емоції та інтереси.

Єдність – це те, що дозволяє нам зараз зміцнювати суспільство, зміцнювати нашу державу й змінювати негативні тенденції нашої багатовікової історії.

(...). Україна йде до перемоги, про яку мріяли покоління наших людей. Зараз мріють наші діти. Мріяли наші батьки, дідусі. Всі покоління з часів Богдана до національно-визвольних змагань ХХ століття. Те, чого не досягли раніше, буде в нас. Буде.

І це можливо завдяки тому, що вперше за кілька століть маємо одночасно загальнонаціональну єдність, свою власну державу, що функціонує, і максимальне єднання світу заради підтримки нашої прекрасної України.

Ми не дамо нікому «відкотити» це до старих часів. Люди не дадуть. Світ не дасть.

Наша єдність має бути такою ж міцною, як наші воїни.

Другий пункт – це безпека.

Бути одним із глобальних лідерів – це не статус і не нагорода. Це постійний процес. Процес пошуку нових можливостей для держави, нових друзів та альянсів, нового зростання для економіки й суспільства.

Так само безпека держави – це не той стан, якого досягаєш раз і назавжди, це складна робота, це процес.

Лідерство та безпека йдуть поруч – здобуваючи одне, працюєш і на друге.

Зараз, коли ворог поставив собі за мету знищити нашу енергетику, ми ставимо собі за мету стати лідером у трансформації нашої енергетики для протидії будь-яким загрозам: військовим, політичним, економічним чи навіть кліматичним.

Ми маємо стати – і станемо, бо немає виходу! – станемо лідером у побудові сучасної «зеленої» енергетики. Це дасть змогу створити децентралізовану енергосистему, яку не зруйнувати ракетними ударами.

Сьогодні – всі бачать – це небезпечно, коли міста залежать від кількох великих тепло- чи електростанцій. Сучасному місту потрібні децентралізовані джерела енергії.

Лише «зелена» енергетика може це забезпечити.

(...). Ми вже стаємо – і станемо! – лідером у цифровій трансформації держави й суспільства.

Думаю, не варто окремо зупинятися на тому, чого ми досягли в галузі цифровізації та зв'язку.

Скажу лише те, що це досягнення такої ваги, яка дає змогу робити досвід нашої держави у цифровізації одним з інструментів зовнішньої політики.

Ми завершимо тотальну цифровізацію всіх дозволів і державних послуг в Україні. Це і про антикорупцію, і про стійкість інституцій нашої держави.

А поширюючи у світі такий досвід трансформації, вдалий досвід, ми забезпечимо Україні нових друзів, нові альянси, нові політичні та економічні можливості.

Зокрема, це буде стосуватися розвитку відносин з країнами Африки та іншими державами Глобального Півдня. Цей напрям зовнішньої політики отримав спеціальний пріоритет.

Ми вже стаємо – і станемо! – лідером глобальних зусиль заради продовольчої безпеки.

Цей рік показав, що без українського фермера, без українського аграрного експорту неможливо гарантувати не лише харчову, а й соціальну безпеку для десятків країн Африки, Азії та Європи. Дві наші ініціативи: експортна зернова ініціатива і програма Grain from Ukraine, «Зерно з України» – повернули світу життєво необхідну стабільність.

Понад 15 мільйонів тонн продовольства на експорт до більш ніж сорока країн лише за п'ять місяців в умовах повномасштабної війни – це наша перша зернова ініціатива.

І я дякую Генеральному секретарю ООН пану Гутеррішу, дякую Президенту Туреччини Ердогану за підтримку відновлення нашого аграрного експорту.

(...). Ще один важливий безпековий елемент.

Бізнес зараз – це також захист України. Податки зараз – це теж безпека.

Цього року в нас не було затримок із зарплатами нашим рідним вчителям і лікарям. Були проіндексовані пенсії, як це передбачено законодавством України. На деокупованій території виплати йшли одразу, коли там завершуються стабілізаційні заходи. На оборону за рік спрямовано понад трильйон 200 мільярдів гривень.

Звичайно, вагому роль відіграли фінансова допомога партнерів та інші залучені кошти, це правда.

Але. Але є «але». Маємо пам'ятати, що фінансування Збройних Сил України – це передусім внутрішній ресурс від податків українців, від мит, облігацій та інших подібних джерел.

І кожна несплачена гривня податків – це гроші, забрані в наших військових. І це факт. Звичайно, наявна податкова система не влаштовує ані тих, хто сплачує податки, ані тих, хто збирає податки. Не влаштовує вона й тих наших людей, які отримують зарплати та пенсії з цих податків.

Але надзвичайно важливо, щоб ми з вами досягли національної згоди в цьому питанні.

І я хочу зараз подякувати всім, кожному й кожній, хто зберігає роботу свого бізнесу, хто зберігає робочі місця, щоб люди могли забезпечувати себе та свої родини, хто сплачує податки. Дякую вам!

Ще раз хочу це підкреслити й хочу, щоб ви це знали: дуже важлива міжнародна допомога спрямовується на важливі соціальні виплати. А весь ресурс для зарплат військовим – це все сплачують громадяни України.

Третій пункт – справедливість.

Створення трибуналу щодо злочину агресії – це невід'ємна частина політики нашої держави. Я впевнений, що трибунал запрацює.

Запрацює й міжнародний компенсаційний механізм, який ми будемо.

(...). Ми зробимо все, щоб повернути додому всіх наших людей, які зараз у російській неволі.

Мета – відновити територіальну цілісність України – завжди йде поруч для нас із іншою метою – звільнити всіх наших людей, яких утримують у

російському полоні чи в тюрмах, а також усіх тих, хто був силою депортований із нашої землі.

За час після 24 лютого нашій команді вдалося звільнити з російського полону 1456 людей. Це суттєво. І я щасливий бачити кожного й кожну, хто повертається в Україну. Але попереду ще значно більше роботи. Проте я не маю сумніву, що ми разом, об'єднано її виконаємо.

Відбудова України після бойових дій – це ще одна складова справедливості. Уже зрозуміло, що це буде найбільший економічний проект нашого часу у Європі. Обсяги того, що потрібно зробити, очевидні для всіх і не потребують зараз окремого перелічування.

Зазначу лише дуже коротко ключові принципи.

Вся територія нашої держави потребує перебудови тих об'єктів інфраструктури, енергетики, соціальної сфери та іншого, що не відповідає сучасним безпековим вимогам.

Ми маємо підняти з руїн територію, на яку зайшли російські окупанти після 24 лютого.

Так само будемо відновлювати нормальність життя на території Донбасу та Криму, які були незаконно окуповані у 2014 році й за час, що минув, доведені окупантами до катастрофи.

Зараз іще складно оцінити необхідний обсяг ресурсів. Але точно можна сказати, що ми повинні зробити пріоритет у відновленні для тих компаній, які були в Україні або прийшли в Україну під час війни. Які вийшли з російського ринку під час війни. Це справедливо.

Хто підтримував нас у найважчі, найскладніші моменти, хто був з нами тоді, коли Україна боролася за життя, хто працював і сплачував податки, хто волонтерив і допомагав нашій незламності... Треба знайти формат, як надати такому бізнесу більше можливостей у таких важливих проектах, проектах нової, відбудованої України.

Український бізнес, американський, французький, польський – будь-який, який ми бачимо тут і зараз.

Я прошу вас, шановні народні депутати, разом з урядом і Офісом розробити таку законодавчу рамку. І це теж спонукатиме міжнародний бізнес заходити в Україну вже зараз, готуючись до майбутнього, до перемоги.

І ще одне.

Так само, як ми маємо відновити територіальну цілісність, маємо відновити й суспільну цілісність. Мільйони наших людей, які стали переселенцями і знайшли прихисток за кордоном, не мають стати біженцями.

Я дякую всім країнам, дякую всім народам Європи та світу, які допомагають нашим людям! Але ми повинні зберегти їх як частину українського суспільства. Маємо забезпечити їхнє повернення. Це передбачає різні компоненти роботи. Гарантування безпеки й економічне зростання. Відбудова та подальша інтеграція нашої держави з Європейським Союзом та іншими провідними суб'єктами вільного світу.

Захист прав людини й вирівнювання соціальних та особистих свобод в Україні та в передових країнах перебування наших переселенців. Створення сучасної ветеранської політики. Це дуже важливо! Створення в Україні сучасної системи реабілітації тих, кого війна поставила в найскладніше становище. Щоб у нашому суспільстві було саме це відчуття – що ніхто у нас не є зайвим. Це завдання... Що про всіх українців ми піклуємося, що кожному й кожній можемо допомогти.

Країна, яка підтримує всіх своїх, є країною, у яку хочеться повернутися.

Ми маємо зробити так, що коли у світі бачитимуть синьо-жовтий український прапор, то знатимуть, що це і про свободу, і про людей, у яких є міцний дім і яким завжди допоможемо, хоч би що з ними сталося. (...).

Президент України виступив зі щорічним Посланням до Верховної Ради та вручив державні нагороди українським захисникам ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент Володимир Зеленський виступив зі щорічним Посланням до Верховної Ради про внутрішнє і зовнішнє становище України.

З трибуни парламенту Глава держави наголосив, що цьогоріч завдяки Україні світ повірив, що цінності дають силу, та переконався, що тиранія програє, а свобода обов'язково стане переможцем.

Президент України Володимир Зеленський:

Саме Україна об'єднала Європейський Союз. Виявилося, що це можливо! І тепер Європа захищає себе. Європа долає кризи. І це – попри колосальні ресурси, кинуті Росією на те, щоб зламати наш континент.

За словами Президента, зараз світ зацікавлений у тому, що ще Україна може дати йому та Європі.

Президент України Володимир Зеленський:

Україна зцементує Євросоюз і весь вільний світ боротьбою за свободу й мир. Це – наш головний здобуток у зовнішній політиці за рік, що минає.

Володимир Зеленський акцентував, що більшість громадян у країнах Європейського Союзу підтримала ідею приєднання України до ЄС, тож настає час для початку переговорів щодо членства нашої держави у Євросоюзі.

Він закликав подякувати українським воїнам, які здобувають для України мир і які є надією мільйонів людей на життя, надією Європи на спокій, а світу – на те, що час імперій минув.

Президент зазначив, що українській армії вдалося звільнити від російської окупації понад 1800 міст і сіл. Глава держави зауважив, що світ допомагає Україні, зокрема надаючи передову зброю.

Президент України Володимир Зеленський:

Ще рік тому здавалося неможливим, що в нашої держави будуть системи ППО Patriot. Але тепер маємо й таку домовленість. Дякую нашим

стратегічним партнерам! Це особливий знак довіри до України. Це справжнє союзництво зі Сполученими Штатами Америки. Ми досягли цього.

Водночас Президент висловив переконання: настане час, коли бренди української зброї так само цікавитимуть світ.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми здатні виробляти свої ракети, свої морські дрони, бронетехніку, авіатехніку та інші види озброєння. Ми вже це робимо.

Щоб досягти всіх поставлених цілей і реалізувати всі можливості України, Президент закликав зберігати єдність суспільства попри будь-які особисті емоції й інтереси.

Задля зміцнення безпеки, на думку Володимира Зеленського, Україна має постійно шукати нових друзів та альянси, нове зростання для економіки й суспільства.

Зокрема, за його словами, Українська держава повинна стати лідером у розвитку сучасної «зеленої» енергетики, що дасть змогу створити децентралізовану енергосистему, яку не можна буде зруйнувати ракетними ударами.

Також, на переконання Глави держави, Україна має стати лідером у цифровій трансформації держави й суспільства: завершити тотальну цифровізацію всіх дозволів і державних послуг та почати поширювати позитивний досвід у світі, що допоможе нашій країні забезпечити нові альянси, нові політичні та економічні зв'язки, зокрема з державами Африки та іншими країнами Глобального Півдня.

Крім того, Україна буде лідером глобальних зусиль із гарантування продовольчої безпеки світу. Цьому сприятиме реалізація експортної зернової ініціативи та програми «Зерно з України» (Grain from Ukraine), які вже повернули світу життєво необхідну продовольчу стабільність і дали змогу зберегти мільйони робочих місць для українців, констатував Президент.

Ще один важливий безпековий елемент, за словами Глави держави, – це бізнес і податки. Володимир Зеленський подякував кожному й кожній, хто підтримує функціонування свого бізнесу, дає робочі місця та сплачує податки. Він наголосив, що фінансування Збройних Сил України – це передусім внутрішній ресурс від податків українців, мит, облігацій та інших подібних джерел.

Президент України Володимир Зеленський:

Звичайно, наявна податкова система не влаштовує ані тих, хто сплачує податки, ані тих, хто збирає податки. Не влаштовує вона й тих наших людей, які отримують зарплати та пенсії з цих податків. Але надзвичайно важливо, щоб ми з вами досягли національної згоди в цьому питанні.

Президент наголосив, що відбудова України після бойових дій – це складова справедливості.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо підняти з руїн територію, на яку зайшли російські окупанти після 24 лютого. Так само відновлюватимемо нормальність життя на

території Донбасу й Криму, які були незаконно окуповані у 2014 році й за час, що минув, доведені окупантами до катастрофи.

У цьому контексті Володимир Зеленський закликав народних депутатів разом з урядом і Офісом Президента розробити законодавчу рамку щодо надання пріоритетної участі в проектах відбудови тим компаніям і бізнесам, які були в Україні або прийшли в нашу країну під час війни, або вийшли з російського ринку після початку повномасштабного вторгнення.

У контексті забезпечення справедливості Глава держави назвав створення трибуналу щодо злочину агресії, а також розробку та реалізацію міжнародного компенсаційного механізму.

Президент України Володимир Зеленський:

Жоден злочин окупантів в Україні не повинен залишитися без законного вироку.

Володимир Зеленський також акцентував: мета щодо відновлення територіальної цілісності України йде поруч із метою звільнити всіх українців, яких утримують у російському полоні чи в тюрмах, а також усіх, хто був силою депортований з України. Президент нагадав, що за час після 24 лютого Україні вдалося звільнити з російського полону 1456 осіб, але попереду ще дуже багато роботи.

Крім того, за словами Глави держави, Україна має збрити так, щоб мільйони наших громадян, які знайшли прихисток від війни за кордоном, не стали біженцями, а захотіли повернутися додому.

Президент України Володимир Зеленський:

Ми маємо зробити так, що коли у світі бачитимуть наш синьо-жовтий український прапор, то знатимуть, що це і про свободу, і про людей, у яких є міцний дім і яким завжди допоможуть, хоч би що з ними сталося. Бо ми всі – українці.

Глава держави також вручив присутньому в сесійній залі Верховної Ради командир батареї HIMARS капітану Павлу Чернявському, який передав свою відзнаку «Хрест бойових заслуг» Президенту США Джоєфу Байдену, спеціальний символ – Command Coin, який лідер Сполучених Штатів передав українському військовому у відповідь.

Президент України Володимир Зеленський:

Пане капітане! Павле! Маю віддати зараз Command Coin вам. Ще раз хочу подякувати Президенту Байдену, обом партіям Конгресу й кожній американській родині за історичну підтримку України, підтримку наших громадян.

Після виступу з Посланням Президент України вручив державні нагороди українським захисникам, які були запрошені до парламенту.

Зокрема, він вручив орден «Золота Зірка» Герою України підполковнику Володимирі Весніну, який з лютого до квітня з підвищеним ризиком для життя виконував бойові завдання з протиповітряної оборони. Він особисто очолював роботу бойової обслуги самохідної вогневої установки на посаді начальника зенітної ракетної обслуги, вів бойову роботу

зі знищення повітряних цілей. Його розрахунок знищив 13 ворожих літальних апаратів противника. З квітня до вересня здійснював бойове керування зенітними ракетними обслугами та мобільними вогневими групами ПЗРК, які виконували бойові завдання з прикриття об'єктів інфраструктури Української держави.

Президент вручив «Золоту Зірку» майору Вадиму Ворошилову, який із першого дня повномасштабного вторгнення Росії здійснив 75 бойових вильотів. Майор виконує бойові завдання з перехоплення та знищення повітряних цілей. Так, 12 жовтня льотчик збив п'ять дронів-камікадзе Shahed-136. Під час знищення дрона над Вінниччиною неподалік літака розірвалася ракета, унаслідок чого він втратив керованість. За курсом була Вінниця. Вадим Ворошилов продовжив рух і, упевнившись у тому, що вивів літак у безпечну зону, здійснив катапультивання.

З рук Глави держави орден отримав полковник Роман Качур, якому присвоєно звання Героя України. Він уміло та ефективно командує підпорядкованими підрозділами. Спланував і реалізував систему розвідувальних вогневих комплексів, що нині здійснюють успішну контрбатарейну боротьбу та артилерійську підтримку військ.

Вручено орден «Золота Зірка» також підполковнику Олексію Осипенку, який разом із підлеглими в лютому брав активну участь у знищенні колон російських загарбників на Харківському напрямку. У червні група гвардійців під керівництвом Олексія Осипенка зупинила спробу прориву противником української оборони. У результаті блискучої роботи гвардійців ворожа техніка була повністю розбита за 15 хвилин. Наприкінці червня після знищення ворожого опорного пункту та окупантів підполковник зазнав важких осколкових поранень унаслідок вибуху ворожої міни, проте продовжив прикривати групу з кулемета, даючи їй можливість зайняти вигідні позиції для оборони. Завдяки вчинку Олексія Осипенка група не зазнала втрат і змогла відбити атаку ворога.

Крім того, Володимир Зеленський вручив орден «Золота Зірка» дружині та дітям підполковника Андрія Літуна, якого удостоєно звання Героя України посмертно. У лютому підполковник брав активну участь у боях проти російських загарбників за міста Мелітополь і Токмак, знищуючи техніку й живу силу противника. На початку березня батальйон підполковника захищав від окупантів населений пункт Малі Щербачі Запорізької області. 6 березня батальйон Андрія Літуна вступив у бій із переважальними силами російських окупантів, підполковник ціною власного життя прикривав відхід підлеглих, чим забезпечив уникнення ще більших втрат серед особового складу підрозділу.

Орден також вручено рідним загиблого Героя України механіка-водія танкового взводу старшого солдата Віталія Пархомика. 8 березня, під час контрнаступу на сили окупантів із населеного пункту Наливайківка його танк знищив «Урал» та броньовану техніку противника. Унаслідок потрапляння у засідку ворога екіпаж танка зазнав вогню у відповідь. У результаті бою з

переважальними силами противника старший солдат Віталій Пархомук загинув.

Президент передав орден матері старшого лейтенанта Романа Русника, якого удостоєно звання Героя України посмертно. На початку березня біля населеного пункту Кременна Луганської області Роман Русник виявив ворожу ДРГ і силами одного відділення успішно знешкодив її. Після цього старший лейтенант залишився на її позиції з метою розвідки подальших дій противника. Проте ворог отримав інформацію, що його ДРГ ліквідована, та висунув підкріплення. Роман Русник вирішив залишитися й ціною власного життя прикривав відхід побратимів. Військовослужбовці, яким вдалося першими відступити, запросили вогневу підтримку, і наша бронегрупа, що прийшла на допомогу, знешкодила вороже угруповання.

Крім того, Глава держави вручив відзнаку Президента України «Хрест бойових заслуг» командирі артилерійського взводу лейтенанту Дмитру Магльованому, який під час звільнення населених пунктів на Запоріжжі активно знищував ворожу техніку та склади боєприпасів. Лейтенант своїми героїчними діями надихає особовий склад на якісне виконання поставлених завдань.

Відзнаку «Хрест бойових заслуг» отримали загалом четверо військовослужбовців Збройних Сил України.

Володимир Зеленський також вручив ордени та медалі військовослужбовцям ЗСУ, Національної гвардії, Державної прикордонної служби, Державної служби України з надзвичайних ситуацій, Національної поліції, Служби безпеки України, Державної служби спеціального зв'язку та захисту інформації. Загалом нагороди з рук Президента отримали понад 30 військовослужбовців.

Президент України зустрівся з міністром збройних сил Франції ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський провів зустріч із міністром збройних сил Франції Себастьєном Лекорню, який перебуває з візитом у нашій країні.

Глава держави високо оцінив солідарність і підтримку, яку Франція та особисто Президент Еммануель Макрон надають Україні в умовах повномасштабної збройної агресії Росії.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу подякувати Президенту Макрону за всеосяжну допомогу Україні, особливо в цей складний час. Також вдячний дружині Президента за підтримку гуманітарних напрямів, а суспільству Франції – за таке тепле й надзвичайно відповідальне ставлення до України.

Глава держави відзначив успішне проведення в Парижі Міжнародної конференції з підтримки України в зимовий період, за підсумками якої було анонсовано додаткову екстрену допомогу нашій державі обсягом 1 млрд євро.

Президент України Володимир Зеленський:

За лідерства Президента Макрона зібрано рекордні обсяги допомоги нашій державі – фінансової, гуманітарної, а також генераторами. У цей складний час викликів енергетичній безпеці України це був важливий жест з боку Французької Республіки.

Володимир Зеленський поінформував Себастьєна Лекорню про ситуацію на фронті та нагальні оборонні потреби України. Глава держави подякував за надану Францією військову допомогу, спрямовану на захист українського неба та посилення спроможностей сил оборони, зокрема зенітно-ракетними комплексами Crotale та самохідними артилерійськими установками Caesar. Було обговорено подальші практичні кроки зі зміцнення обороноздатності України за підтримки Франції.

Володимир Зеленський наголосив на важливості звільнення всіх тимчасово окупованих територій України для відновлення стабільності в регіоні та повернення до світового порядку. У цьому контексті Президент розповів про українську формулу миру та плановане проведення Глобального саміту миру. Він висловив сподівання, що Франція візьме на себе лідерство в одному або кількох елементах формули.

Відбувся також обмін думками щодо актуальних питань євроатлантичної інтеграції України.

Міністр збройних сил Франції переказав Главі держави дружні вітання від Еммануеля Макрона та від імені Президента Франції запевнив у продовженні дієвої оборонної підтримки України наступного року.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Сьогоднішній день – так вийшло – день підсумків цього року, планів на наступний.

Провів нараду із міжнародниками щодо подій та планів на січень.

Зустрівся з міністром оборони Франції, який прибув в Україну. Обговорили співпрацю за рік, відбудову нашої країни та ще один крок у посиленні нашої протиповітряної оборони. Дякую, Франціє!

Зустрівся з урядовцями та головами парламентських комітетів. Обговорили, які рішення готуються.

Сьогодні ж звернувся зі щорічним Посланням до Верховної Ради про зовнішнє і внутрішнє становище України. Про те, як ми всі – усі українці – змінили цього року світ і що будемо робити наступного року.

Певно, ви могли вже бачити в новинах основні акценти всіх цих подій або ще побачите.

Хотілося б зараз додати ще одне до всього, що було зроблено та сказано сьогодні. Додати дещо неполітичне.

Хоч би що відбувалося і було у вас на душі, підтримуйте одне одного. Обов'язково.

Будь ласка, знаходьте час, щоб сказати теплі слова тим, хто поруч із вами. Навіть якщо це не близькі вам люди – просто іншим українцям.

Будь ласка, знаходьте можливість і момент, щоб подякувати за роботу, похвалити за те чи інше зусилля, за турботу.

І якщо людина у такій складній ситуації, в такій складний час залишається наодинці і з якоїсь причини не має рідних, будь ласка, запитуйте, чи треба допомогти. Або просто допомагайте, навіть не запитуючи.

Якщо ви знаєте, що людина чекає сина чи доньку з війни, будь ласка, приділяйте увагу: вітайтеся, послухайте, допомагайте.

Частіше обіймайте рідних. Частіше говоріть друзям, як ви їх цінуєте. Частіше підтримуйте колег. Частіше дякуйте батькам. Частіше радійте дітям.

Не забувайте телефонувати, коли рідні чекають, щоб навіть просто почути: як ви? Не забувайте писати повідомлення друзям і знайомим хоча б іноді – не варто зараз втрачати зв'язок.

І, будь ласка, не забувайте дякувати, коли вам допомогли. Будь ласка, старайтеся підтримати тих, хто воює за нашу державу.

Наша з вами увага до інших, коли її може не вистачати від когось із рідних – із різних причин, – наші з вами слова, які можуть зігріти тих, хто поруч, коли події надто холодні, і наша з вами турбота одне про одного, коли обставини випробовують, – все це теж наш спільний захист.

Ми не втратили нашої людяності, хоч і пережили страшні місяці. І не втратимо її, хоч попереду теж непростий рік. Ми дійдемо до перемоги. І маємо зробити це справді разом.

Дбайте про Україну, цінують одне одного і робіть усе, щоб допомогти нашим воїнам! (...).

Про відзначення державними нагородами України працівників дипломатичної служби: Указ Президента України №899/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

За вагомий особистий внесок у розвиток міждержавного співробітництва, плідну дипломатичну діяльність та високий професіоналізм постановляю:

Нагородити орденом «За заслуги» III ступеня

ВАЛАХА Артема Володимировича – консула Генерального консульства України в Любліні, Республіка Польща

КИРИЛИЧА Василя Петровича – Надзвичайного і Повноважного Посла України в Республіці Хорватія

РОГОВЕЯ Пауна Ауреловича – радника-посланника Посольства України в Румунії

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

МАРКАРОВУ Оксану Сергіївну – Надзвичайного і Повноважного Посла України в Сполучених Штатах Америки. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №900/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 3).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №901/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 4).

Для Президента життя кожного українця важливе, тому над звільненням українських полонених працює велика команда – Андрій Єрмак ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Для Президента України Володимира Зеленського звільнення з російського полону українських громадян – це пріоритет, тому над цим питанням щодня працює велика команда. Про це повідомив керівник Офісу Президента Андрій Єрмак в інтерв'ю телеведучій Наталії Мосейчук.

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак:

Для Президента життя кожної людини важливе. Саме тому тривають обміни – не в такій кількості, але останнім часом вони відбуваються практично щотижня.

Керівник Офісу Глави держави розповів, що над питанням звільнення українських полонених – військових і цивільних – працює велика команда.

Керівник Офісу Президента Андрій Єрмак:

Все перебуває під особистим контролем Президента. Він завжди знає, хто повертається й коли. Для нього це пріоритет. Працюють Буданов, Малюк, Дмитро Усов, Рустем Умеров – багато людей. Ми робимо те, що повинні робити. І будемо щасливі, коли всі наші люди повернуться. (...).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Насамперед хочу подякувати нашим бійцям Повітряних сил, українській ППО, яка сьогодні успішно відбила чергову російську атаку.

Збито 54 ракети, 11 ударних дронів.

Відзначилися наші воїни по всій Україні, і я дякую всім нашим Повітряним командуванням: «Центр», «Південь», «Схід» і «Захід».

А особливо ми всі з вами вдячні воїнам 96-ї Київської, 160-ї Одеської, 208-ї Херсонської зенітних ракетних бригад, чії результати сьогодні найбільші.

На жаль, маємо й кілька влучань. Наші енергетики, ремонтні бригади протягом дня роблять усе, щоб українці якнайменше відчули наслідки удару

терористів. І я дякую всім, хто працює заради відновлення постачання енергії.

Станом на цей вечір відключення електрики є в більшості областей України. Особливо складно на Київщині та у столиці, на Львівщині, в Одесі та області, у Херсоні й області, на Вінниччині і Закарпатті.

Але це не порівняти з тим, що могло б бути, якби не наші героїчні зенітники й ППО.

З кожним таким ракетним ударом Росія лише глибше заганяє себе у глухий кут. Ракет у них стає дедалі менше. Натомість статус найбільшого терориста у світі ще довго матиме наслідки для Росії та її громадян. І кожна ракета тільки закріплює, що все це має завершитися трибуналом. Саме так і буде.

І попри всі удари щодня держава працює. Офіс, Кабмін – усі працюють.

Зокрема, у мене сьогодні були дві великі наради, економічна й оборонна. Працюємо, щоб у наших захисників було більше можливостей, більше зброї, більше дронів.

Ситуація на передовій за добу – без суттєвих змін.

Найбільш гостро – Бахмут, Соледар, уся лінія на Донеччині. Ворог не відмовився від божевільної ідеї захопити Донеччину... Тепер вони ставлять собі завдання – під Новий рік.

Я дякую всім нашим хлопцям, які вже котрий місяць доводять окупантам, що це ми будемо ставити й досягати цілей на своїй землі.

Дякую всім, хто захищає український Донбас! Усім, хто захищає нашу Харківщину! Усім, хто тримає наш південь! Хто захищає наш кордон...

І, до речі, дякую тим прикордонникам, які разом з усіма силами оборони б'ють ворога на фронті. Дякую бійцям Білгород-Дністровського й Мукачівського прикордонних загонів.

(...). Залишилося два дні цього року. Можливо, ворог іще раз спробує зробити так, щоб Новий рік ми зустрічали в темряві. Можливо, окупанти планують черговими ударами по наших містах змусити нас страждати.

Але хоч би що планували вони, ми знаємо про себе одне: ми вистоїмо. Обов'язково. Виженемо їх. Без сумнівів. І вони нестимуть покарання за цю страшну війну. Максимальне.

Я дякую всім, хто захищає нашу державу! Дякую всім, хто воює за нашу незалежність! (...).

Володимир Зеленський провів засідання Ставки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський у п'ятницю провів чергове засідання Ставки Верховного Головнокомандувача.

Були заслухані доповіді щодо оперативної ситуації на фронті та можливих дій ворога в найближчій перспективі.

Учасники засідання акцентували увагу на забезпеченні підрозділів сил оборони на найгарячіших ділянках озброєнням та іншими засобами.

Також було розглянуто питання удосконалення протиповітряної оборони України, зокрема для захисту об'єктів критичної інфраструктури.

Окремо члени Ставки заслухали інформацію про відновлення енергетичної системи України після нещодавніх ракетних атак Росії. (...).

Президент України Володимир Зеленський вручив волонтерам відзнаки «Золоте серце» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Глава держави вручив представникам українського волонтерського руху відзнаки Президента України «Золоте серце».

Нагорода заснована указом Президента України від 5 грудня 2022 року № 825 з метою відзначення вагомим внеску волонтерів у надання допомоги та розвиток волонтерського руху, зокрема під час здійснення заходів із забезпечення оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України та подолання її наслідків.

Володимир Зеленський висловив подяку волонтерам за їхню важку та надзвичайно важливу роботу.

Президент України Володимир Зеленський:

Хочу подякувати за посилення наших сил оборони з 2014 року. І хочу подякувати – бо в цьому впевнений – за те, що ви наближаєте нашу перемогу, починаючи з 24 лютого, щодня, щогодини, щохвилини.

Президент наголосив, що відзнака «Золоте серце» символізує відданість волонтерів Україні та захисникам нашої держави.

Президент України Володимир Зеленський:

Цього року заснована відзнака «Золоте серце». Я вважаю, що саме таке серце у вас і в усіх представників волонтерського руху. Хочу подякувати вам за ваше серце, за ваш час, за життя, бо багато з вас цілковито змінили своє життя з перших днів цієї війни. І за вашу безмірну любов до України й до наших прекрасних людей і міцних воїнів.

Присутні вшанували хвилиною мовчання пам'ять волонтерів, які віддали свої життя за Україну.

Володимир Зеленський побажав волонтерам у новому, 2023 році, перемоги України у війні з агресором.

Президент України Володимир Зеленський:

Бажаю вам усім, щоб новий рік став роком нашої перемоги. Бо це найголовніше, чого очікує кожен і кожна з нас. Я бажаю вам лише перемоги!

За вагомий особистий внесок у надання волонтерської допомоги та розвиток волонтерського руху відзнаку Президента України «Золоте серце» отримали представники волонтерських організацій і рухів, які сприяють забезпеченню оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Росії та подолання її наслідків.

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Провів чергове засідання Ставки – уже 45-те за цей рік.

Ключове – Донеччина, Луганщина – наш Донбас, де тривають найжорсткіші бої. Бахмут, Соледар, Кременна... Загалом тримаємо позиції. Є й такі ділянки фронту, де потроху просуваємось. І я дякую всім нашим бійцям, які це забезпечують. Ви справжні герої!

Обговорили ситуацію на півдні, на нашому кордоні, постачання зброї, подальше посилення ППО.

Цьогоріч ми не лише зберегли нашу протиповітряну оборону – ми її зробили найсильнішою, ніж будь-коли. Але в новому році українська ППО стане ще сильнішою, ще результативнішою.

Українська ППО може стати найпотужнішою у Європі, і це буде гарантією безпеки не лише для нашої держави, а й для всього континенту.

Обговорили ще після Ставки – на окремій нараді – стан в енергетиці, до чого ми готуємося.

У нас є чітка стратегія убезпечення генерації та постачання електрики. Щоб її реалізувати, потрібен час. Потрібно багато зусиль. Але це буде. Буде обов'язково. Це одне з найголовніших завдань на наступний рік, і я не сумніваюся, що ми його виконаємо.

Сьогодні ж говорив з Прем'єр-міністром Греції. Підсумували рік, подякував Греції за підтримку нашої держави. Погодили на наступний рік, як можемо зробити співпрацю ще змістовнішою.

Провів нараду з нашими міжнародниками. Багато питань, але головне – ті заходи, які ми готуємо для посилення України вже в січні та лютому.

Україна збереже досягнуте лідерство в зовнішній політиці і буде ще активнішою, це сто відсотків.

(...). Сьогодні вперше відбулася церемонія відзначення наших волонтерів «Золотим серцем».

Це справедливо й чесно – за підсумками року відзначити тих, хто весь рік допомагає нашій обороні, допомагає людям та всій нашій державі.

Дякую кожному й кожній, хто воює за нашу державу. Хто допомагає українцям. Хто працює заради України та нашого майбутнього. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №902/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Про відзначення державними нагородами України

За вагомий особистий внесок у зміцнення міждержавного співробітництва, підтримку державного суверенітету та територіальної цілісності України постановляю:

Нагородити орденом князя Ярослава Мудрого III ступеня

ХУНА Сена – Прем'єр-міністра Королівства Камбоджа

Нагородити орденом «За заслуги» I ступеня

КЕМАЙЮ Ді-Максвела Саа – Міністра закордонних справ Республіки Ліберія

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ВІТФЕЛЬ Аннікен – Міністра закордонних справ Королівства Норвегія

КОЛОННА Катрін – Міністра Європи та закордонних справ Французької Республіки. (...).

Про відзначення державними нагородами України: Указ Президента України №903/2022 ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

(текст Указу та повний список нагороджених – наприкінці збірника у Додатку 5).

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

31 грудня... Сьогоднішній день, ця російська ракетна атака – це не підсумок року, як би цього не хотіли терористи. Це підсумок долі самої ж Росії.

Держава-терорист не отримає прощення. А ті, хто віддає накази на такі удари, і ті, хто здійснює, не отримають помилування. М'яко кажучи.

Кілька хвиль ракетного удару в передноворічний день. Ракети проти народу. Саме проти народу.

Це зробили нелюди, нелюди програють. І ми це з вами знаємо. Терористам це вже не змінити.

На Пасху вони робили такі удари, на Різдво, на Новий рік... Вони називають себе християнами, дуже чваняться своїм православ'ям. Але вони – за дияволом. Вони за нього і з ним.

(...). Громадяни України!

Всі наші служби працюють там, де були влучання. Ми надаємо допомогу тим, хто постраждав. Київ, Хмельницький, Запоріжжя, Миколаїв на цей час...

На жаль, є загиблі... Мої співчуття близьким.

Більшість ракет збито нашими силами ППО. І це врятовані життя. Якби не ППО, рівень втрат був би іншим. Значно більшим. І це черговий доказ для світу, що підтримку України треба збільшувати.

Я дякую всім партнерам, хто допоміг з ППО. IRIS-T, Crotale, NASAMS, Hawk. ПЗРК «Перун», Mistral тощо. Наступного року будуть Patriot. Цього року багато зробили С-300, які ми також отримали.

Кожна з цих систем – це протидія терору, це те, що доводить силу нормальних людей і безплідність терористів. Зброя проти терору – це засіб миру.

І щодня – сьогоднішній не виняток – ми звільняємо наше наших. 140 людей повернули з російського полону сьогодні. 22 офіцери, 118 рядових і

сержантів. Загалом від 24 лютого ми повернули додому 1596 українців і українок.

Дякую нашій команді! Дякую всім, хто захищає Україну! Всім, хто зараз на фронті! Всім дякую, хто воює за нашу державу!

Дякую ППО! І, будь ласка, громадяни, не ігноруйте сирени. Дякую нашим енергетикам – усім, хто знешкоджує наслідки терористичних атак.

Буде і зараз Новий рік.

Будемо з вами на постійному зв'язку!

Всі працюємо.

Слава Україні!

Новорічне привітання Президента України Володимира Зеленського ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

Дорогі українці!

Цей рік почався 24 лютого. Без передмов і прелюдій. Різко. Рано. О 4-й годині.

Було темно. Було гучно. Багатьом було складно, комусь – страшно. Минуло 311 днів. Нам усе ще може бути темно, гучно й складно. Але нам точно вже ніколи не буде страшно. І ніколи не буде соромно.

Це був наш рік. Рік України. Рік українців.

24 лютого ми прокинулись. Інші ми. Інший народ. Інші українці. Перші ракети остаточно зруйнували лабіринт ілюзій. Ми побачили, хто є хто. На що здатні друзі, вороги, а головне – на що здатні ми самі.

24 лютого мільйони з нас зробили вибір. Не білий прапор, а синьо-жовтий стяг. Не втеча, а зустріч. Зустріч ворога. Опір і боротьба.

Вибухи 24 лютого нас оглушили. Відтоді ми не все чуємо. І не всіх слухаємо. Нам казали: у вас немає інших варіантів, аніж здатися. Ми кажемо: у нас немає інших варіантів, аніж перемогти.

24 лютого ми почали творити нашу перемогу. З багатьох цеглинок – сотень інших перемог.

Ми перемогли паніку. Не розбіглись, а зібралися. Ми перемогли сумніви, зневіру, страх. Ми повірили в себе й у свої сили. Збройні Сили України. Розвідку. Нацгвардію. СБУ. ССО. Прикордонників. Тероборону. ППО. Поліцію. ДСНС. Усі наші сили оборони й безпеки. Я пишаюся вами всіма, наші воїни!

Цей рік можна назвати роком втрат для України, для всієї Європи, для всього світу. Але це неправильно. Ми не маємо так говорити.

Ми нічого не втратили. У нас забрали. Україна не втратила синів і доньок – їх забрали вбивці. Українці не втратили домівок – їх знищили терористи. Ми не втратили своїх земель – на них зайшли загарбники. Світ не втратив мир – Росія його зруйнувала.

Цей рік поранив нас у серце. Ми виплакали всі сльози. Прокричали всі молитви. 311 днів. Про кожну хвилину нам є що сказати. Але більшість слів –

зайві. Вони не потрібні. Не потрібні пояснення, прикраси. Потрібна тиша.
Щоб почути. Потрібні паузи. Щоб усвідомити.

Ранок 24 лютого.

Гостомель. Буча. Ірпінь. Бородянка. Харків.

«Мрія».

Краматорськ. Вокзал. Іграшка.

Чернігів.

Маріуполь. Драмтеатр. Напис «Діти».

Оленівка.

Одеса. Багатоповерхівка. Дівчинка. Три місяці.

Вільнянськ. Пологовий. Немовля. Два дні.

«Азовсталь».

Це неможливо забути. І неможливо пробачити. Але можливо
перемогти.

Ми вистояли на ногах, бо було те, що нас тримало. Наш дух.

Оборона Києва.

Харків.

Миколаїв.

Чорнобаївка.

Острів Зміїний.

НІМАРС.

Антонівський міст.

«Бавовна».

Кримський міст.

«Нептун».

Крейсер «Москва».

Русській воєнний корабль.

Ізюм, Балаклія й Куп'янськ.

Херсон.

І молимося, що буде Кременна та Сватове, Мелітополь, увесь Донбас,
Крим.

Ми б'ємося й битимемося далі. Заради головного слова: «перемога».

Вона точно буде. Ми йдемо до неї 311 днів.

Віддали багато сил. Але в мить, коли здається, що ти вже не можеш іти
далі, згадайте, що ми вже з вами пройшли.

Я хочу сказати всім вам: українці, ви неймовірні! Погляньте, що ми
зробили й що ми робимо!

Як наші воїни з перших днів розносять цю «другу армію світу».

Як наші люди зупиняли колони їхньої техніки.

Як дід зупиняв руками танк.

Як жінка збила дрон банкою помідорів.

Як в окупації крали ворожі танки, БТри, гелікоптер, снаряди.

Як збирали за години на «Ловців Шахедів», морські дрони,
броньовики, швидкі й «Байрактари».

Як витримали всі погрози, обстріли, касетні бомби, крилаті ракети, темряву й холод.

Як підтримували одне одного і державу.

На війні важливий кожен.

Хто тримає в руках зброю, кермо авто, штурвал судна чи літака, скальпель чи указку.

Кожен, хто за ноутбуком, хто керує комбайном, потягом.

Хто на блокпосту й на електростанції.

Журналісти й дипломати, комунальники та рятувальники.

Всі. Хто працює. Вчиться в університеті або школі. І навіть ті, хто тільки вчиться ходити.

Все це – заради них. Наших дітей. Наших людей. Нашої країни.

У великій війні немає маленьких справ. Немає непотрібних. Кожен із нас – борець. Кожен із нас – фронт. Кожен із нас – основа оборони.

Ми б'ємось як одна команда – уся країна, усі наші регіони. Я захоплююся вами всіма. Я хочу подякувати кожному незламному регіону України.

Харків. Понівечений, але нескорений. Ви довели ворогу, що бути поруч територіально не означає бути поруч ментально. Харків – це українське місто. Місто-герой.

Незламний Миколаїв. Героїчно витримує всі удари. Місто на хвилі, яке долає всі шторми.

Сумщина й Суми. Ви одними з перших відчували на собі повномасштабне вторгнення окупантів. Для них Сумщина стала кісткою в горлі. Звичайні люди робили коктейлі Молотова, палили ворожі колони, взяли перших полонених. Сумщина – це сила.

Дніпро. Опора й надійний тил нашого фронту. Ви приймали людей, ви повертали пораненим бійцям життя. Попри постійні удари Дніпро живе.

Одеса. Сонячна й привітна, тепер – фортеця. Світова фортеця. Яка захищає нас і яка захищає світ. Годує його, щодня відправляючи морем мільйони тонн порятунку. Бо вона – Одеса-мама.

Херсон! Ви – героїчні люди! Ви були в окупації понад вісім місяців. Без новин. Без зв'язку. Відірвані від України.

Тисячі з вас виходили на акції проти рашистів. Ви не знали, чи бачать це в Україні, чи знають про це. Окупанти брехали вам, що Україна вас кинула й не буде боротися за вас. Але ви вірили й попри все дочекалися. Обличчя Херсона посічене уламками снарядів, але головне, що Новий рік ми зустрічаємо вільними й разом під синьо-жовтими прапорами. А отже, все відновимо, усе відбудуємо. Так само, як Чернігів і Запоріжжя, і Краматорськ, і Бахмут.

Ті, хто став прихистком для мільйонів українців: це Рівне, Івано-Франківськ, Тернопіль, Вінниця. Я дякую вам! Ті, хто отримує й передає мільйони тонн допомоги з Європи та світу: Львів, Ужгород, Чернівці, Луцьк.

Дякую вам! Ті, хто приймає в евакуації бізнес, підприємства, університети: Хмельницький, Житомир, Кропивницький, Полтава, Черкаси. Дякую вам!

І ті, хто чекає Україну. І дочекається. Донбас, Луганщина, Крим. Завдяки вам, наші воїни!

І, звісно, Київщина й Київ – серце наше, яке завжди б'ється завдяки вам, усі наші українці!

Ми всі – одна сім'я. Одна Україна.

Це рік, коли Україна змінила світ. А світ відкрив Україну. Нам казали: капітуляція. Ми обрали контрнаступ! Нам казали йти на поступки та компроміси. Ми йдемо у Євросоюз і НАТО.

Світ почув Україну. Європарламент, Бундестаг, парламент Британії, Кнесет, Конгрес США.

Світ відчув Україну. Україна в медіа. У серцях людей. У топі пошуку Google.

Світ побачив Україну. На головних площах у Торонто, Нью-Йорку, Лондоні, Варшаві, Флоренції, Сіднеї, інших містах.

Українці дивують. Українцям аплодують. Українці надихають.

Чи є щось, що може нас злякати? Ні. Чи є хтось, хто може нас зупинити? Ні.

Бо ми всі – разом.

Ось за що ми воюємо. Одне за одного.

Найкращий для нас салют – на складах окупантів. Найкращий подарунок – цифри у звіті Генштабу.

Ми не знаємо достеменно, що принесе нам новий, 2023 рік. Але готові до всього.

Нові здобутки? Ми будемо щасливі. Нові удари? Ми будемо непохитні. Продовження боротьби? Будемо битися. А коли переможемо – будемо обійматися.

Дорогі українці!

Залишається кілька хвилин до нового року. Я хочу всім нам зараз побажати одного – перемоги. І це головне. Одне побажання для всіх українців.

Нехай цей рік буде роком повернення. Повернення наших людей. Воїнів – до своїх родин. Полонених – до своїх домівок.

Переселенців – до своєї України.

Повернення наших земель. І тимчасово окуповані стануть назавжди вільними.

Повернення до звичайного життя. До щасливих хвилин без комендантської години. До земних радощів без повітряних тривог.

Повернення того, що у нас вкрали. Дитинства наших дітей, спокійної старості наших батьків.

Щоб на канікулах онуки приїхали до бабусь і дідусів. На кавуни в Херсон. І на черешню в Мелітополь.

Щоб наші міста були вільні. Наші друзі – вірні.

І щоб у звітах біля цифри 100 тисяч знищених ворогів, тисяч одиниць знищеної російської техніки з'явилася наша головна цифра і головний успіх – 603 тисячі 628 кілометрів квадратних. Площа незалежної України, як це було з 1991 року. Як це буде завжди.

Нехай усе це принесе новий рік. Ми готові за це боротися. Ось чому кожен із нас тут. Я тут. Ми тут. Ви тут. Усі тут. Ми всі – це Україна.

Слава Україні!

З Новим роком!

Президент України Володимир Зеленський виступив зі зверненням до українського народу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Президент України Володимир Зеленський:

(...). Новий рік, новий день, нові підсумки. 45 «Шахедів» збито в першу ніч року.

Дякую нашим Повітряним силам – льотчикам, зенітникам. 33 «Шахеда» на їхньому рахунку. Дякую протиповітряній обороні наших Сухопутних військ за ще 12 збитих іранських дронів. Просто молодці, хлопці!

Російські терористи як були жалюгідними, такими й зайшли в цей рік. Наші ж захисники як були молодці, так і 1 січня себе показали дуже добре.

Знаєте, цими днями було видно максимально, як далеко ми відійшли, відійшли ментально, просто по-людськи від того, в чому «вариться» Росія. Наше з вами відчуття єдності, справжності, самого життя – це все так контрастує зі страхом, який запанував у Росії.

Вони бояться. Це відчувається. І правильно бояться. Бо вони програють. Дрони, ракети, все інше їм не допоможуть. Бо ми – разом. А вони – хіба що разом зі страхом.

І жодного року вони в Україні не заберуть, не заберуть нашої незалежності. Ми нічого їм не віддамо.

Я дякую всім, хто цієї ночі, і щодня, і щоночі б'є ворога на фронті! На кожен російський удар по Херсону, Нікополь, по Харківщині, по всіх наших містах і громадах ми окупантам відповідаємо. Дуже відчутно для них.

Я дякую всім нашим енергетикам, комунальникам за стабільне енергопостачання і мінімум відключень – з урахуванням усіх наявних обставин. Всюди, де лінії передачі та інші енергооб'єкти пошкоджені обстрілами, відновлення триває цілодобово. Сьогодні – також.

І дуже важливо, як усі українці цієї новорічної ночі підживили внутрішню енергію.

І як ми дякували нашим воїнам. Як ми дякували близьким. Як мільйони разів по всій Україні, по всьому вільному світу звучало й звучить досі наше з вами побажання – побажання перемоги. (...).

Офіційна діяльність дружини Президента України

Олена Зеленська відвідала відділення трансплантації кісткового мозку та імунотерапії дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит» ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська вже вдруге у різдвяні дні провела день читання для пацієнтів спеціалізованої лікарні «Охматдит».

Дружина Президента продовжила традицію, започатковану торік: вона привезла до клініки новинки дитячої літератури й почитала маленьким пацієнтам уривки з класичної книжки Елеонор Портер «Поліанна».

Дружина Президента Олена Зеленська:

У героїні, дівчинки Поліанни, непросте життя. Вона втратила батьків, живе серед чужих людей, втрачає здатність ходити... І все-таки зустрічає кожен день із надією на краще. Непереможна оптимістка Поліанна вже понад сто років передає цей оптимізм маленьким читачам, надто тим, хто, як і вона, опинився у скрутній ситуації та мусить боротися за життя.

У зустрічі з першою леді взяли участь маленькі пацієнти «Охматдиту», які стали донорами кісткового мозку для своїх близьких. Серед них – родини вимушених переселенців і військових, зокрема сім'я Кранахіних, де тато, військовослужбовець ЗСУ, став донором для свого 18-річного сина, а за кілька днів героїчно загинув, захищаючи Батьківщину.

Олена Зеленська також долучилася до лав потенційних донорів кісткового мозку, залишивши відповідні дані в базі Українського реєстру донорів кісткового мозку.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Завжди можна зробити більше. Допомогти більше. Врятувати більше. Дати більше підтримки. І ці різдвяні дні – найкращий привід примножити добро.

Користуючись нагодою, дружина Президента привітала всіх українців, які святкують Різдво 25 грудня, побажавши добра, здоров'я та перемоги.

Олена Зеленська розповіла, як завдяки реформі шкільного харчування школярів забезпечують якісною їжею попри війну ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська починає підбивати підсумки року за напрямками своєї роботи. Один із них – реформа шкільного харчування.

Її було започатковано з ініціативи дружини Президента до повномасштабного російського нападу – 1 січня 2022 року. З початком повномасштабної агресії велика кількість людей потребувала забезпечення гарячим харчуванням. У тих школах, які завдяки реформі мали оновлену технічну базу, змогли готувати сотні тисяч порцій їжі. Заклади стали

гуманітарними осередками. На базі шкіл були організовані прихистки для ВПО у різних куточках України.

Олена Зеленська акцентувала на основних напрямках, за якими рухалася реформа цього року.

1. Отримано необхідні передумови для початку будівельних робіт фабрики-кухні в Бучі для забезпечення якісною свіжою їжею навчальних закладів регіону. Меценатом проекту став Говард Баффет, американський філантроп і бізнесмен, син відомого інвестора Воррена Баффета.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Пан Баффет сказав мені, що хоче брати участь у відновленні України. Вирішили почати з освіти та ще й у деокупованому регіоні, який найбільше постраждав від російських загарбників.

Основними споживачами продукції нової фабрики-кухні будуть школи та заклади дошкільної освіти трьох громад: Бучанської, Немішаївської, Бородянської. Потужності виробництва можна буде переналаштувати чи розширити для забезпечення потреб харчування будь-яких верств населення. Зокрема, підприємство зможе годувати тимчасово переміщених осіб і місцевих жителів.

(...). Фабрика-кухня в Бучі запрацює 1 вересня 2023 року. Вона стане пілотним проектом, і в майбутньому мережу фабрик-кухонь буде поширено на всю територію України. Кожна з них зможе забезпечувати харчуванням 30–40 навчальних закладів.

2. (...). Зокрема, відбулася серія тренінгів для педагогів-кухарів закладів професійної освіти, які передаватимуть свої знання кухарям їдалень шкіл і дошкільних закладів. Навчання пройшли вже 230 педагогів-кухарів із шести областей України (Дніпропетровська, Київська, Львівська, Полтавська, Рівненська та Херсонська).

3. Тисяча опорних шкіл отримає донорську допомогу від ЮНІСЕФ у розмірі 2 тис. дол. США на інвентар та обладнання для їдалень.

4. За підтримки українсько-швейцарської програми DECIDE проведено серію стратегічних сесій «Реформа шкільного харчування: в умовах дії воєнного стану», присвячених необхідності забезпечення якісного та повноцінного харчування у закладах освіти, які під час російського вторгнення працюють очно.

(...). Олена Зеленська наголосила на важливості безпеки, оскільки під час освітнього процесу можливі повітряні тривоги, коли не лише діти та вчителі, а й персонал шкільних їдалень має перебувати у сховищах протягом невизначеного часу. Отже, потрібні чіткі та зрозумілі правила, які допоможуть працівникам харчоблоків у критичні моменти: як нагодувати дітей, якщо приготування страв було призупинене, коли технологічні процеси можна відновити, а коли ні тощо. Команда реформи розробляє такі рекомендації.

5. Портал «Знаймо» й далі інформує управлінців, освітян, батьків і представників бізнесу про найактуальніші теми в організації харчування в

зкладах освіти. Вже понад 4700 учителів молодшої школи прослухали курс «Здорове харчування» від ЮНІСЕФ і використовують нові матеріали та знання для навчання дітей. Порталом скористалося понад 260 тис. осіб із понад 10 країн світу. Спільно з Українським інститутом розвитку освіти (УІРО) розпочато нову фазу діяльності порталу.

Крім того, дружина Президента розповіла про плани реформи на наступний рік.

6. Команда Інституту освітньої аналітики, швейцарсько-українського проекту DECIDE та МОН проводить дослідження стану організації шкільного харчування, щоб сформувати карту потреб та виявити найактуальніші проблеми громад в організації харчування.

Триватиме навчання кухарів та наповнення й розвиток порталу «Знаймо».

Дружина Президента Олена Зеленська:

Коли ми запускали реформу до війни, прагнули якнайширше поінформувати про неї батьків, учителів та учнів. Розповісти, що означає харчуватися корисно, якісно й водночас смачно. І це актуально в будь-який час, бо здоров'я не стає менш важливим через війну. Отже, кампанія триватиме, але, звісно, вже буде адаптована до умов сьогодення.

7. Шкільне меню зможе стати різноманітнішим, адже команда Євгена Клопотенка напрацювала ще 500 рецептів шкільних страв – разом із технологічними картками. Для закладів освіти вони будуть доступні після проходження експертизи у відповідних установах.

Перша леді також наголосила, що від харчування залежить не лише якість навчання, а й здоров'я та психологічний стан дітей. Особливо зараз, коли через війну в найменших українців і так забагато стресу. Тому актуальність реформи лише зростає.

Під час війни впровадження безбар'єрності набуло ще більшого значення – Олена Зеленська ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Підбиваючи підсумки року за напрямками своєї діяльності, перша леді України Олена Зеленська відзначила, що наша країна почала розвивати як фізичну, так і економічну та соціальну безбар'єрність іще до повномасштабного російського вторгнення(...).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Під безбар'єрністю ми розуміємо відсутність перепон для людини будь-якої статі, віку, в будь-якому стані – перепон для розвитку, освіти, роботи, комфортного життя.

Надихнувшись баченням безбар'єрного суспільства, яке запропонувала дружина Глави держави, великі компанії-працедавці об'єднались у спільноту «Бізнес без бар'єрів»; із громадськими організаціями було розроблено електронний «Довідник безбар'єрності» – перший посібник із коректного спілкування. Реалізовано кілька інфраструктурних проектів, щоб безбар'єрними ставали простори в громадах і культурних закладах. Перша

леді наголосила, що у воєнний час безбар'єрність не просто залишається у фокусі, а набула нового, ще більшого значення.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Зараз як ніколи раніше очевидно, що всім нам незалежно від віку, статі, матеріального становища, стану здоров'я потрібні рівні можливості – щоб евакуюватися, спуститися в укриття, вчасно отримати важливу (часто життєво важливу!) інформацію, мати доступ до послуг, працевлаштуватися.

(...). Перша леді навела приклади зробленого у 2022 році. А саме:

– «Довідник безбар'єрності» заговорив українською жестовою мовою та отримав аудіодискрипцію. Запрацював спеціальний розділ «У воєнний час» із порадами, інструкціями та алгоритмами дій у нових обставинах для сімей із дітьми, літніх людей, людей з інвалідністю. (...). На Франкфуртському книжковому ярмарку презентовано друкований «Довідник безбар'єрності» – унікальне мультиформатне видання зі шрифтом Брайля, конгревним тисненням, QR-кодами для перекладу жестовою мовою та аудіодискрипції.(...).

– Стартував проект з інтеграції теми безбар'єрності у навчальну програму Харківської школи архітектури. Його втілюють задля комплексного розуміння безбар'єрності, доступності та універсального дизайну у студентів та студенток.

– Набули чинності оновлені державні будівельні норми зі створення безбар'єрного простору в Україні, затверджені Мінрегіоном у 2021 році (ДБН «Інклюзивність будівель і споруд»). (...).

– За участю представників міністерств, громадянського суспільства, спільноти «Бізнес без бар'єрів» проведено діалог у межах проекту щодо адаптації робочих місць для людей з інвалідністю, перекваліфікації, підтримки та інтеграції учасників бойових дій у мирне життя та економіку країни.

– Спільно з «Укрзалізницею» розпочато пілотний проект щодо адаптації робочих місць.

– МВС разом з експертами розробило проект автошколи для людей з інвалідністю, що дасть їм змогу пройти навчання у спеціалізованих закладах, скласти іспити й отримати водійське посвідчення. Реалізація ініціативи запланована у 2023 році. (...).

– Look to Speak – додаток для Android, який дає змогу людям із порушеннями мовлення та моторики спілкуватися за допомогою рухів очей, став доступним українською мовою.

– «Укрзалізниця» – залізні герої попри все тримають курс на безбар'єрність: вокзальна площа київського залізничного вокзалу стала доступною, усуваються бар'єри при працевлаштуванні, пасажирів-представників маломобільних груп супроводжують «вокзальні ангели», впроваджується низка інших перетворень, які стануть відчутними у 2023-му.

– На порталі державних послуг «Дія» запрацював новий розділ – «Дія. Безбар'єрність», покликаний спростити комунікацію між людиною та державою. (...).

– Експерти напрацювали та передали Міжнародному аеропорту «Бориспіль» рекомендації для узгодження інфраструктури терміналу D з принципами безбар'єрності.

– Підготовлено План заходів на 2023-2024 роки з реалізації Національної стратегії безбар'єрності, зокрема й флагманські проекти міністерств; завершено громадське обговорення документа.

Олена Зеленська зазначила, що повоєнна відбудова країни має відбуватися за принципами безбар'єрності.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Це не лише питання відновлення міст – це питання відновлення людей. Адже всі ми розуміємо, як багато дорослих і дітей у нашій країні зазнали поранень і користуватимуться протезами. Але всі громадяни нашої країни повинні мати рівний доступ до якісного й гідного життя.

Олена Зеленська розповіла, як втілюється ініціатива зі створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Як наголосила дружина Президента, з 24 лютого перед українцями постало безліч нових викликів і випробувань. Один із них – наслідки повномасштабної війни для психічного здоров'я. Як продемонструвало дослідження від компанії «Градус», проведене влітку 2022 року, понад 70% українців відчувають стрес або сильну знервованість.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Саме для того, щоб подолати цей виклик, я ініціювала започаткування Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. Мета – створити власну, українську модель системи психічного здоров'я та психосоціальної підтримки, яка вбере найкращі світові й вітчизняні практики. Серед завдань – побудувати ефективну систему якісних і доступних послуг із психічного здоров'я, щоб ними міг скористатися кожен, хто їх потребує.

Розробку та впровадження програми координує Міністерство охорони здоров'я в тісній взаємодії з українськими та міжнародними фахівцями. Ініціатива реалізується за підтримки Всесвітньої організації охорони здоров'я.

Перша леді розповіла про етапи втілення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки здоров'я – від ініціативи до реалізації.

Дружина Президента сприяє залученню міжнародної підтримки та експертизи, об'єднанню зусиль усіх, хто може надати допомогу у створенні та впровадженні програми. Так, вона провела серію зустрічей і телефонних розмов із першими леді інших країн. На зустрічі з дружиною Президента

Сполучених Штатів Америки Джилл Байден у Білому домі Олена Зеленська говорила про необхідність консультацій з американськими фахівцями з подолання наслідків травматичних ситуацій, спричинених війною. У телефонній розмові з першою леді Ізраїлю Міхаль Герцог сторони домовилися, що ізраїльські фахівці з психічного здоров'я надаватимуть експертну підтримку своїм українським колегам. А про вивчення досвіду Бельгії, яка успішно реформувала свою систему охорони психічного здоров'я, дружина Президента України домовилася під час телефонної розмови з Королевою бельгійців Матильдою.

Окрему увагу питанню ментального здоров'я українців Олена Зеленська приділяла під час зарубіжних візитів. Зокрема, вона обговорювала створення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки з очільницею Агентства США з міжнародного розвитку (USAID) Самантою Пауер, виконавчою директоркою Фонду ООН у галузі народонаселення Наталією Канем, міністром охорони здоров'я Великої Британії Стівеном Барклі.

Під час зустрічей з директором Європейського регіонального бюро Всесвітньої організації охорони здоров'я Гансом Клюге Олена Зеленська обговорювала експертну допомогу та підтримку у створенні Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки.

Про необхідність інтегрувати психологічну підтримку в усі сфери життя перша леді розповіла під час виступу на 75-й сесії Всесвітньої асамблеї охорони здоров'я, найвищого керівного органу ВООЗ.

Відновлення психічного здоров'я українців стало однією з ключових тем другого Саміту перших леді та джентльменів, який відбувся влітку в Києві.

7 травня було створено Міжвідомчу координаційну раду з питань охорони психічного здоров'я та надання психологічної допомоги особам, які постраждали внаслідок збройної агресії Російської Федерації проти України.

На базі МОЗ сформовано проектний офіс, команда якого відповідає за розробку та втілення Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки. (...).

12-18 вересня українська делегація здійснила візит до Бельгії з метою вивчення досвіду реформи системи та послуг із психічного здоров'я. 10 листопада було проведено круглий стіл з фахівцями з Великої Британії, які поділились досвідом своєї країни у розвитку системи охорони психічного здоров'я.

Співпрацю в цьому напрямі також підтримує Представництво Дитячого фонду Організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ) в Україні та Агентство США з міжнародного розвитку (USAID).

У листопаді підписано Меморандум між МОЗ, ВООЗ та 15 партнерами, спрямований на розбудову спроможностей первинної медичної ланки щодо ведення поширених психічних розладів, зокрема пов'язаних зі стресом, за Програмою ВООЗ із подолання прогалін у сфері психічного здоров'я

(mhGAP). Після проходження відповідного курсу медпрацівники первинної ланки зможуть надавати допомогу пацієнтам із депресією, тривогою, посттравматичним стресовим розладом, суїцидальною поведінкою, вживанням психоактивних речовин тощо. Станом на грудень майже 800 медичних працівників пройшли навчання. Також для масштабування цього навчання наприкінці грудня було започатковано відповідний онлайн-курс.

(...). Проведено аудит потреб населення у послугах зі сфери психічного здоров'я.

Завершується розробка комунікаційної кампанії, яка повинна сформувати у суспільстві культуру турботи про ментальне здоров'я та подолати стигму.

Проведено три стратегічні сесії, присвячені розробці моделей послуг з психічного здоров'я та психосоціальної підтримки для різних цільових груп.

У межах Національної програми психічного здоров'я та психосоціальної підтримки різні форми навчання пройшли близько 60 тис. фахівців.

Відбулася серія навчань тренерів за курсом зі стрес-менеджменту «Самодопомога плюс» від ВООЗ. Учасниками навчання стали представники МОЗ, Мінсоцполітики, МОН, Мінветеранів, МВС, Міноборони, Мінреінтеграції, а також тренери від компаній-учасників спільноти «Бізнес без бар'єрів», зокрема «Укрзалізниці», неурядових та міжнародних організацій.

Понад 25 тис. педагогічних працівників пройшли курс підвищення кваліфікації «Перша психологічна допомога учасникам освітнього процесу під час та після завершення воєнних дій». Це дасть змогу надавати першу психологічну допомогу та емоційну підтримку дітям і підліткам під час освітнього процесу.

Навчання фахівців відбувається також у партнерстві з громадськими організаціями Ізраїлю: онлайн-конференцію IsraelMedDay відвідали понад тисячу фахівців; близько 3 тис. фахівців з МВС, працівників секторів освіти та соціальної роботи, «Укрзалізниці», «Укрпошти» та «Ощадбанку» пройшли навчання від Israel Trauma Coalition. 6 вебінарів від Ізраїльського центру травми та стійкості NATAL наживо прослухали понад 2 тис. фахівців. Навчання щодо надання першої психологічної допомоги та стрес-менеджменту також пройшли близько 160 операторів урядових гарячих ліній.

28 листопада стартував спільний проект з IsraAID, спрямований на підтримку людей, які тривалий час перебувають у лікарнях, а також лікарів та всього медперсоналу лікарень, адже ті, пропускаючи через себе людські історії та увесь біль пережитого й почутого, потребують не меншої підтримки. Проект реалізовуватиметься в лікарнях Дніпра, Вінниці та Київської області, уже підготовлено 60 фахівців.

(...). Також у межах програми започатковуються пілотні проекти, які згодом можна буде масштабувати. Одним із них стала психологічна

реабілітація дітей в оздоровчо-освітньому таборі Gen.Camp в Іспанії. Під патронатом Олени Зеленської відбулося дві зміни, під час яких реабілітацію пройшли 58 українських дітей, які постраждали від російської агресії.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Уже перша зміна табору стала неочікуваною для самих фахівців: діти почали усміхатися, мріяти. Жити. Виявилось, що дитяча психіка може протистояти найважчим випробуванням за умови правильно підібраної терапії та вчасної допомоги. Тож наше завдання зараз – повернути їм віру в любов і щастя, як і хотіли їхні батьки. І ми вже бачимо, що це нам вдається.

Допомога дітям надається безкоштовно з ініціативи та коштом приватних українських меценатів.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Наша мета – створити таку систему, яка забезпечуватиме доступ до психологічної допомоги та підтримки для кожного, хто цього потребує. Запустити дієвий механізм, який працюватиме довгі роки. Щоб послуги для людей були якісними та в потрібному місці в потрібний час, у зрозумілому вигляді. І головне – щоб вони були дружніми: «пригортали» людину та в жодному разі не відштовхнули її.

Олена Зеленська розповіла, як втілюється гендерна рівність в Україні в умовах воєнного часу ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Продовжуючи підбиття підсумків проектної діяльності цього року, перша леді Олена Зеленська нагадала, що у 2020-му Україна приєдналася до міжнародної ініціативи «Партнерство Біарриц» з утвердження гендерної рівності.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Одна з головних тем «Партнерства Біарриц» – боротьба із насильством. І під час російської агресії ця тема зазвучала по-іншому. Ми живемо й працюємо зараз в умовах оборони від агресії РФ. Протистояння російському терору – не привід забувати про невоєнне насильство. Про те, яке приходить не у вигляді бомб, а у приватному порядку. Зараз, коли всі ми, вся країна, знаємо, як це страшно й боляче – стикатися з агресором – ми як ніколи можемо зрозуміти жертв побутового насильства. І маємо їм допомогти.

Вона розповіла, що в Україні діє мережа спеціалізованих служб підтримки осіб, які постраждали від домашнього насильства та насильства за ознакою статі. У зв'язку із широкомасштабним вторгненням Росії на територію України було втрачено частину таких служб, утворених зокрема коштом субвенції з державного бюджету. Виникла гостра потреба в наданні допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, та підтримки жінок із дітьми, які через війну виїхали за кордон.

У відповідь на ці виклики зроблено таке:

Мінсоцполітики затвердило зміни до Національного плану дій із виконання резолюції Ради Безпеки ООН 1325 на період до 2025 року; у

документі розширено перелік заходів щодо надання ефективної своєчасної допомоги постраждалим від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом.

(...). У державному бюджеті на 2023 рік передбачено 175,4 млн грн на субвенцію місцевим бюджетам для розвитку мережі спеціалізованих служб.

Рішенням Кабінету Міністрів у 2022 році вдосконалено роботу Урядового контактного центру для постраждалих від насильства – гарячу лінію 15-47 підключено до стаціонарного телефонного зв'язку для дзвінків з-за кордону (+38 (044) 284-19-43) для надання допомоги громадянам, які перебувають за межами України й потребують нагального інформування, консультування тощо.

За даними Нацсоцслужби, станом на 1 грудня 2022 року в Україні функціонує 741 спеціалізована служба підтримки постраждалих осіб (притулки, гарячі лінії, мобільні бригади, соціальні квартири, ресурсні центри, пункти анонімною соціально-психологічної допомоги). У поточному році запрацювали 8 притулків, 21 денний центр, 26 консультативних служб, 81 мобільна бригада.

За результатами моніторингу спеціалізованих служб підтримки, 14 925 осіб отримали спеціалізовані послуги, з них 345 осіб, зокрема жінок з дітьми, отримали послуги притулку. (...).

Олена Зеленська наголосила, що ще один важливий напрямок у межах «Партнерства Біарриц» – подолання гендерного розриву в оплаті праці.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Ця проблема є навіть у ЄС – зазвичай такий розрив становить до 20 %. Торік нам в Україні вдалося скоротити його до 13 %. Російський напад ускладнив цю роботу. Але ми її не припиняємо.

Вона розповіла, що зроблено в цьому напрямі:

Мінекономіки розробило проект розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Національної стратегії щодо зменшення гендерного розриву в оплаті праці на період до 2023 року та затвердження плану заходів щодо її реалізації».

16 вересня, 2 листопада, 30 листопада 2022 року проведено 3 стратегічні сесії, присвячені доопрацюванню Стратегії.

26 жовтня 2022 року відбувся вебінар / круглий стіл з міжнародними експертами для представлення рекомендацій із подолання гендерного розриву в оплаті праці, присвячений аналізу проблем, що є причинами такого розриву.

За результатами трьох стратегічних сесій сформовано узагальнені пропозиції від чотирьох сторін Міжнародної коаліції за рівну оплату праці (ЕРІС): держави, роботодавців, профспілок, громадських організацій – щодо заходів, необхідних для досягнення стратегічних цілей та завдань Стратегії, які будуть використані для фіналізації майбутнього стратегічного документа. Зараз усі пропозиції опрацьовуються, триває формування проекту Стратегії

скорочення гендерного розриву в оплаті праці в Україні, яке заплановано завершити до 30 грудня поточного року.

1 листопада 2022 року Україна ратифікувала Стамбульську конвенцію. Це стало новим етапом у боротьбі з насильством. Ратифікація Конвенції – довгоочікуваний етап інтенсифікації роботи з протидії будь-яким видам насильства. Це дасть змогу посилити механізми реагування на сексуальне насильство, пов'язане з конфліктом, та домашнє насильство. Крім того, це додатковий інструмент захисту тимчасово переміщених українців за кордоном.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Ще один напрямок «Партнерства Біарриц» – забезпечення принципів гендерної рівності в освіті. Він – про рівні права та можливості для всіх учасників процесу – учнів і вчителів. Про недопустимість будь-якої дискримінації.

Перша леді повідомила, яка робота ведеться в цьому напрямі:

20 грудня 2022 року уряд ухвалив Стратегію гендерної рівності у сфері освіти до 2030 року та затвердив план заходів із її реалізації на 2022-2024 роки, де «Партнерство Біарриц» – засадничий компонент.

У вересні 2022 року було проведено відповідне опитування працівників і працівниць Міністерства освіти і науки України щодо задоволеності умовами державної служби щодо врахування у кадровій політиці принципу забезпечення рівності прав і можливостей жінок і чоловіків.

Розроблено «Методичні рекомендації для здійснення антидискримінаційної експертизи об'єктів грифування для подальшого надання їм грифа Міністерства освіти і науки України» (схвалено вченою радою ІМЗО, протокол № 9 від 30.11.2022).(...).

Перша леді розповіла, як культура допомагає українцям боротися й перемагати ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Підбиваючи підсумки року за напрямами своєї роботи, перша леді України Олена Зеленська відзначила важливість культурної дипломатії в час війни.

Перша леді розповіла про культурні проекти, які були заплановані ще в мирні часи, але набули нового значення під час українського опору загарбникам.

Це, зокрема, «Українська книжкова полицка».

Дружина Президента Олена Зеленська:

Проект «Українська книжкова полицка» задумувався ще до вторгнення. Була ідея ширше познайомити світ із нашою літературою, філософією, історією через його провідні бібліотеки. Та під час повномасштабної війни також стало зрозуміло, що «полицка» набуває стратегічного значення – наша література також стала символом української незламності. І книжки викликали інтерес у світі, на який ми також повинні відповісти.

(...). Нині проект «Українська книжкова полицка» втілено у 27 країнах світу: Австрії, Туреччині, Литві, Словаччині, Швеції, Чехії, Франції, Нідерландах, Греції, Латвії, Фінляндії, Йорданії, Хорватії, Лівані, Японії, Бельгії, Албанії, Республіці Корея, Німеччині, Катарі, Польщі, Швейцарії, Іспанії, Норвегії, Молдові, Болгарії та Азербайджані.

Дружина Президента України особисто презентувала книжки від KSE Foundation для «Українських книжкових полицок» у Головній бібліотеці Мазовецького воєводства (Варшава, Польща), Національній бібліотеці Франції (Париж) та Центральній бібліотеці Франкфурта-на-Майні (Німеччина).

Ще один культурний проект під патронатом першої леді – упровадження україномовних аудіогідів у провідних історичних і культурних пам'ятках та музеях світу. На сьогодні кількість аудіогідів українською сягнула 54 у 35 країнах.

Зокрема, український супровід отримали екскурсії в Національному музеї Чехії, Музеї імміграції у Сан-Паулу (Бразилія), у палаці Шенбрунн (Австрія), в Історико-художньому заповіднику «Гобустан» (Азербайджан), у соборі Святого Мартіна (Словаччина), на автобусному туристичному маршруті Нор-он Нор-оф в Осло (Норвегія), у Національному музеї «Палац Великих князів Литовських» (Литва), у храмі Улувату на Балі (Індонезія), у Національному музеї Катару тощо.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Тепер це не лише туристична опція, а й цивілізаційна: наша мова має звучати там, де є українці, куди їх закинула війна. Сама наша мова вже є амбасадором України та нашого спротиву. Отже, не спиняємося. Наша мета на наступний рік – Лувр та музей д'Орсе, Метрополітен-музей та МоМА, The British Museum та Національна галерея в Лондоні, Музей Ван Гога та Рейксмузей в Амстердамі, Музей Акрополя, Уффіці у Флоренції, музеї Ватикану та багато інших».

Олена Зеленська також розповіла про проекти культурної дипломатії, викликані до життя війною та потребами українців.

Це, зокрема, «Книжки без кордонів» – ініціатива, створена під патронатом першої леді, у межах якої друкують та поширюють серед українських дітей – тимчасових переселенців по всій Європі видання за макетами українських видавництв.

Мета проекту – мінімізувати перешкоди для навчання, а також зменшити почуття тривоги у юних українців, які адаптуються до нового життя в незнайомій країні, забезпечивши їм фізичний зв'язок із домом.

Загалом у межах проекту «Книжки без кордонів» надруковано понад 280 тисяч примірників. До ініціативи долучилися 20 країн: Польща, Норвегія, Швеція, Литва, Ірландія, Німеччина, Болгарія, Латвія, Чехія, Естонія, Словаччина, Велика Британія, Туреччина, Молдова, Нідерланди, Японія, Казахстан, Італія, Фінляндія та Угорщина.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Там, де українці, там і українська література. Ми називаємо цей проект «Книжки без кордонів», бо українські книжки справді подорожують слідом за українцями у будь-яку країну, де вони потрібні. Ми ще не можемо повернути наших тимчасових переселенців на батьківщину, у рідний дім, – поки це небезпечно. Але ми можемо зробити, щоб батьківщина прийшла до них у вигляді культури та рідного слова.

Ще один зумовлений війною проект культурної дипломатії – Better Time Stories («Історії кращого часу») – неприбуткова ініціатива на підтримку українських дітей, які були змушені покинути свої домівки через війну. Мета проекту – допомогти найменшим дітям (від трьох до семи років) подолати сум, інтегруватися у середовище країни перебування та зберегти зв'язок із родичами, які залишилися вдома, завдяки книгам.

У межах ініціативи українські діти – вимушені переселенці можуть отримати набір із п'яти ілюстрованих книг з аудіоверсіями в оригіналі та перекладі (українською та мовою країни перебування) та з можливістю запису індивідуальної аудіоверсії для кожної дитини її татом або іншими рідними, які залишилися в Україні.

Проект ініціювали компанія Interactive Kids Story (iKs), засновником якої є український підприємець Андрій Шмигельський, і фундація нідерландської принцеси Лаурентін. Патронесами проекту стали перша леді України Олена Зеленська, перша леді ФРН Ельке Бюденбендер та Австрії – Доріс Шмідаур. Ініціатива реалізується в чотирьох країнах: Німеччині, Австрії, Нідерландах та Бельгії. (...).

«М'яка сила» стає дівою й потужною – Олена Зеленська розповіла, як Саміт перших леді та джентльменів допомагає Україні та змінює світ ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Дружина Президента України Олена Зеленська розповіла про розвиток Саміту перших леді та джентльменів у році, що минає.

З її ініціативи 23 липня у Києві відбувся вже другий такий захід. Саміт, започаткований першою леді у 2021 році як міжнародна платформа для обміну досвідом та реалізації спільних проектів задля добробуту людей у світі, зібрав удвічі більше представництво, ніж торік. У 2021-му захід об'єднав 11 перших леді та майже два десятки експертів. У поточному році подвоїлась кількість як учасників (23 перших леді), так і міжнародних спікерів. Особисто та в онлайн-форматі у ньому взяли участь 23 дружини лідерів різних країн, (...). До заходу приєдналися майже 50 всесвітньо відомих спікерів (...).

Саміт відбувся у форматі телемосту між п'ятьма країнами. Головна студія була розташована в Києві, на території Національного заповідника «Софія Київська», чотири інші – у Варшаві, Брюсселі, Вашингтоні та Лондоні. Захід транслиували у понад 20 країнах світу.

Другий Саміт мав на меті привернути увагу світу до російської агресії в Україні. Його тема: «Україна та світ: майбутнє, яке ми (від)будуємо разом».

Дружина Президента Олена Зеленська:

У 2021-му я започатковувала Саміт – унікальну спільноту перших леді та джентльменів, щоб робити світ кращим, розвиваючи його. Тоді ніхто не уявляв, що світ доведеться рятувати. І конкретно цілу країну. Нашу країну. Після 24 лютого, після російського вторгнення, коли багато професійних політиків іще навіть не встигли зробити заяв, мої колеги вийшли зі словами підтримки, з пропозиціями допомоги. У найважчі після російського нападу місяці ми разом евакуювали дітей з онкологією, завозили в Україну гуманітарну допомогу та інкубатори для новонароджених. Разом задумували та втілювали програми психологічної допомоги й протезування для постраждалих від війни. І на пропозицію провести другий Саміт вони відгукнулися миттєво. Думаю, все це стало можливим, бо в нас – спільні цінності. І найбільша з них – людське життя і його порятунк.

Дружина Президента зазначила, що Саміт забезпечив дієву допомогу Україні. Напередодні заходу через фандрейзингову платформу United24 почався збір коштів на автомобілі швидкої медичної допомоги типу С. Ці реаніомобілі можуть рухатися навіть бездоріжжям та обладнані всім необхідним, щоб швидко й безпечно доправити до лікарні важкопоранених. У межах Саміту вдалося зібрати 6,4 млн доларів США, що дало змогу закупити 84 автомобілі швидкої допомоги для потреб МОЗ України.

Олена Зеленська наголосила, що цьогоріч Саміт перетворився на постійну платформу – зустрічі з його учасниками для ефективної допомоги Україні та українцям вона проводила цілий рік, зокрема на полях Генасамблеї ООН у Нью-Йорку, під час візитів до Франції, Великої Британії, Польщі, Туреччини, а також за допомогою відеозв'язку.

(...). Напередодні Нового року дружина Президента України та учасники Саміту перших леді та джентльменів підбили в онлайн-форматі підсумки поточного року та заклали плани на наступний. (...).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Такі зустрічі в межах інших великих міжнародних подій додадуть нашій співпраці регулярності. Ми можемо спільно проводити міжнародні події інших глобальних організацій: ГА ООН, G7, G20 тощо – і самі представляти Саміт на їхніх полях.

Вона відзначила, що російський напад на Україну та український опір змінюють світ. І так само змінюється роль перших леді.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Платформа Саміту працює попри війну. І навіть іще ефективніше. Цього року ми знайшли принципово нові формати взаємодії й отримали її практичні результати. На нашому прикладі «м'яка сила» стає дієвою й потужною, а роль перших леді помітно зростає.

Олена Зеленська: Місія моєї Фундації – відновлення України через відновлення кожної людини ([Президент України Володимир Зеленський](#)).

Перша леді України Олена Зеленська розповіла, як у відповідь на російське вторгнення та пов'язані з війною виклики з'явилася її Фундація та які завдання стоять перед організацією. Головна мета Фундації – відновити людський капітал України, щоб кожен громадянин почувався фізично й ментально здоровим, захищеним, міг реалізувати своє право на освіту, працю та будувати майбутнє в рідній країні.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Після російського нападу я вела багато добродійних проєктів одночасно: наші лікарні бомбардували – ми вивозили дітей з онкохворобами в безпечні країни. Наші дорослі й діти втрачали й втрачають кінцівки – ми знаходимо для них найкраще протезування за кордоном. Наші жінки через постійний стрес почали народжувати передчасно – і ми завозимо для порятунку недоношених немовлят спеціальні інкубатори з безперебійним живленням.

За її словами, напрямів допомоги та запитів ставало дедалі більше.

Дружина Президента Олена Зеленська:

Під час закордонних візитів у мене дедалі частіше запитували, як допомогти цивільним українцям. Як допомогти у відбудові? Чи можна стати спонсором конкретної школи чи лікарні? Куди з цим звертатися, до кого? Словом, настав момент, який буває в кожного волонтера: люди довіряють твоєму імені, але потрібен офіційний статус. Бути першою леді для цього замало. Багатьох інструментів не вистачає для ефективної допомоги – фінансових, юридичних, організаційних. Щоб допомогти якомога більшій кількості людей, необхідно більше ресурсів. Щоб діяти найефективніше, я створила Фундацію.

Фундація працює у трьох головних напрямках:

Медицина – фізичне та ментальне здоров'я для всіх.

Освіта – якісні знання та умови для розвитку для дітей і молоді.

Гуманітарна допомога – кожен, хто потребує підтримки, має її одержати.

Перша леді акцентувала, що в умовах виснаження української економіки Фундація залучає іноземних партнерів (бізнес, фонди, донори тощо) для надання допомоги в Україні там, де вона нагально необхідна. Для цього організація співпрацює з посольствами України за кордоном, міністерствами та місцевими органами влади, що максимально пришвидшує переговори з партнерами та передачу допомоги українським громадянам.

Задля ширшого залучення такої іноземної допомоги презентацію Фундації провели за кордоном – на благодійному вечорі у Нью-Йорку під час відкриття 77-ї сесії Генасамблеї ООН. До неї приєдналися світові лідери, бізнесмени та філантропи.

(...). Ще більше уваги іноземних партнерів вдалося привернути під час інших презентацій Фундації: їх було проведено також у Лондоні (у співпраці

з Christie's, який допоміг організувати благодійний аукціон) та Парижі (презентацію влаштовано у співпраці з першою леді Франції Бріжит Макрон).

Олена Зеленська розповіла про реалізовані та поточні проекти Фундації:

Допомога вчителям із 12 регіонів України, що найбільше постраждали від війни: Луганщини, Донеччини, Херсонщини, Дніпропетровщини, Житомирщини, Чернігівщини, Київщини, Запоріжжя, Миколаївщини, Одещини, Сумщини, Харківщини. У межах проекту «Цифровий актив для України», ініційованого Глобальною бізнес-коаліцією для освіти, через Фундацію Олени Зеленської компанії Hewlett Packard (HP) та Microsoft передають учителям понад 38 тис. ноутбуків для забезпечення освітнього процесу. Вартість донорської підтримки – 42 млн дол. Залишається потреба у більш як 200 тис. ноутбуків для учнів по всій Україні. Тривають переговори Фундації з компаніями HP та Microsoft щодо нових поставок ноутбуків.

Старт проекту з відбудови шкіл в Україні. Після зустрічі та переговорів Олени Зеленської та Президента Європейської комісії Урсули фон дер Ляен у вересні Єврокомісія й уряд України підписали угоду про пакет підтримки обсягом 100 млн євро для відновлення навчальних закладів. ЄК спільно з урядом України та Фундацією працюватиме над відновленням освітніх закладів, які постраждали від жорстоких атак Росії. Фундація візьме на себе координацію процесу відбудови шкіл, а також контролюватиме успішність реалізації проектів реновації.

Відбудова центральної міської лікарні в Ізюмі, Харківська область. Розпочато збір коштів для відновлення центральної міської лікарні в Ізюмі. До повномасштабної війни заклад обслуговував майже 150 тис. осіб. Зараз там зруйновані чотири операційні блоки, реанімація, пошкоджено томограф, шахту ліфта, в усіх корпусах – осколкові влучання, вибиті вікна. Лікарня функціонує на 10 % можливостей. Збору коштів на лікарню в Ізюмі Олена Зеленська присвятила презентацію Фундації та спеціальний благодійний вечір у Парижі (Франція).

Дружина Президента Олена Зеленська:

Шляхом збору коштів на реконструкцію найбільшої лікарні на Харківщині я хочу привернути увагу іноземних партнерів до проблем на деокупованих територіях. І я прагну, щоб українці, які пережили окупацію, відчували не лише нашу підтримку, а й підтримку всього світу.

Закупівля слухових апаратів для жителів Київської та Чернігівської областей. Фундація долучилася до проекту «Кабінет на колесах. Ми поруч» громадської організації «Відчуй». У Київській та Чернігівській областях (77 населених пунктів) ця організація перевірила слух у громадян і виявила необхідність у 521 слуховому апараті. Фундація закрила цю потребу у співпраці з Посольством України у Республіці Корея.

Гуманітарна допомога для людей на деокупованих територіях. Мешканцям Харківщини завдяки партнерам передано 120 потужних генераторів, а також 4,5 тис. спальних мішків, 100 буржуйок, 85 обігрівачів,

69 електроковдр та 40 акумуляторів. Цю допомогу відправлено на конкретний запит жителів району та розподілено відповідно. На Херсонщину передано 220 потужних генераторів, 880 електроковдр, 2,7 тис. обігрівачів. Надана допомога доправлена й розподілена між жителями громад, Пунктами Незламності та укриттями.

Гуманітарна допомога для дитячих будинків сімейного типу (ДБСТ). Фундація перебуває на зв'язку з 23 ДБСТ з Київщини та Одещини. Деякі з цих сімей переїхали зі сходу та півдня України. Є родина (10 дітей), яка прожила в окупації на Херсонщині півтора місяця. Фундація підтримує їх усім необхідним. 25 грудня діти з ДБСТ Київщини відвідали захід-казку «Залізний Миколай» на Київській дитячій залізниці. Усього казку переглянуть 3 тис. дітей: діти з ДБСТ, діти – вимушені переселенці, діти військовослужбовців, зокрема нацгвардійців, працівників ДСНС та «Укрзалізниці», а також юні залізничники та діти з інвалідністю. Подарунки від партнерів проекту отримають 6 тис. дітлахів.

На зимові свята Фундація передала подарунки для дітей у відділення трансплантації кісткового мозку та імунотерапії дитячої спеціалізованої лікарні «Охматдит». (...).

Дружина Президента Олена Зеленська:

У центрі моєї Фундації – людина, її добробут. Я вірю, що відновлення країни починається саме з людей. Якщо покращити їхнє життя, відновити сили, то покращиться й відновиться вся країна.

Міжнародна підтримка України

Політико-правова допомога

Експорт російської нафти морським шляхом знизився на чверть – WSJ ([УНІАН](#)).

Протягом грудня Росія експортувала близько 2,5 млн барелів нафти.

На тлі запровадження західними країнами стелі цін на російську нафту її експорт морським шляхом суттєво знизився. Так, у грудні Росія експортувала майже на чверть менше нафти порівняно із середніми показниками за 2022 рік.

Як повідомляє The Wall Street Journal, протягом грудня 2022 року Російська Федерація щодня експортувала близько 2,5 млн барелів нафти. Цей показник на 22 % нижче від середнього значення за попередні 11 місяців року.

Російську нафту продовжує купувати невелика кількість країн. Серед них – Індія, Туреччина, Китай та Болгарія.

Видання пише, що причиною цього є запровадження граничної ціни на нафту. Крім того, падіння експорту російської нафти, «ймовірно, спричинене суворими погодними умовами та зниженням попиту в Китаї на тлі недостатньо рішучого скасування обмежень», які країна запровадила під час пандемії коронавірусу.

Німеччина зупинила всі програми економічної допомоги Ірану ([УНІАН](#)).

Німеччина призупинила програми фінансово-економічної допомоги Ірану через ситуацію в цій країні. Про це повідомляє Федеральне міністерство економіки і захисту клімату ФРН.

Так, Німеччина призупинила гарантії за експортними кредитами та інвестиціями, німецько-іранський енергетичний діалог, програму навчання менеджерів і програму торгових ярмарків.

«Винятки можуть бути дозволені тільки з надійних гуманітарних причин», – заявили в Міністерстві.

В якості причини позначена «дуже серйозна ситуація в Ірані» без вказівки подробиць.

Молдова спростила правила перетину кордону для українців ([УНІАН](#)).

Нацкомісія доповнила рішення про порядок в'їзду українських громадян, ухвалене 24 лютого.

Українцям дозволили до 1 лютого 2023 року в'їжджати в Молдову на підставі посвідчення особи і через молдовсько-румунський кордон та Кишинівський аеропорт.

Відтепер громадянам України дозволено в'їжджати до Молдови з Румунії, маючи посвідчення особи: (ID-картка чи звичайний внутрішній паспорт) або інші документи, що посвідчують особу (посвідчення особи громадянина України, видане посольством України в Молдові, тимчасове посвідчення особи, видане Бюро міграції, водійські права, посвідка на проживання, військовий квиток тощо).

Перетин кордону також дозволяється при наявності копій цих документів, документів в електронному форматі, або документів з вичерпаним терміном дії.

Раніше цих документів було достатньо лише в разі в'їзду в Молдову з України. Нацкомісія доповнила рішення про порядок в'їзду українських громадян, ухвалене 24 лютого.

Литва заморозила понад 85 млн євро російських і білоруських активів ([Українська правда](#)).

У межах виконання санкцій Європейського Союзу, запроваджених у зв'язку з повномасштабним вторгненням Росії в Україну, Литва заморозила російські та білоруські активи загальною вартістю понад 85 мільйонів євро.

Станом на 20 грудня 2022 року в Литві було заблоковано 77,883 мільйона євро дев'яти юридичних осіб із Росії, що потрапили під санкції, а також 9,457 мільйона доларів, що належать шістьом юридичним та одній фізичній особі з Білорусі.

Військова допомога

США розглядають передачу Україні бойових машин Bradley ([Укрінформ](#)).

Адміністрація президента США Джо Байдена розглядає можливість відправлення бойових машин типу Bradley в Україну в рамках подальшого пакету військової підтримки для її захисту від російської агресії.

Британія передала Україні обладнання для розмінування ([Укрінформ](#)).

Велика Британія передала Україні понад 1000 металошукачів Vallon і 100 комплектів для знешкодження бомб у рамках підтримки країни щодо розмінування полів, цивільних будинки та інфраструктуру на деокупованих територіях.

Глава Міноборони Британії Бен Воллес:

Використання росією протипіхотних мін і спрямування на цивільну інфраструктуру підкреслює шокуючу жорстокість вторгнення путіна. Цей

останній пакет підтримки Великої Британії допоможе Україні безпечно очистити землю та будівлі, коли вона повертає свою законну територію.

Зазначається, що Vallon можуть допомогти військовим розчищати дороги й стежки, створюючи безпечні маршрути.

«Тим часом комплекти для знешкодження бомб призначені для знешкодження нерозірваних російських бомб, боєприпасів і саморобних вибухових пристроїв. Це обладнання для боротьби з вибуховими боєприпасами є одним із найновіших у широкому спектрі обладнання, яке Велика Британія передала Україні для підтримки її боротьби з незаконним вторгненням росії», - йдеться у пресрелізі.

Британія в 2023 році виділить 2,3 млрд фунтів на підтримку України ([Українська правда](#)).

Міністр оборони Великої Британії Бен Воллес:

Ще 2,3 млрд фунтів стерлінгів підтримки в наступному році, і в цьому ми переконаємося, що у них є системи озброєння, які їм потрібні, і Сполучене Королівство допоможе їм купити їх в інших країнах світу. Ми надамо їм системи озброєння, які відповідають їхнім радянським зразкам. Нещодавно ми пожертвували тисячі зенітних ракет, щоб вони могли збивати безпілотники.

Водночас, за словами міністра, Британія надає свої знання та досвід для того, щоб була змога краще координувати протиповітряну оборону на землі.

Франція створила спецфонд для приймання замовлень України щодо зброї ([УНІАН](#)).

У Франції створили фонд, через який прийматимуть від України замовлення для військово-промислового комплексу.

Французький міністр Збройних сил Себастьєн Лекорнюпісля:

Ми обговорили питання військових потреб України для найближчих тижнів і 2023 року. Франція обрала декілька напрямків для допомоги Україні. По-перше, це передача обладнання ЗС Франції для української армії на початку наступного року. Другий напрям допомоги – це Європейський фонд миру, який є важливим інструментом, силою і міццю Європи для підтримки України. Франція вносить у цей фонд великий внесок – 500 млн. євро. І третій напрям – це новостворений фонд у Франції, через який Україна може адресувати замовлення французькому ВПК.

Він додав, що між збройними силами України та Франції відбувається постійний обмін інформацією. Лекорню також наголосив, що досвід українських захисників є важливим і для Збройних сил Франції. Тому, за його словами, під час навчань військових водночас відбувається і обмін досвідом, а знання і навички українських військовослужбовців є дуже цінними і корисними.

Швеція додатково виділила Україні понад \$19 мільйонів (Укрінформ).

Королівство Швеція додатково виділило на підтримку оборони України майже 19,2 млн доларів, кошти планується використати для зміцнення військового потенціалу.

Прем'єр-міністр Швеції Ульф Крістерссон:

Свобода і незалежність українського народу є передумовою безпечної та захищеної Європи.

Гуманітарна та фінансова допомога

Президент США Джо Байден підписав бюджет США з допомогою України в \$45 мільярдів (УНІАН).

В повідомленні Білого дому зазначається, що законом передбачені асигнування «на фінансовий рік, що закінчується 30 вересня 2023 року, і для надання екстреної допомоги у зв'язку з ситуацією в Україні та для інших цілей».

У Твіттер Джо Байден повідомив, що підписав бюджет.

Інвестуватиму в медичні дослідження, безпеку, охорону здоров'я ветеранів, відновлення після катастроф, фінансування VAWA – і надає вирішальну допомогу Україні.

23 грудня, Конгрес США остаточно схвалив проект урядового бюджету на 2023 рік, який серед іншого включає майже 45 млрд дол. для України та партнерів. Тепер документ підписав президент США Джо Байден.

Україна за 10 місяців отримала понад \$31 мільярд міжнародної допомоги (Укрінформ).

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Протягом цього року ми неодноразово казали про те, що битви виграють армії, а у війнах перемагають економіки. Нам вдалося втримати стабільність у фінансовій, банківській та економічній сферах. Нам вдалося профінансувати всі ключові видатки бюджету.

За його словами, влада не затримувала виплату пенсій, зарплат лікарям чи вчителям. Щотижня проводила та проводить постійні переговори, аби мобілізувати більше підтримки для України, зазначив Шмигаль, додавши, що за 10 місяців вже залучено понад 31 млрд доларів від партнерів.

Протягом грудня міжнародні партнери передали Україні близько 5 тисяч генераторів (Укрінформ).

Вицепрем'єр-міністр з відновлення – міністр розвитку громад, територій та інфраструктури Олександр Кубраков:

Росіяни зазнали поразок на полі бою і від того воюють з об'єктами цивільної інфраструктури України. Однак це лише консолідує міжнародну спільноту в підтримці нашого народу. Світ солідарний з українським народом і допомагає пройти складну зиму 2022/23. Протягом грудня виділено близько 5 тисяч, на початку року очікуємо ще 8 тисяч генераторів різної потужності додатково.

Кубраков додав, що генератори розподіляють відповідно до запитів та потреб регіонів – для забезпечення роботи об'єктів критичної інфраструктури, «Пунктів незламності», закладів охорони здоров'я та освіти тощо. Виділення обладнання відбулося за сприяння та співпраці з Європейською комісією, Emergency Response Coordination Centre (ERCC).

Українські рятувальники отримають від колег із Польщі сім комплектів Starlink ([Укрінформ](#)).

Рятувальники з Івано-Франківської, Тернопільської, Хмельницької, Одеської областей і Києва 27-29 грудня відвідали місто Закопане в Республіці Польща для участі в нараді з підбиття підсумків реалізації проєкту під назвою «Підвищення ефективності реагування українських рятувальних служб на кризові ситуації – IV етап» та отримання обладнання, придбаного в рамках проєкту та обговорення подальших перспектив співпраці.

За результатами зустрічі українська делегація отримала сертифікати на обладнання Starlink в кількості 7 штук, які будуть надані в I кварталі 2023 року. А також пожежно-рятувальне обладнання.

З Латвії в Україну за сприяння діаспори відправили три фури гумдопомоги ([Укрінформ](#)).

З Латвії 29 грудня відправили три вантажні фури з черговою партією гуманітарної допомоги в Україну для регіонів, які постраждали від збройної російської агресії.

«Компанією Latvijas Finieris у взаємодії з діаспорським об'єднанням Конфедерація Українців Латвії ВІЧЕ, а також у координації з Посольством України здійснено завантаження та відправлення трьох фур з паливними пелетами з деревної стружки загальною вагою 70 тонн як гуманітарну допомогу для Херсонської та Миколаївської обласних військових адміністрацій», – йдеться в дописі Посольства України в Латвії.

Зауважується, що вказаний вантаж найближчими часом прибуде в Україну та буде використаним для опалення об'єктів комунальної інфраструктури.

У Посольстві зазначили, що перша партія зазначеної допомоги, яку було відправлено з Риги 17 грудня до м.Чернігів, вже використовується для опалення Учбово-виробничого підприємства українського товариства сліпих.

Естонія відправила в Україну техніку для розмінування на понад €330 тисяч ([Укрінформ](#)).

Рятувальний департамент МВС Естонії у відповідь на міжнародний запит Києва відправив в Україну технічні засоби для розмінування боєприпасів, залишених російськими військами на звільнених ЗСУ територіях.

В Україну було відправлено три мініекскаватори з причепами, чотири машини дистанційного розмінування та один детектор хімічних речовин. Техніка була профінансована Міністерством закордонних справ, її вартість склала 337 216 євро.

Міністр внутрішніх справ Лаурі Ляенеметс:

Десятки тисяч квадратних кілометрів являють собою небезпечну зону, де зупинилося і сільське, і лісове господарство. Але цим справа не обмежується – заміновано також важливі об'єкти інфраструктури, наприклад, електростанції.

Раніше Центр розмінування Рятувального департаменту вже відправив в Україну обладнання для виявлення радіації, вибухозахисні костюми, протиуламкові жилети, каски, засоби першої допомоги та інше обладнання, необхідне для розмінування. Крім того, рятувальне відомство відправило українським колегам як гуманітарну допомогу намети, спальні мішки, вуличні ліжка, системи обігріву наметів, дизель-генератори тощо.

Одеса отримала від Німеччини партію генераторів ([Укрінформ](#)).

Громада Одеси отримала від уряду Німеччини партію генераторів для забезпечення безперебійної роботи об'єктів критичної інфраструктури.

Служба технічної допомоги Німеччини надала місту 2 великі промислові генератори потужністю 1250 кВт, а також 7 одиниць по 450 кВт. Доправити вантаж допомогла румунська волонтерська організація Tulcea Humanitarian Logistics Hub.

30 грудня два генератори потужністю 1,25 мегават доставлені до двох великих котелень, які забезпечують теплом майже 60 тисяч одеситів.

Крім того, генератор на 450 кВт встановлять на насосній станції дамби Хаджибейського лиману.

Словенія відправила Україні четвертий вантаж з енергообладнанням ([Укрінформ](#)).

Словенія відправила Україні вже четвертий вантаж з енергетичним обладнанням, до якого увійшли 88 трансформаторів, 3 генератори та інші необхідні енергетикам пристрої.

«9 словенських компаній об'єднались навколо заклику міністерства інфраструктури Словенії та підготували загалом 88 трансформаторів різної потужності, 3 генератори, ізолятори, перемикачі напруги та інше енергетичне обладнання», - поінформували у диппредставництві.

У посольстві зазначили, що міністр інфраструктури Словенії у промові на заході наголосив, що Словенія планує й надалі допомагати Україні у міру своїх можливостей доти, доки це буде потрібно.

Фінляндія відправила Україні нову партію гумдопомоги (Укрінформ).

Фінляндія відправила до України п'ять вантажівок із матеріальною допомогою на фоні російської агресії проти країни.

Міністр внутрішніх справ Кріст Мікконен:

Фінляндія продовжує надавати допомогу на прохання України. Я сподіваюся, що бажання фінів допомогти не слабшає.

Вантажівки з гумдопомогою вирушили в дорогу минулого тижня перед Різдом.

Зокрема, українській стороні було передано необхідне обладнання для сфери енергетики та лікарень, а також шкільні меблі.

На Буковині запрацювала мобільна амбулаторія, яку оснастили «Лікарі світу Греції» (Укрінформ).

На Буковині, на Сокирянщині, запрацювала мобільна амбулаторія, медичне устаткування для якої надала Міжнародна організація «Лікарі світу Греція».

Пересувна амбулаторія оснащена системами діагностики, забору аналізів, мобільною УЗД-установкою.

Зазначається, що за день медичне обстеження у фахівців пройшли близько пів сотні жителів у Білоусівці. Пацієнтів приймають медики Сокирянської лікарні – офтальмолог та хірург.

Польські лісівники передали ЗСУ десятки автомобілів і квадрокоптерів (Укрінформ).

28 грудня працівники Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства передали позашляховики та квадрокоптери для Збройних сил України. Благодійну допомогу лісівники області отримали від польських колег.

Загалом для потреб військових цього разу передали 22 позашляховики. Також українські воїни отримали 20 квадрокоптерів.

Керівник Львівського обласного управління лісового та мисливського господарства Анатолій Дейнека:

Це не перша партія такої допомоги і будемо сподіватись, що матимемо продовження нашої плідної співпраці з лісівниками Польщі і в майбутньому. Загалом уже понад 140 автомобілів разом із сьогоднішніми, 40 дронів і 35 тепловізорів, тисячі тактичних комплектів одягу, взуття та іншої амуніції лісівники Львівщини передали ЗСУ у цьому році.

До України прибула медична гуманітарна допомога від канадських волонтерів ([Укрінформ](#)).

Канадський благодійний фонд «Кленова надія» надіслав київському Центру дитячої кардіології та кардіохірургії медичну гуманітарну допомогу.

Віцепрезидент фонду Тетяна Костюк:

Наш пріоритет – допомога найбільш уразливим групам населення, яке потерпіло від війни. Саме тому ще з 2014 року наш фонд допомагає військовим та їх родинам, а також лікарням та медпрацівникам, які щодня роблять усе можливе для порятунку життів наших громадян.

За її словами, цього тижня Центр дитячої кардіології та кардіохірургії безкоштовно отримав від фонду різноманітне медичне обладнання на 100 тисяч канадських доларів (близько 2 800 000 грн).

Костюк додала, що з початку російського повномасштабного вторгнення фонд доставив до України дванадцять партій різноманітної медичної гумдопомоги загальною вартістю близько 30 млн грн і вже готується до виконання більших замовлень в новому році. Завдяки канадським благодійникам військові та цивільні шпиталі Одеси, Дніпра, Харкова, Полтави, Вінниці, Києва, Луцька, Черкас, Львова та Івано-Франківська отримали ліки й медичне обладнання, а на передову надійшли матеріали для тактичної медицини.

Українські біженці зможуть отримати постійний статус у Канаді ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Канади Джастін Трюдо:

Багато українців, які приїхали до Канади, з нетерпінням очікують на можливість повернутися додому та долучитися до відбудови, але багато й охочих залишитися. Їм будуть раді, тож вони матимуть змогу одночасно бути славними канадцами та гордими українцями.

Країни ЄС передадуть Україні 120 автобусів ([Укрінформ](#)).

П'ять країн ЄС передадуть Україні 120 автобусів, які використовуватимуться для транспортування дітей до шкіл.

«Ми надсилаємо автобуси, аби українські діти безпечно діставалися шкіл. 120 автобусів вже було подаровано Естонією, Фінляндією, Латвією, Німеччиною та Нідерландами», - заявили у Єврокомісії.

Зазначається, що ЄС виділить ще 14 млн євро на закупівлю та транспортування до України іще 120 шкільних автобусів.

Польща від початку повномасштабної агресії рф надала Україні допомоги на \$9 мільярдів ([Укрінформ](#)).

Заступник голови Польського фонду розвитку (PFR) Бартош Марчук:

Польща та поляки від моменту повномасштабної агресії РФ проти України, надали Україні та українцям допомоги на $\text{z}\text{\$}35\text{-}40$ мільярдів ($\text{\$}8\text{-}9$ мільярдів).

Він поінформував, що приблизно $\text{z}\text{\$}10$ млрд (близько $\text{\$}2,3$ млрд) – це надання зброї, ще $\text{z}\text{\$}10$ млрд (близько $\text{\$}2,3$ млрд) – допомога простих поляків. Крім того, $\text{z}\text{\$}6$ млрд (близько $\text{\$}1,4$ млрд) було виділено на допомогу українцям із бюджету Польщі, а допомога органів місцевого самоврядування і неурядових організацій також становила приблизно $\text{z}\text{\$}10$ млрд ($\text{\$}2,3$ млрд).

Укренерго отримало генератори від Німеччини ([Укрінформ](#)).

НЕК «Укренерго» отримала 8 генераторів від німецького Федерального агентства з технічної допомоги (ТНВ) та Посольства Німеччини.

Голова правління НЕК «Укренерго» Володимир Кудрицький:

Ми отримали від німецького Федерального агентства з технічної допомоги (ТНВ) та Посольства Німеччини в Україні 8 потужних генераторів. Кілька наших важливих енергооб'єктів будуть мати гарантоване живлення навіть при масштабних пошкодженнях магістральних мереж. Це надзвичайно важливо для якнайшвидшого відновлення енергопостачання при терористичних атаках ворога.

У Польщі - 950 тисяч українських біженців ([Укрінформ](#)).

Заступник голови Польського фонду розвитку (PFR) Бартош Марчук:

Наразі у Польщі перебувають 950 тисяч біженців з України, а загалом громадян України в Польщі близько 2,3 мільйона.

Як зазначається, 90 % утікачів від війни в Україні, які перебувають в Польщі, це – жінки і діти. Загалом, ті, хто прибув до Польщі після 24 лютого, становлять 2,5 % від загальної кількості населення Польщі. Найбільше українців, які рятуються від війни в Україні, проживають у Нижньосілезькому (Вроцлав) та Мазовецькому (Варшава) воєводствах.

Як зауважив Марчук, близько 60-70 % дорослих утікачів від війни в Україні (320 тис. з 450 тис.) вже працевлаштувалися в Польщі.

МОЗ отримало чергову партію медобладнання та ліків як гуманітарну допомогу ([Укрінформ](#)).

Міністерство охорони здоров'я упродовж минулого тижня отримало чергову партію гуманітарної допомоги від партнерів України. Доставлено медобладнання, ліки, інкубатори, турнікети, гемостатики, антисептики.

«Минулого тижня на склади МОЗ надійшло: 95 палет і 27 коробок медобладнання; 9 палет інкубаторів; 2 палети турнікетів та гемостатиків; 37 палет лікарських засобів; палета лікарського засобу «Алунбриг»; 21 палета антисептиків», – йдеться у повідомленні МОЗ.

Гуманітарні організації за час війни надали допомогу 13,6 мільйона українців ([Укрінформ](#)).

Гуманітарні організації не припиняють підтримувати народ України, починаючи з 24 лютого, гуманітарну допомогу отримали 13,6 мільйона українців.

«Наразі в нашій країні працюють 700 гуманітарних організацій, серед яких як міжнародні агентства, так і місцеві неурядові організації та благодійні фонди. Це у 5 разів більше, ніж 10 місяців тому. Для понад половини гуманітарних операторів основним напрямом діяльності залишається допомога харчовими продуктами та забезпечення предметами першої потреби й засобами до існування», – зазначали у міністерстві з питань реінтеграції тимчасово окупованих територій.

Євросоюз від лютого надіслав в Україну понад 77 тисяч тонн допомоги ([Укрінформ](#)).

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

З лютого ЄС поставив в Україну понад 77 000 тонн необхідної допомоги. Вона включає життєво важливі поставки, такі як медикаменти, продовольство, обладнання для тимчасового притулку, а також протипожежні машини та мобільні госпіталі. Солідарність Європи з Україною стає лише сильнішою.

Миколаїв отримав 15 генераторів від USAID ([Укрінформ](#)).

«Миколаїв отримав від партнерів вкрай необхідну допомогу. Йдеться про електрогенератори. Таке обладнання надано в рамках проекту «Зміцнення громадської довіри», що виконується за підтримки Агентства США з міжнародного розвитку», – йдеться у повідомленні.

Місту передали 15 генераторів: 8 з них отримали пункти обігріву, 7 – комунальне підприємство «Миколаївоблтеплоенерго», яке використовуватиме їх, зокрема, для забезпечення безперебійного постачання питної води в умовах відключення електроенергії.

Литва відправить в Україну 30 тисяч ліжок, які можна скласти за дві хвилини ([Укрінформ](#)).

Литва відправить в Україну фанерні мобільні ліжка, для складання яких не потрібні інструменти, шурупи.

Модульні ліжка литовського виробництва найбільше потрібні на полі бою, у притулку, у польовому госпіталі. Українська влада попросила виготовити 30 тисяч ліжок. Ініціатори ідеї зазначають, що це замовлення передбачається виконати за два місяці. Виробники меблів для зони бойових дій закликають усіх приєднатися до ініціативи і повідомляють, що зібрані гроші підуть на купівлю фанери, якої не вистачає. Одне ліжко виготовляється за дві години, його виготовлення коштує 150 євро.

Керівник компанії DUV Вітас Люджюс:

Скласти ліжка можна за дві хвилини. При цьому не потрібні ні інструкції, ні інструменти. Головний інструмент – руки. Береш, складаєш. Усі деталі складаються швидко, вони надійні. У ліжках сплять солдати, матері, діти, люди похилого віку.

Керівник проекту LITUA Лайміс Кведеравічюс:

Відвезли ліжка на поле бою, на фронт, де люди спали на картоні. Вони нам потім надіслали знімки, де сфотографовані у цих ліжках. Люди мають щасливий вигляд. Дуже теплі почуття.

ОАЕ відправлять в Україну 2500 генераторів ([УНІАН](#)).

Об'єднані Арабські Емірати відправлять в Україну близько 2500 побутових електрогенераторів, з яких половину передадуть найближчим часом.

Побутові генератори потужністю від 3,5 до 8 кіловат планують передати цивільним особам, які постраждали від «триваючої кризи в Україні, яка порушила енергетичну інфраструктуру і викликала перебої в подачі електроенергії».

Міністр міжнародного співробітництва Рим бінт Ібрагім Аль-Хашемі:

Ця допомога Україні виникає з віри ОАЕ у важливість людської солідарності, особливо в разі конфлікту, і є частиною постійних зусиль країни щодо пом'якшення гуманітарних наслідків української кризи.

Близько 1200 генераторів вже були відправлені до Польщі, решту – привезуть до січня. Поставка генераторів здійснюється в рамках пакету гуманітарної допомоги в розмірі 100 млн доларів США, виділеної урядом ОАЕ цивільному населенню України.

Плани врегулювання. Переговорний процес

Росія через пропаганду намагається примусити Україну до переговорів, – РНБО ([ZAXID.NET](https://zaxid.net)).

Російська пропаганда просуває тему переговорів з Україною на власних умовах через західні медіа. Про це повідомили у Центрі протидії дезінформації при Раді національної безпеки та оборони (РНБО).

Аналітики зазначають, що цього тижня російська пропаганда через іноземні ЗМІ та спікерів намагалася просувати тезу про необхідність переговорів на умовах Росії.

Зокрема, у виданні The American Conservative відставний полковник армії США Дуглас Макгрегор заявив, що «єдиним рішенням українського конфлікту є мирні переговори та визнання законних інтересів безпеки Росії у регіоні».

Російські пропагандистські Telegram-канали з посиланням на видання Politico стверджували, що американські чиновники хочуть закінчити війну дипломатичним шляхом, оскільки підтримка війни не може бути нескінченною.

Путін цинічно заявив, що РФ завжди намагалася вирішувати всі конфлікти шляхом переговорів ([Obozrevatel](https://obozrevatel.com)).

У вторгненні Росії в Україну винні офіційний Київ, Революція Гідності, українська армія і будь-що, але тільки не РФ. Агресор же завжди прагнув вирішення «суперечок» «мирним шляхом», але Україна «все почала».

Про це в ефірі програми «Москва. Кремль. Путін» заявив президент РФ Володимир Путін. Він зазначив, що Росія нібито і зараз готова «до домовленостей з усіма учасниками процесу про прийнятні розв'язки».

Спілкуючись із придворним російським пропагандистом, Путін довго і нудно розповідав про «миролюбність» держави-агресора та про те, як Україна «змушувала» Росію розпочати повномасштабне вторгнення.

Крім України, за його версією, в розпочатому РФ вторгненні винні також країни Заходу, які «намагалися розтягнути історичну Росію», тоді як Кремль має на меті «об'єднання російського народу» (...).

«Мирні переговори з росією» — основна тема проросійських «експертів» та кремлівських пропагандистів ([АрміяInform](https://armyinform.com)).

Центр протидії дезінформації при РНБО України попереджає: цього тижня через іноземних спікерів та медіа кремлівська пропаганда намагалась просувати проросійський наратив про «необхідність мирних переговорів з росією на умовах країни-агресора».

У виданні The American Conservative полковник армії США у відставці Дуглас Макгрегор заявив, що єдиним рішенням українського конфлікту є «мирні переговори та визнання законних інтересів безпеки росії в регіоні».

Ворожі Telegram-канали, з посиланням на американське видання Politico, стверджували, що офіційні особи США прагнуть завершення конфлікту дипломатичним шляхом, адже підтримка війни не може тривати вічно.

Ворожі Telegram-канали поширювали опитування в болгарському виданні «Факти» щодо того, наскільки є перспективною ідея провести переговори для встановлення миру в Україні та коментарі до нього від звичайних болгар, які вважають, що українці мають зупинити супротив російській агресії.

На думку радника голови Офісу Президента Михайла Подоляка росія не хоче вести переговори, а намагається просто уникнути відповідальності ([Укрінформ](#)).

Радник голови Офісу Президента Михайло Подоляк:

Суб'єкту путіну потрібно повернутися до реальності. росія одноосібно напала на Україну та вбиває громадян. Жодних інших «країн, мотивів, геополітики» немає. росія не хоче переговорів, а намагається уникнути відповідальності. Це очевидно, тому рухаємося до трибуналу.

ISW: Путін не пропонував переговори з Україною, це блеф для Заходу ([Українська правда](#)).

Президент Росії Володимир Путін не говорив про переговори безпосередньо з українською стороною у своєму інтерв'ю 25 грудня, це було звернення до країн Заходу та продовження риторики Кремля, що Україна нібито є «пішаком».

Путін прямо не заявив, що Росія готова вести прямі переговори з Україною, натомість зберігаючи свій брехливий наратив про те, що Україна, яку він просто назвав «іншою стороною», порушила дипломатичні зусилля Росії до вторгнення.

ISW наголошує, що Кремль не опублікував повну стенограму інтерв'ю Путіна на своєму офіційному сайті, як робив раніше, можливо, для того, щоб полегшити спотворення заяви Путіна про переговори, яка спочатку транслиувалася російською мовою.

На думку аналітиків, заява Путіна про переговори зосереджувалися на потенційних дискусіях із Заходом, а не з Україною. Це є продовження риторики Кремля, що Україна нібито є лише «західним пішаком без реальної участі» (...).

Умови мирних переговорів визначатиме Київ - МЗС Німеччини ([Укрінформ](#)).

Час, формат і зміст потенційних переговорів з кремлем щодо умов майбутнього миру в Україні має вирішувати керівництво самої України.

Речник МЗС ФРН Крістоф Бургер на брифінгу в Берліні в середу, повідомляє кореспондент Укрінформу.

«Кожна пропозиція щодо завершення цієї війни є доброю і правильною. ООН відіграє в цьому важливу роль, з точки зору федерального уряду. Зрозуміло при цьому, що стосовно часу та змісту можливих переговорів з РФ щодо мирного завершення незаконної агресорської російської війни рішення має ухвалювати керівництво України, ... яке має вирішувати, за яких умов, коли та в яких форматах можуть або мають проходити перемовини з росією», - заявив Бургер, коментуючи пропозицію Києва щодо проведення «мирного саміту».

Ситуація для людей на зайнятих російськими військами територіях є катастрофічною, вони щодня живуть під страхом смерті, викрадення і тортур, підкреслив дипломат.

«Перемир'я на умовах путіна не покладе край їхнім страхам, зовсім навпаки», - сказав Бургер.

Він також зауважив, що росія зовсім не демонструє жодного бажання відступити від своїх початкових цілей війни, а саме руйнування державності України. Про це свідчать, зокрема, слова очільника російського мзс сергія лаврова.

За словами Бургера, це треба постійно мати на увазі. І тому Німеччина, Захід продовжують підтримувати Україну, її право на самооборону, не зменшуючи допомогу.

У ISW пояснили, що насправді хотів сказати Путін своєю заявою про переговори ([УНІАН](#)).

Експерти зазначили, що своїми завуальованими заявами Путін натякнув на переговори із Заходом, а не з Україною.

Російський президент Володимир Путін не говорив про переговори безпосередньо з українською владою у своєму виступі 25 грудня.

Як йдеться у свіжому звіті Інституту вивчення війни (ISW), слова Путіна свідчать про те, що він як і раніше не вважає Україну самостійною державою. В ISW зазначили, що висловлювання Путіна, в яких деякі почули натяк на його готовність до переговорів - помилкова інтерпретація, оскільки він насправді говорив про можливість дискусій про долю України із Заходом, а не з українською владою (...).

Президент РФ Путін заявив, що не відмовляється від переговорів. Кремль нібито готовий обговорювати «прийнятні розв'язки» війни в Україні. В офісі президента України відповіли, що Росія не хоче вести переговори, а намагається уникнути відповідальності.

В ISW також вважають, що Путін не готовий до миру, а намагається зняти з себе відповідальність за затяжну війну. Кремль продовжує розглядати Україну як нелегітимну державу, а Зеленського – як несамотійного гравця.

Глава МЗС Італії сумнівається в готовності Путіна до переговорів (Європейська правда).

Глава МЗС Італії Антоніо Таяні висловив сумнів у готовності президента РФ Владіміра Путіна вести переговори про завершення війни і зазначив, що його слова розходяться з діями.

За словами Таяні, Путін заявляє, що хоче розпочати переговори щодо мирного врегулювання, але «факти говорять нам «ні».

За словами Таяні, підтвердженням реальної готовності російського керівництва до діалогу могло б стати рішення щодо Запорізької АЕС.

Але, як зазначив він, таких сигналів поки не надходило (...).

Меркель заявила, що війна в Україні має скінчитися за столом переговорів, і стала на захист своєї політики щодо РФ (Obozrevatel).

Ексканцлерка Німеччини Ангела Меркель заявила, що війна в Україні має скінчитися за столом переговорів. Вона також стала на захист своєї політики щодо Росії.

Про це політикиня розповіла в інтерв'ю виданню Corriere della sera. За словами Меркель, питання про її участь у мирному врегулюванні між Росією і Україною не стоїть.

Вона зазначила, що не знає, як саме має закінчитися війна, але переконана, що це має відбутись «за столом переговорів».

Крім того, ексканцлерка Німеччини знову стала на захист своєї політики щодо Росії. За її словами, Мінські домовленості, які було укладено 2014 року, були спробою дати Україні час (...).

В Україні 60% громадян не підтримують переговори з росією - навіть заради порятунку життів (Укрінформ).

Про це свідчать результати опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова.

Згідно з результатами опитування, 93% респондентів вірять у перемогу України у війні, сумнівається у ній лише 3% опитаних. Серед тих, хто вірить у перемогу України, 39% вважає, що вона настане до літа 2023 року, 22% роблять ставку на перемогу через 1-2 роки, і 20% вважають, що її можна досягти найближчими місяцями.

Опитування засвідчило, що найважливішою воєнною подією року для 39% українців стала оборона Маріуполя, для 37% - звільнення Херсона, а 33% назвало визволення Чернігівської, Київської та Сумської областей.

Опитування проведене Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова за підтримки програми МАТРА з 13 по 21 грудня.

Воно проводилося методом face-to-face у 22 областях та місті Києві (у Запорізькій, Миколаївській, Харківській та Херсонській областях – лише на

тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Було опитано 2018 респондентів віком від 18 років. Теоретична похибка вибірки не перевищує 2,3%.

«На таких умовах ми ні з ким говорити не будемо»: у Росії знову спробували шантажувати умовами переговорів щодо війни в Україні ([Obozrevatel](#)).

У Росії знову взяли за шантаж щодо умов переговорів з Україною. Там заявили, що не мають наміру ні з ким розмовляти на основі «формули миру», запропонованої президентом України Володимиром Зеленським.

Про це заявив глава російського міністерства закордонних справ Сергій Лавров. Зокрема, його обурили вимоги Києва вивести війська з України, виплатити репарації за заподіяні руйнування та притягти до відповідальності Росію за агресію та скоєні воєнні злочини в міжнародному трибуналі.

Як заявив глава російської дипломатії, Росія «не має наміру ні з ким розмовляти» на основі «формули миру», запропонованої Зеленським. У прагненні Києва відновити територіальну цілісність України та досягти справедливості Лавров побачив «неготовність до діалогу».

При цьому, за його словами, Москва нібито «не відмовлялася від ідеї дипломатичного вирішення конфлікту».

За російською традицією представник держави-терориста вкотре опустився до образ, назвавши українських політиків неадекватними. Також Лавров почав ретранслювати улюблені «страшилки» російської пропаганди (...).

Сі Цзіньпін заявив путіну, що Китай дотримуватиметься «об'єктивної та неупередженої позиції» стосовно війни в Україні та обстоюватиме мирне врегулювання ([Укрінформ](#)).

Про це повідомляє Сінхуа за підсумками відеоконференції очільників Китаю та РФ, яка відбулась у п'ятницю, 30 грудня.

Голови двох держав обмінялися думками щодо кризи в Україні. Голова Сі підкреслив, що Китай бере до уваги заяву Росії про те, що вона ніколи не відмовлялася від вирішення конфлікту шляхом дипломатичних переговорів, і Китай вітає цю заяву. Шлях мирних переговорів не буде гладким, але... перспектива миру завжди буде існувати.

Сі Цзіньпін повідомив путіну, що «Китай і надалі дотримуватиметься об'єктивної та неупередженої позиції, працюватиме над розбудовою синергії у міжнародній спільноті та гратиме конструктивну роль у мирному врегулюванні кризи в Україні».

Плани повоєнного відновлення України

Канада обов'язково долучиться до зусиль світової спільноти із повоєнної відбудови України ([Укрінформ](#)).

Прем'єр-міністр Канади Джагін Трюдо:

Канада точно долучиться до реконструкції, але саме Україна має бути ключовою. Вони самі мусять вирішити, як саме і яким чином хочуть відбудовуватися.

Він наголосив, що постійно наголошує на цьому у спілкування із президентом та союзниками України. «Так, для відбудови України знадобиться план Маршала, знадобляться інвестиції, й нам усім слід долучитися. Утім, в центрі мусить бути Україна», - зазначив прем'єр-міністр.

ФАО допоможе сільським господарствам розмінувати території ([Укрінформ](#)).

Продовольча та сільськогосподарська організація ООН (ФАО) планує допомогти сільським господарствам «сірих» зон у знищенні вибухових об'єктів.

Голова офісу Продовольчої та сільськогосподарської організації ООН в Україні П'єр Вотье:

Зараз ми плануємо розробити програму і зайнятися конкретно однією проблемою, а саме - проблемою розмінування. Це стосується не тільки мін, а загалом снарядів, що залишилися і можуть нашкодити худобі на пасовиськах. Це є проблемою для фермерів і сільського господарства.

Вотье зазначив, що ФАО також працюватиме у вирішенні питання кліматичних змін та проблем підприємництва - здатності українських фермерів до адаптації та уведення інновацій.

«Нам дуже важливо, щоб в агросекторі залишалася молодь, щоб їм ця сфера була цікава і вони в ній розвивалися та набували досвіду, удосконалюючи сектор власними силами», – резюмував спікер.

ЄС виділяє 100 мільйонів євро на відбудову зруйнованих українських шкіл ([Delo.ua](#)).

Європейська Комісія надасть 100 мільйонів євро на відбудову українських шкіл, які були зруйновані через російську агресію.

Ми продовжуємо воювати з окупантом на інформаційному фронті, надаючи виключно перевірену інформацію та аналітику.

Президент Єврокомісії Урсула фон дер Ляєн:

Майбутнє України починається з її дітей. Ми інвестуємо €100 мільйонів у відбудову шкіл, що були зруйновані російськими бомбами.

Також ЄС надішле шкільні автобуси, щоб діти могли більш безпечно діставатися шкіл.

Крім того, ЄС передасть в Україну леп-топи, щоб учні змогли продовжити навчання.

Більше 2900 навчальних закладів в Україні були зруйновані або пошкоджені внаслідок війни.

Чехія надасть Україні ще 12 мостів для відновлення проїзду на деокупованих територіях ([Укрінформ](#)).

Адміністрація державних матеріальних резервів Чеської Республіки вже передала Україні 6 тимчасових мостових конструкції та надходження ще 12 аналогічних мостів Укравтодор очікується в 2023 році.

Заступник голови Державного агентства автомобільних доріг Андрій Івко:

Із липня нам передано 6 таких конструкцій, 4 з них вже встановлено на державних дорогах у Київській, Черкаській, Харківській областях. Ще 2 мости плануємо встановити на Херсонщині. В наступному році від союзної Чехії – очікуємо ще 12 аналогічних мостів.

Україна очікує у січні отримати від Норвегії 10 мостів ([Укрінформ](#)).

Норвезьке управління державних доріг надало Україні гуманітарну допомогу у вигляді 10 мостів. Надходження тимчасових мостових конструкцій очікується в січні 2023 року.

Заступник голови Державного агентства автомобільних доріг Андрій Івко:

Норвезьке управління державних доріг надали Укравтодору гуманітарну допомогу у вигляді 10 мостів. Це тимчасові мостові конструкції, які підходять для пересування важких транспортних засобів. Вони вже в дорозі. Очікуємо їх прибуття в Україні у січні.

Івко додав, що ці конструкції дозволять не лише з'єднати населені пункти, а й забезпечать довозення гуманітарних вантажів, проїзд швидких, ремонтних бригад, евакуацію населення.

В Україні відновили 15 тисяч пошкоджених загарбниками об'єктів інфраструктури ([Укрінформ](#)).

Упродовж цього року в Україні відновил вже 15 тисяч пошкоджених російськими загарбниками інфраструктурних об'єктів, ще 10 тисяч – у роботі.

Заступник керівника Офісу Президента Кирило Тимошенко:

У цьому році вже відновлено 15 тисяч інфраструктурних об'єктів різного класу – це і мостові переходи, житло, школи, садки, медичні заклади та ін.

За його словами, ще 10 тисяч об'єктів перебувають у роботі.

Заступник керівника ОП наголосив, що відновлення об'єктів відбувалося без великих надходжень від міжнародних партнерів. Водночас він додав, що багато партнерів підтримують відбудову України, яка зазнала

руйнувань унаслідок російської агресії, і фінансування від них очікуються наступного року.

Уряд затвердив план невідкладних заходів з відновлення деокупованих територій (Укрінформ).

Кабінет Міністрів схвалив план дій органів виконавчої влади й органів місцевого самоврядування з відновлення деокупованих територій.

План розроблений Мінреінтеграції за дорученням Прем'єр-міністра України.

Віцепрем'єр-міністр Ірина Верещук:

Маємо чіткий план дій, як повернути життя у звільнені українські міста та села. Влада знає, що робити, тож прийнятий сьогодні урядом план заходів має слугувати дороговказом для виконавчої та місцевої влади, як діяти, зайшовши на деокуповані території. Насамперед маємо подбати про найбільш вразливі категорії громадян: забезпечити їх продуктами харчування, ліками, готівкою, стареньких – пенсіями. Звісно, все це маємо зробити відразу після відновлення роботи органів державної влади. Саме тому план дій передбачає покрокову інструкцію, як це зробити: від облаштування адмінбудівель до залучення штату держслужбовців.

Зазначається, що план дій є результатом роботи Координаційного штабу з питань деокупованих територій і включає 131 захід з відновлення життєдіяльності звільнених населених пунктів.

До невідкладних віднесено такі заходи: очищення територій від вибухонебезпечних предметів, розбирання завалів; відновлення діяльності органів місцевого самоврядування, військових адміністрацій, територіальних органів виконавчої влади; забезпечення роботи територіальних правоохоронних органів; забезпечення населення харчовими продуктами й товарами першої потреби; забезпечення ліками та надання медичної допомоги; відновлення функціонування української мови як державної з урахуванням захисту мов корінних народів; знищення символіки російського тоталітарного режиму.

Крім того, до невідкладних заходів належить залучення міжнародної технічної допомоги для відновлення пошкодженої інфраструктури; відновлення обігу гривні та казначейського обслуговування; забезпечення здійснення соціальних виплат і пенсій; відновлення централізованого водопостачання тощо.

За кожним заходом закріплені відповідальні виконавці. У більшості випадків це військові адміністрації й органи місцевого самоврядування.

Україна потребує понад \$700 мільярдів на відновлення і відбудову (Укрінформ).

Уряд спільно Світовим банком та Європейською комісією провів першу верифіковану оцінку щодо коштів, необхідних на відновлення України; йдеться про 700 млрд доларів.

Прем'єр-міністр України Денис Шмигаль:

Спільно зі Світовим банком та Європейською комісією наш уряд провів першу верифіковану оцінку щодо коштів, необхідних на відновлення. Станом на червень це було 350 млрд доларів, а на кінець року виходимо на суму вже понад 700 млрд доларів.

«Коли ми говоримо про відновлення – це не означає лише відбудову пошкоджених доріг, мостів, шкіл чи лікарень. Відновлення України – це докорінна трансформація на європейську країну з новими правилами та підходами, а також із новою якістю життя для людей», – наголосив Шмигаль.

У Києві відновили близько 700 житлових та інфраструктурних об'єктів ([Укрінформ](#)).

У 2022 році у Києві відновлено майже 700 житлових та інфраструктурних об'єктів, пошкоджених внаслідок російських ракетних обстрілів.

«Відновлених об'єктів від початку широкомасштабної війни в столиці – майже 700. На початку літа роботи розпочали в 16 найбільш пошкоджених житлових будинках. На роботи з відновлення пошкоджених будинків та інфраструктурних об'єктів столиця виділила з резервного фонду міського бюджету майже 600 мільйонів гривень. Ще 200 мільйонів виділив уряд», – йдеться у повідомленні КМДА.

Разом із цим, протягом року виконано ремонтні роботи на 42 об'єктах дорожньої інфраструктури. Замінено 50 км зношених тепломереж.

Також Київ допомагав регіонам області, які були звільнені від загарбників.

«Одразу після звільнення передмість від окупантів Київ оперативно направив у постраждалі населені пункти ремонтні бригади, техніку та передав гуманітарну допомогу і продукти харчування. Допомогла столиця відновити водопостачання в Ірпінь. На початку жовтня Київрада виділила 235 млн гривень на відбудову 8 громад Київської області, що найбільше постраждали від звірств російських варварів в лютому-березні. А наприкінці осені – 215 млн гривень на відбудову 4 громад Чернігівської області та міста Чернігова, двох громад Київської області та Херсону. Також столиця відправляла гуманітарну допомогу в Чернігів, Харків, Дніпро, Херсон», – повідомили у КМДА.

Коментарі європейських та американських політиків

([Укрінформ](#))

Міністр оборони Туреччини Хулусі Акар:

Очевидно, що ця війна не закінчиться легко. Підтримка США, Європи та Заходу (Україні - ред.) продовжується. Відповідно є підготовка і плани. З іншого боку, є заяви з боку росії.

Зусилля Анкари щодо миру або принаймні гуманітарного припинення вогню в найближчий період будуть рішуче продовжуватися.

([Укрінформ](#))

Президент Чехії Мілош Земан назвав російську агресію проти України «найвизначнішою подією року, що минає».

Земан визнав, що він особисто завжди був прихильником «коректних» економічних відносин з російською федерацією, особливо через постачання відносно дешевої енергетичної сировини.

«Але бувають ситуації, коли економічні інтереси мають поступитися місцем інтересам безпеки. І ця агресія загрожує глобальній безпеці, отже і безпеці Чехії. Тому я повністю підтримую допомогу Чеської Республіки Україні, яка бореться, і вірю, що рано чи пізно тиск вільних країн змусить росію залишити територію України», - заявив Земан.

([Українська правда](#))

Прем'єр Грузії Іраклій Гарібашвілі:

Ми підтверджуємо підтримку територіальної цілісності України та її суверенітету... і робимо усе можливе, щоб допомогти нашим українським друзям. Ми надаємо підтримку з початку війни практично на кожній платформі.

Він додав, що вважає дії Російської Федерації невиправданою воєнною агресією, що підриває світовий порядок. «Ми хочемо, щоб війна закінчилася якнайшвидше, тому що вона становить загрозу не лише для України, але й архітектури безпеки Європи і безпосередньо нашого регіону», - зазначив прем'єр.

Іраклій Гарібашвілі додав, що йому «неприємні заяви, які лунають від представників української влади», але сказав, що не хоче вдаватися у деталі, тому що Україна - у скрутному становищі.

«Я багато разів казав, і ми це підтверджуємо своєю політикою та діями, що ми поважаємо суверенітет усіх країн, але найбільше любимо власну. Тож наш головний обов'язок - захищати інтереси нашої країни», - наголосив прем'єр.

Також він заявив про необхідність боротися з «дезінформаційною кампанією», яка нібито ведеться проти Грузії.

[\(Українська правда\)](#)

Голова оборонного комітету Бундестагу Марі-Агнес Штрак-Ціммерман розкритикувала заяву канцлера Олафа Шольца про можливість відновлення економічних відносин з РФ після завершення війни в Україні:

Для мене це новина, що він це сказав. Втім, я також думаю, що це абсолютно нереально. Ця Росія вийшла зі спільноти гуманітарних держав. Владімір Путін – воєнний злочинець, терорист, масовий вбивця.

За її словами, значна частина російського народу підтримує курс Путіна і війну проти сусідньої країни.

«Багато російських солдатів, які щодня вбивають, палять, катують і гвалтують, також несуть відповідальність за цю війну» - додала Штрак-Ціммерман.

«З Росією не буде необтяжених, нормальних відносин протягом десятиліть. Політична система в Росії повністю деградувала і має бути повністю змінена. Тому завданням наступних поколінь, якщо Росія зміниться, буде знову почати розмовляти один з одним» - сказала вона.

[\(Європейська правда\)](#)

Головний дипломат ЄС Жозеп Боррель:

Санкції, у поєднанні з військовою підтримкою, міжнародним тиском та дипломатичними зусиллями, дають свої плоди. І що більше часу минатиме, тим болючішими вони ставатимуть для керівництва у Кремлі та російської економіки.

(...). Санкції - це не панацея, вони самі по собі не спинять війну. Це лише один з інструментів, які ми задіяли, але вже очевидно, що вони працюють і мають для Росії серйозні наслідки: російська економіка суттєво постраждала і втрачає спроможність модернізуватися.

Він зазначив, що, за прогнозами ОЕСР, економіка РФ у 2023 році скоротиться на 5,6%, найбільше серед країн Групи двадцяти; що з Росії за своїм рішенням вийшли понад 1000 міжнародних компаній, які склали близько 40% ВВП Росії і підтримували 5 млн робочих місць, а ЄС вже на 90% скоротив імпорт російської нафти і рекордно знизив залежність від російського газу.

[\(Українська правда\)](#)

Головний дипломат ЄС Жозеп Боррель вважає, що вище керівництво Росії «почуло» реакцію світу на ядерні погрози:

Очевидно, що той, хто кричущо порушує Хартію ООН та міжнародне право, і починає впадати у відчай від того, що все пішло не так, не вагатиметься погрожувати усім, що є в його арсеналі терору. Але ми, як і значна частина міжнародної спільноти, дуже ясно відкинули

безвідповідальний ядерний шантаж Росії. І, думаю, ті, хто у Москві приймає рішення про можливе застосування ядерної зброї, дуже добре це почули.

([Українська правда](#))

Прем'єр-міністр Угорщини Віктор Орбан вважає, що українці можуть воювати доти, доки США підтримуватимуть їх зброєю і грошима.

Орбан зазначив, що цей рік був найнебезпечнішим за останні тридцять років. За його словами, Угорщина зіткнулася з небезпекою бути втягнутою у війну в Україні, а зростання цін на енергоносії також штовхає країну в небезпечному напрямку.

Віктор Орбан підтвердив позицію Угорщини, що у війні необхідне припинення вогню, а потім мирні переговори.

«Україна може продовжувати воювати тільки до тих пір, поки США підтримують їх грошима і зброєю. Якщо американці хочуть миру, то мир буде» - заявив він.

Щодо позиції Угорщини він зазначив, що Угорщина є «проугорською». «Наша відповідь на питання, чи ми знаходимося на хорошій чи поганій стороні історії, полягає в тому, що ми знаходимося на угорській стороні історії», - пояснив він.

«Ми підтримуємо і допомагаємо Україні, ми зацікавлені у виживанні суверенної України, і ми зацікавлені в тому, щоб Росія не становила загрози безпеці Європи. Але ми не зацікавлені в тому, щоб здати всі наші економічні відносини з Росією», - підкреслив прем'єр-міністр Угорщини.

([Європейська правда](#))

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Українці також щодня борються за право вільно обирати своє майбутнє. І вони бачать це майбутнє в Європі, в ЄС. Шлях туди буде ще довгим і, безумовно, часом складним, але ми робимо все можливе, щоб підтримати Україну в процесі гармонізації її правової системи та стандартів з європейськими, прокладаючи таким чином шлях до членства в ЄС.

Бербок водночас зазначила, що Євросоюз також має виконати «домашнє завдання».

«Недостатньо вивісити більше нових прапорів на будівлі Ради (ЄС) у Брюсселі. Ми повинні думати про те, як ми можемо залишатися здатними діяти й ухвалювати рішення в розширеному Союзі. Саме тому ми підтримуємо реформи, наприклад застосування кваліфікованої більшості голосів у більшій кількості сфер», - пояснила глава МЗС Німеччини.

([Українська правда](#))

Міністерка закордонних справ Німеччини Анналена Бербок:

Ми повинні чітко усвідомлювати: з цією Росією не може бути нормальних відносин. Як і багато росіян, ми хочемо бачити мирну і демократичну Росію, яка не є загрозою для своїх сусідів. Та не будемо мати

ілюзій – ми живемо в іншій реальності. Саме тому завданням має бути зміцнення нашої спільної безпеки проти Росії на постійній основі.

Вона наголосила, що Захід продовжить посилювати санкції проти Росії доти, доки триває «брутальна агресивна війна та порушення міжнародного права», оскільки «Україна також захищає свободу Європи».

«Саме тому ми будемо поруч із нею стільки, скільки буде потрібно – зброєю, гуманітарною та фінансовою підтримкою», – підкреслила Бербок.

([Українські новини](#))

Депутати фінського парламенту Андерс Адлеркройц, який представляє комітет із оборони, та голова партії «Зелених» у фінському парламенті Атте Харьянне виступили зі зверненням до уряду Фінляндії з пропозицією розпочати постачання Україні танків Leopard 2:

(...). Успіх України заснований не лише на потужній волі захищатися, також, він базується на допомозі, наданій Заходом у вигляді озброєнь та тренувань. Ця допомога і визначить, скільки триватиме війна. У наших же власних інтересах, інтересах Європи та вільного світу, щоб ця війна закінчилася якнайшвидшою перемогою України. Ми не повинні дозволити Росії жити в ілюзії хоч якихось успіхів унаслідок цієї агресивної злочинної війни. Матеріально-технічна допомога Україні має продовжуватися та має бути посилена.

(...). Незважаючи на рішучу підтримку України, низка озброєнь все ще виключається зі списків допомоги. Серед інших позицій, все ще не стали предметом постачання сучасні західні танки. Такі танки значно посилити б бойові можливості України на полі бою. Нові типи озброєнь вимагають підготовки, тому раціонально та розумно надати Україні велику кількість танків одного типу, управлінню якими Збройні Сили України зможуть бути ефективно навчені.

Танк німецького виробництва Leopard – 2 ідеально підходить для цього завдання. Тисячі його модифікацій були збудовані з кінця 1970-х і поряд з іншими країнами використовуються у Німеччині, Нідерландах, Швеції, Данії, Іспанії, Норвегії, Польщі та Фінляндії. Це один із найбільш широко використовуваних танків. За показниками ці танки перевершують озброєння радянської доби. За часів Холодної Війни стратегія Заходу була заснована на досягненні якісної переваги над агресором, який, як передбачалося, мав перевагу в кількості.

(...). Загалом Фінляндія має близько двохсот танків Leopard 2. Географічні особливості обмежують наші можливості з передачі великих обсягів критично важливого озброєння. Але сигнал про готовність надати навіть невелику кількість танків міг би дати початок європейському дискурсу з цього питання. Зробити це потрібно зараз.

(...). Ризик того, що збільшення підтримки призведе до ескалації, не потрібно переоцінювати. Характер нашої допомоги вагомо не зміниться з тим, якщо допомога включила б постачання танків. Нам також важливо бути

дуже обережними в тому, щоб не давати оцінку нашої допомоги на підставі російських наративів, вона має оцінюватися на підставі того, чи така допомога відстоює наші національні інтереси та цінності.

([Укрінформ](#))

Державний секретар США Ентоні Блінкен:

Ми стоятимемо разом з Україною стільки, скільки знадобиться. Попереду на українців чекає важка зима, і ми будемо невтомно працювати з G7 та іншими партнерами, щоб ремонтувати, замінювати й захищати енергетичну інфраструктуру України.

([Українська правда](#))

Міністр закордонних справ Латвії Едгар Ринкевичс:

Латвія послідовно наголошує, що територіальну цілісність і суверенітет України має бути відновлено в міжнародно визнаних кордонах, і тільки Україна має право вирішувати, коли, де і на яких умовах російську агресію можна вважати припиненою. Латвія відкидає будь-який тиск на Україну з цього питання.

Він підкреслив, що пріоритетними завданнями зовнішньополітичного відомства Латвії є надання всієї можливої допомоги Україні, збереження санкційної політики проти Росії, притягнення Росії до відповідальності за агресію і стягнення репарацій.

([Українська правда](#))

Міністр оборони Італії Гвідо Крозетто:

Застосування тактичної ядерної зброї планується Росією. Для нас це немислимо, а для Москви – так, якщо буде пройдена точка неповернення, якщо вони ризикують зазнати поразки. Коротше кажучи, небезпека потенційно існує, хоча і дуже малоімовірна.

Водночас він запевнив, що Італія продовжить підтримувати Україну в тому числі наданням військової допомоги.

Міністр уточнив, що компонування шостого пакета допомоги Україні ще не розпочато, але підтвердив, що «Україна місяцями просить про підтримку проти повітряних атак на цивільні об'єкти: лікарні, школи, електростанції».

«Якщо це можливо, ми, безумовно, допоможемо їм захистити себе: Росія перетнула кордон, який вона не повинна була перетинати» – зазначив Крозетто.

На думку міністра оборони, «поставки повинні бути сумісні з наявністю можливості поповнити запаси цієї зброї і передати її Києву в хорошому робочому стані.

«Ви не знайдете ракети в супермаркеті, як баночку "Нутелли", це складні системи, для яких потрібен тривалий час виробництва. Ви не можете сказати: добре, завтра я піду і куплю сотню ракет. Їх немає. Тому, якщо ми

даємо Україні системи ППО, ми повинні взяти їх зі своїх запасів, і ми повинні зробити це, не позбавляючи захисту себе, і з упевненістю в якості» – сказав Крозетто.

([Українська правда](#))

Міністерство закордонних справ України заявило, що Росія неправомірно увійшла до Організації Об'єднаних Націй і зайняла місце СРСР серед постійних членів її Ради Безпеки.

Віцеканцлер міністерства закордонних справ Естонії Мярт Вольмер:

Естонія один із лідерів і найактивніших прихильників України за темами, які якраз стосуються ізолювання Росії в різних організаціях, відсунення Росії від ухвалення рішень у світі, притягнення її до відповідальності за злочини. Цей напрямок дуже хороший і правильний. Розмови про ООН потрапляють у ту саму категорію, але в даному випадку треба враховувати, що дуже великої міжнародної підтримки в Україні з цього питання, на жаль, немає.

(...). Це (розгляд питання про виключення РФ із Ради Безпеки ООН - ред.) було б можливим у разі, якби дуже велика кількість держав думала так само, як Україна, що Росія після розпаду Радянського Союзу набула цього статусу якимось чином поза процедурою, незаконно, і це слід якось переглянути. Але держав, які б вважали, що це можливо і необхідно, по суті, немає.

У зв'язку з цим, за оцінкою дипломата, це питання наразі є безперспективним, і зосередитися слід на тих аспектах міжнародного життя, в яких Росію дійсно можна потіснити та ізолювати.

([Українська правда](#))

Україна закликала держави-члени ООН відновити застосування Статуту ООН у питанні легітимності перебування Російської Федерації в ООН, позбавити РФ статусу постійного члена Радбезу ООН та виключити її з ООН у цілому.

Речник міністерства закордонних справ Польщі Лукаш Ясіна:

Варто згадати, як Росія із порушенням міжнародного права зайняла це постійне місце в Раді Безпеки ООН після розпаду Радянського Союзу, і варто розпочати на цьому форумі дебати про те, що Росія порушує міжнародне право і є агресором, вчиняючи воєнні злочини.

І це вже буде певний успіх, тим паче, що є місця у світі, де російська пропаганда працює дуже добре, і дехто не вірить, що Росія є агресором. Тих, хто в цьому не впевнений, треба переконати, і така дискусія може допомогти.

([Європейська правда](#))

Головний радник прем'єр-міністра Угорщини Балаш Орбан вважає, що Європейський Союз повинен почати дискусію про перегляд санкцій, запроваджених проти Росії.

За словами радника Орбана, Угорщина ще з 2014 року не підтримувала санкції, оскільки вважає, «що це політичний інструмент, який не є ефективним, виходячи з історичного досвіду».

«У даному випадку метою санкцій має бути встановлення миру та відхід Росії принаймні до кордонів, що існували до 24 лютого. Однак наприкінці грудня ми перебуваємо в точці, коли було введено низку санкцій, досі немає миру, а Росія окупувала більше території, ніж до 24 лютого», – стверджує Балаш Орбан.

Водночас він запевняє, що для Угорщини важливою є єдність Європейського Союзу, тож вона підтримуватиме обмежувальні заходи проти Росії, але «бореться за винятки у сферах, які становлять елементарний національний інтерес».

«Так було, наприклад, з нафтовими санкціями. Ми також займаємо принципову позицію, що якщо нові санкції будуть введені в енергетичній сфері, то це завдасть шкоди нашій державі. З огляду на це ми не допустимо, наприклад, запровадження санкцій проти релігійних лідерів та посадовців, які відіграватимуть важливу роль у миробудівництві або відповідатимуть за енергетичну співпрацю з нами», – додав радник угорського прем'єра.

Балаш Орбан також послався на «національні консультації» уряду Угорщини щодо санкцій, де більшість виступила проти них.

«Настав час говорити в Брюсселі про те, які санкції мають сенс, а якими – що очевидно, можливо, навіть для інших – ми просто стріляємо собі в ногу. Ми заохочуємо до дискусії з цього питання, і думка понад мільйона угорських громадян на загальнонаціональному опитуванні буде чудовим мандатом для цього», – вважає він.

([Укрінформ](#))

Генеральна секретарка ОБСЄ Гельга Марія Шмід:

Ми були змушені закрити Офіс координатора проєктів ОБСЄ в Україні – місію, яка була започаткована ще в 1990-х роках — тому, що відповідно до правил ОБСЄ для продовження мандату кожної місії необхідний консенсус. російська федерація чітко дала зрозуміти, що не збирається підтримувати жодну місію ОБСЄ в Україні. З цієї ж причини ми були змушені закрити Спеціальну моніторингову місію. Але робота, яку ми робили, залишається необхідною. Так само чітким є і бажання держав-учасниць ОБСЄ продовжувати підтримувати Україну.

За словами генсека ОБСЄ, саме тому низка держав-учасниць робить свій внесок до нової Програми підтримки для України, яка фінансується донорами і ґрунтується на роботі, що її ОБСЄ проводила в Україні протягом десятиліть.

«Проекти є широкими за тематикою та масштабами і включають такі сфери, як подолання екологічної шкоди, завданої війною, протимінна діяльність, посилення спроможностей надавати соціальну та психологічну підтримку постраждалим від війни, підтримка свободи ЗМІ, протидія кіберзлочинності та боротьба з торгівлею людьми», - заявила генсек ОБСЄ.

(...). «Я шокована атаками на цивільну інфраструктуру та міста по всій Україні. Не може бути жодного виправдання таким діям, які продовжують наражати на небезпеку мільйони українців.

(...). Ми віддані підтримці України та її народу і перебуваємо в постійному контакті з нашими партнерами на місцях, вивчаємо, як ми можемо нарощувати і координувати наші зусилля на цьому напрямку. Я у черговий раз наголосила на цьому на недавній міжнародній Конференції на підтримку стійкості цивільного населення в Україні, яка збрала понад 1 млрд євро для подальшої підтримки України та її народу. Ця підтримка є життєво важливою, і я дуже пишаюся тим, що ОБСЄ може відігравати свою роль.

[\(Укрінформ\)](#)

Генеральна секретарка ОБСЄ Гельга Марія Шмід:

Ми завжди шукаємо шляхи вдосконалення нашої роботи, але я вже говорила і хочу чітко заявити, що ця війна не була спричинена провалом інструментів ОБСЄ із запобігання конфліктам чи будь-якого іншого міжнародного механізму.

(...). Шмід зазначила, що у міру зростання напруженості вона «неодноразово висловлювала на засіданнях Постійної ради ОБСЄ своє глибоке занепокоєння нарощуванням військової присутності на кордонах України».

«14 лютого я направила офіційне раннє попередження послам ОБСЄ, відзначивши зростаючі перспективи ескалації та насильства в цьому регіоні. Це був лише третій випадок в історії, коли цей інструмент був використаний», - повідомила вона.

У той час, на прохання української влади, співробітники ОБСЄ також залишилися в Україні – як з команди Координатора проєктів, так і зі складу Спеціальної моніторингової місії, яка на той час ще була на місцях і включала представників 40 країн.

«Однак саме росія зробила вибір на користь розв'язання агресивної війни проти України, незважаючи на всі наші зусилля, спрямовані на запобігання цьому. Як чітко зазначив Чинний голова ОБСЄ міністр Рау, жодні інструменти чи формати не можуть бути ефективними, коли "одна держава налаштована руйнувати, а не будувати», - заявила генсек ОБСЄ.

Вона також наголосила, що «ця війна спрямована проти всього, що ми відстоюємо – і всього, заради чого ми працювали відтоді, як вперше зібралися разом під час "холодної війни" – не як союзники, а як держави, які розходилися в поглядах, але були зацікавлені в пошуку шляхів подолання розбіжностей і розбудови довіри».

Генсек ОБСЄ також вказала на те, що зараз, коли росія веде війну проти України, досягнення консенсусу в Організації «є ще більш складним завданням, ніж будь-коли». І позиція рф має реальний вплив на те, як ОБСЄ працює на різних рівнях.

[\(Українська правда\)](#)

Міністр економіки Німеччини Роберт Габек:

Ніхто не міг подумати, що 2022 рік закінчиться саме так. (...). Путін програє цю війну на полі бою.

За його словами, це відбувається тому, що українська армія отримує зброю від Європи, країн НАТО і США і використовує цю зброю «вміло і стратегічно, мудро і героїчно».

«Я за те, щоб Німеччина разом з союзниками підтримувала Україну таким чином, щоб вона могла виграти цю війну. (...). Безумовно, завжди будуть нові системи і додаткова підтримка, але вони завжди мають обговорюватися разом з членами Альянсу. Ми пройшли довгий шлях, і наступні кроки, безумовно, дозволять Україні досягти подальших успіхів» - зазначив він.

[\(Європейська правда\)](#)

29 грудня Росія завдала ракетних ударів по території України.

Прем'єр-міністр Естонії Кая Каллас:

У той час як Росія хоче змусити світ повірити, що вона прагне миру, насправді вона продовжує свої масові воєнні злочини проти українців. Шлях до миру - допомогти Україні перемогти та збільшити військову допомогу.

[\(Укрінформ\)](#)

Президент Молдови Мая Санду:

Мені нема чого обговорювати з країною-агресором. (...). На жаль, такими є інструменти росії: погрози, спроби залякування інших країн. Те, що ми бачимо в Україні загалом, дуже серйозне. Коли ми прийшли до влади, ми заявили, що хочемо конструктивних відносин із росією. Після того, як розпочалася ця війна, які стосунки можуть бути з агресором, з державою, яка вбиває своїх сусідів?

[\(Укрінформ\)](#)

Прем'єр-міністр Вірменії Нікол Пашинян оприлюднив привітання Президенту України Володимирі Зеленському з нагоди прийдешніх свят:

Від усього серця вітаю та надсилаю найкращі побажання Вам і дружньому українському народу з нагоди Новорічних і Різдвяних свят. Сповнений надії, що в прийдешньому році у світі пануватиме мир і солідарність, та в умовах стабільності нам вдасться спільними зусиллями надати нового імпульсу подальшому розвитку вірмено-українських

міждержавних відносин, заснованих на взаємній повазі на благо народів Вірменії та України.

Він побажав Президенту України і його близьким міцного здоров'я та удачі, а дружньому українському народу – вічного миру та стабільності.

[\(Українська правда\)](#)

Президент Естонії Алар Каріс:

У мене немає причин говорити з Владіміром Путіним. У мене - як у представника маленької сусідньої країни. Ми бачили, що лідери більших держав робили найрізноманітніші спроби, і все це ні до чого не призвело. Дипломатія не вберегла нас від війни.

(...). У якийсь момент мир потрібно буде формалізувати. А зараз я, правда, не бачу причин зустрітися з Владіміром Путіним. Що мені йому сказати? Навіщо говорити йому про те, що думають по цей бік кордону? Він так і так це знає.

(...). Я думаю, ми всі хочемо миру. Однак щоб настав мир, потрібно закінчити цю війну. На жаль, доводиться обирати сторону. У цій ситуації неможливо бути невизначеною людиною, яка просто за мир. Ми всі хочемо, щоб настав мир. Але для цього українці повинні отримати назад свою країну і відновити її.

(...). Безумовно, настане день, коли мир обговорюватимуть за столом переговорів, - рано чи пізно. Але скоріше коли війна буде в такій фазі, що Україна вирішить: час для переговорів настав.

[\(Українформ\)](#)

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Це може звучати як парадокс, але військова підтримка для України є найшвидшим шляхом до миру. Ми знаємо, що більшість війн завершуються за столом переговорів, ймовірно, як і ця війна. Але ми знаємо: те, чого Україна може досягти під час цих переговорів, нерозривно залежить від військової ситуації. Тож, якщо ви хочете досягти мирного рішення шляхом переговорів, які забезпечать перемогу України як незалежної демократичної держави, - кращим шляхом до цього є забезпечити Україну військовою підтримкою. Саме таким є шлях, щоб переконати президента путіна, що він не досягне своїх цілей з опанування контролем над Україною.

Він не дав прямої відповіді на питання, чи готові союзники по НАТО поставити Україні ракети середнього радіусу дії та танки, але зауважив, що союзники по НАТО вже поставляють Україні системи озброєння дальньої дії, наприклад системи HIMARS та далекобійну артилерію, як і безпілотні дрони та броньовані автомобілі. Тож діалог між Україною та союзниками по Альянсу щодо поставок різних систем озброєння триває, зокрема, в форматі конференції «Рамштайн» за лідерства США.

«Безумовно, я закликав союзників робити більше. Це відповідає всім нашим інтересам у сфері безпеки - переконатися, що Україна перемагає, і

путін не виграє. Але це не лише про надання більшої кількості систем озброєння. Ймовірно, навіть важливішим є, щоб було достатньо боєприпасів до систем, що вже були поставлені. Потреба у боєприпасах та запасних частинах величезна», - додав Столтенберг.

([Укрінформ](#))

Генеральний секретар НАТО Єнс Столтенберг:

Немає жодних ознак, що президент путін змінив загальне завдання у цій війні. Воно полягає у тому, щоб контролювати Україну. Вони (росія - ред.) мобілізували чималу кількість нових військових. Багато з них зараз проходять тренування. Вони (рф - ред.) продемонстрували готовність до болісних втрат і звернулися до інших авторитарних режимів, включаючи Іран, щоб отримати більше боєприпасів та зброї. Тож це не кінець. Війни непередбачувані. Ми маємо підготуватися до довгострокової кампанії й до нових російських наступів. Не можна недооцінювати росію.

(...). Ми маємо також розуміти контекст: масовані російські атаки проти цивільної інфраструктури спрямовані на те, щоб позбавити цивільне населення України води, тепла та електрики взимку. Президент путін намагається перетворити зиму на зброю проти мирного населення. Це не є атакою проти військових цілей із супутніми цивільними втратами. Це масована атака саме на цивільне населення, коли мільйони українців позбавлені базових послуг.

(...). Те, якими будуть відносини з росією у майбутньому, залежить від поведінки з боку рф. Дуже важко уявити, що ми знову допустимо високу залежність від критично важливих стратегічних товарів, таких як енергія. Залежність від росії вже створила точки для атаки, які вона зараз намагається використати, щоб зупинити нашу підтримку України. Залежність від газу зробила нас уразливими.

([Укрінформ](#))

Глава польського уряду Матеуш Моравецький:

Кінець року не є кінцем польської допомоги для України. Ми всі сподіваємося, що 2023 рік буде роком перемоги і миру!

([Укрінформ](#))

Канцлер ФРН Олаф Шольц:

путін не захопив Україну за кілька днів, як планував. Навпаки: українці хоробро захищають свою батьківщину - у тому числі й завдяки нашій допомозі. І ми продовжуватимемо підтримувати Україну.

У своєму зверненні він також згадав про надзвичайну готовність німців підтримати українців, які змушені залишити батьківщину, рятуючись від війни. За словами канцлера, кількість волонтерів, які допомагають українським біженцям, становила у 2022 році 29 мільйонів.

Водночас Шольц зазначив, що Німеччина не дозволила шантажувати себе, «коли росія влітку перекрила вентиль». У цьому зв'язку канцлер нагадав про введення в дію в середині грудня першого терміналу для прийому скрапленого газу в порту Вільгельмсгафена, який має гарантувати незалежність Німеччини від російських поставок палива. А найближчим часом у Німеччині мають бути введені в дію й інші СПГ-термінали: у Лубміні, Штаді та Брунсбюттелі.

(Укрінформ)

Прем'єр-міністр Фінляндії Санна Марін:

росія не виграє свою війну. Світ, в якому недемократичні наддержави поневолюють інші країни, не звертаючи уваги на Статут ООН та страждання, має бути залишений у минулому раз і назавжди. Друзів у росії стає дедалі менше.

За її словами, агресивна війна росії проти України вимагає від громадян ухвалити рішення про роль Фінляндії у новій ситуації. Якщо до війни менше третини фінів під час опитувань виступали за вступ до НАТО, то після повномасштабного вторгнення рф в Україну більшість населення миттєво підтримала членство в Альянсі.

«Своїм рішенням ми зміцнили позиції Фінляндії та розширили наш простір для маневру в ситуації, коли він загрожував звузитися і навіть стати небезпечним... Разом ми відстоювали наші цінності та приймали необхідні рішення на наших власних умовах. Я сподіваюся, що як нація ми можемо пишатися цим», - заявила Марін.

Реакція представників української громадськості

У Свято-Михайлівському соборі у Києві проходить благодійна виставка ікон, написаних на дошках з ящиків з-під набоїв. Кошти від продажу робіт підуть на допомогу родинам загиблих бійців тероборони ([Укрінформ](#)).

Про це повідомив начальник Київської обласної військової адміністрації Олексій Кулеба в Телеграмі.

Очільник ОВА зазначив, що подружжя Олександр Клименко і Софія Атлантова пишуть ікони на ящиках, де зберігалися боєприпаси.

Усі роботи, представлені на виставці «Ікони на ящиках з-під набоїв», можна придбати, кошти будуть спрямовані на допомогу родинам загиблих бійців 114-ої бригади територіальної оборони.

Перша ракетка України Олексій Крутих розповів, що загадає в новорічну ніч ([Укрінформ](#)).

Перша ракетка України Олексій Крутих:

Я загадаю, щоб нарешті ця війна закінчилася нашою перемогою, щоб припинилися ці бомбардування, тривоги, сирени, щоб у дітей була надія хоч на якесь майбутнє, щоб усі військові, які захищають нашу країну, повернулися живі та здорові.

У Радомишльській громаді на Житомирщині під час благодійного марафону зібрали 231 тис. грн на тепловізори для військових ([Укрінформ](#)).

25 грудня у Радомишльській громаді було проведено благодійний захід «Різдвяний марафон за добу», в рамках якого проходили заходи у місті та старостинських округах громади. Метою марафону було зібрати кошти на тепловізор для земляків, які захищають Україну.

Жителі громади долучилися до марафону, завдяки чому вдалося зібрати 231 тис. грн. За ці кошти для військових придбають два тепловізори.

У Миколаєві вперше з початку повномасштабної війни в офлайн-режимі відкрилася виставка-аукціон робіт талановитих майстрів області «Новорічна коляда» на підтримку Збройних сил України ([Укрінформ](#)).

На виставці представлено понад 250 оригінальних виробів тридцяти майстрів області.

У святковій експозиції – оригінальні «ялинки незламності», новорічні прикраси та композиції, різноманітні іграшки, патріотичні брелоки, свічки, обереги, різдвяні віночки, дідухи, посуд та вироби з соломи, розпис по

дереву, українські рушники, різноманітні витинанки, сучасні інтер'єрні ляльки, прикраси, солодкі сувеніри та багато чого іншого.

Найактивніші майстрині отримали почесні грамоти та різдвяних янголят у подарунок від ведучої заходу, директорки Миколаївського обласного центру народної творчості, Заслуженої артистки України Наталії Баштової (...).

Виставка-аукціон організована Миколаївським обласним центром народної творчості та культурно-освітньої роботи. Вона триватиме до 10 січня в етносвітлиці, і всі бажаючі зможуть придбати тут будь-які вироби, щоб не лише порадувати себе оригінальним новорічним сувеніром, а й допомогти ЗСУ.

В Івано-Франківську діти учасників бойових дій на аукціоні розмальованих гільз та тубусів від РПГ та ПЗРК зібрали для фронту понад 40 тис. грн. Аукціон відбувся у соцмережах ([Укрінформ](#)).

Про це у Фейсбуці повідомив Івано-Франківський міський голова Руслан Марцінків.

Він додав, що за ці кошти придбали на фронт інструменти, зварювальний апарат, каски, акумулятор та інші необхідні для військових речі (...).

Майже 90% українців проти відновлення СРСР – опитування ([УНН](#)).

87% українців наразі не прагнуть відновлення СРСР і лише 3% – однозначно цього хочуть. Про це свідчить опитування соціологічної служби Центру Разумкова.

Якщо у 2000 році лише трохи більше половини (53%) респондентів однозначно відповідали, що не прагнуть відновлення Радянського Союзу, а у 2021 році частка таких становила вже 69%, то за даними останнього опитування – 87%. Однозначно хочуть відновлення СРСР лише 3% опитаних, у 2000 році таких було 19%, у 2021 році – 10%. Ще 11% відповіли «так, але я розумію, що за сучасних умов це нереально» (у 2000 – 28,5%, у 2021 – 21%).

Частка тих, хто не хотів би відновлення СРСР, на Півдні і Сході країни (відповідно 72% і 81%) дещо нижча, ніж на Заході (93%) і в Центрі (89%). Але опитування показують, що все ж всіх регіонах противники відновлення СРСР становлять переважну більшість.

Серед представників найстаршої вікової групи, ті, хто не хотів би відновлення Радянського Союзу, також становлять переважну більшість (74,5%). Серед тих, кому менше 30 років, ця частка складає до 95%.

Серед опитаних, хто в родині розмовляє російською мовою, кількість противників відновлення СРСР становить 79%, а серед тих, хто розмовляє українською – 90%.

Опитування проводилося соціологічною службою Центру Разумкова за підтримки Представництва Фонду Конрада Аденауера в Україні з 22 вересня по 1 жовтня 2022 року. Опитування методом face-to-face проводилося у лише на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не велися бойові дії, у 112 населених пунктах (57 міських та 55 сільських) за стратифікованою багатоступеневою вибіркою із застосуванням випадкового відбору. Опитано 2021 респондента віком від 18 років. Похибка вибірки не перевищує 2,3%.

Під час міжнародного кінофестивалю «Бруківка» зібрали майже 300 тисяч грн на потреби ЗСУ ([Укрінформ](#)).

Режисер, організатор Кам'янець-Подільського міжнародного кінофестивалю «Бруківка» Андрій Заєць:

Провели 33 основних і 4 допоміжних благодійних вечори кіно для підтримки Збройних сил України в рамках 5-го Міжнародного кінофестивалю «Бруківка» в Кам'янці-Подільському, на якому було показано в цілому майже 200 коротких і повних метрів з України та 70 країн світу.

За його словами, у межах фестивалю вдалося зібрати майже 300 тис. грн для потреб активістів та волонтерських організацій, які займаються підтримкою ЗСУ.

В Ірландії українці створили відео з подякою ірландцям за прихисток ([Укрінформ](#)).

Організація «Допомога ірландським господарям» разом з «Українською дією в Ірландії» зняли коротке різдвяне відео з подякою всім ірландцям, які цього року відкрили свої домівки та серця для українців.

Цього Різдва у понад 4 тисячах домівках по всьому острову Ірландія тисячі переміщених українців приєднуються до ірландців, щоб знайти радість у темряві нової і несподіваної зими.

«Вони не завжди можуть знайти правильні слова. Так само як і гугл-перекладач. Але найважливіше повідомлення, яким вони хочуть поділитися – це дякую», – наголосили в «Українській дії в Ірландії».

Українські захисники до Дня святого Миколая отримали від дітей 10 тисяч вітальних листівок ([Укрінформ](#)).

В Україні провели благодійну акцію «Стань Миколайчиком для наших захисників», в рамках якої діти підписали 10 000 вітальних листівок для військових.

Голова Громадської ради при КМДА Геннадій Кривошея:

Десь більше місяця тому виникла така ідея, було дуже багато меценатів, які готові були підтримати нашу ініціативу, підтримати наших захисників, привітати військовослужбовців з Днем святого Миколая, а наші дітки мали стати маленькими Миколайчиками... Більше місяця вся команда

готувалась до цього, проводила різні заходи, збирала велику кількість подарунків, підписувала ось такі листівки, і вже який день ці листівки відправляють і на південь, і на схід для наших військовослужбовців.

Всього було підготовлено та відправлено 10 тисяч листівок українським захисникам. До написання листівок долучилися діти з Києва, Чернівців, Львівської області, а також діти-переселенці з Німеччини та США.

Президент фонду БО «МБФ «Віра з України»» Вікторія Маріонда:

Ми хотіли трохи змінити формат Дня святого Миколая. Бо завжди Миколайчик приходив до наших дітей. У цьому році ... він прийшов до наших дорослих дітей, які захищають державу, стоять там, не сплять. У яких не дуже зручні умови. Я хотіла, щоб діти в цьому році були святими Миколайчиками для військовослужбовців.

За її словами, кожна листівка стала доповненням до подарунку для українських захисників. Подарунок складався з необхідних речей на фронті: енергетичних батончиків, вологих серветок, каші та іншого.

Хмельницькі волонтери зібрали на макулатуру 20 тонн російських книжок ([Укрінформ](#)).

«Коли ми розпочали цей проєкт, ми й гадки не мали, до яких масштабів він виросте. Станом на сьогодні ми зібрали понад 20 тонн російської літератури. Нашу ініціативу підхопили інші міста України та волонтери», - йдеться у повідомленні благодійного фонду «Волонтери Поділля».

Проєкт «руzzкую літературу – на макулатуру!» започаткували Хмельницька міська рада та благодійний фонд «Волонтери Поділля». Його мета – зібрати російську літературу на макулатуру, а отримані кошти конвертувати в допомогу для ЗСУ.

Трохи більше половини українців підтримують повну заборону УПЦ МП – опитування ([Слово і Діло](#)).

Держава тією чи іншою мірою має втрутитися у діяльність УПЦ МП – так вважають 78% українців. Серед них 54% підтримують повну заборону МП в Україні.

Це дані опитування КМІС.

Ще 24% виступають за дещо «м'якший» підхід, який не передбачає повної заборони, але передбачає встановлення державного контролю та нагляду.

Лише 12% опитаних вважають, що нічого не варто робити та не слід втручатися у справи УПЦ МП, а розглядати лише можливі випадки правопорушень.

Соціологи зазначили, що у всіх регіонах України (від 82% на Заході до 73%) більшість населення виступають за проактивну позицію держави щодо УПЦ МП. Але на Півдні та на Сході трохи менше тих, хто виступає за повну заборону (48% та 41%).

Заступник директора КМІС Анатолій Грушецький:

Наші нинішні результати (опитування – ред.) лише продовжують демонструвати, що кроки, зроблені УПЦ МП цього року, не переконали більшість українців, що це справді українська Церква, а скоріше зберігається імідж «п'ятої колони кремля» та результати останніх обшуків правоохоронців та останні заяви від представників Церкви мало допомагають їм.

Військовим передали 20 житлових модулів, придбаних за кошти бюджету Полтавщини ([Полтавщина](#)).

За 9,9 млн грн обласного бюджету закуплені 20 модулів для комфортного проживання військових. Вони розраховані як для наземного, так і підземного проживання. Устатковані 4 комплектами ліжок, у два яруси. В них є металева шафа, буржуйка з сушкою для взуття.

Заступник начальника Полтавської обласної військової адміністрації Максим Калінін:

Продовжуємо активно допомагати нашим військовослужбовцям, 20 контейнерів для комфортного розміщення особового складу наших воїнів героїв. У цьому році це не остання допомога.

49% українців вважають членство в НАТО найкращим гарантуванням безпеки – опитування ([Радіо Свобода](#)).

49% українців вважають вступ до НАТО найкращим варіантом гарантування безпеки для України, свідчать дані опитування, проведеного Фондом «Демократичні ініціативи» імені Ілька Кучеріва спільно з соціологічною службою Центру Разумкова за підтримки програми МАТРА.

«9% респондентів вважають, що найближче буде укласти угоду про стратегічну оборону з декількома країнами за винятком США. Водночас 7% опитаних вважають, що угоду про стратегічну оборону варто укласти виключно зі США. 17% українців переконані, що найкращим гарантом безпеки для України може стати лише сама Україна, шляхом розвитку власних збройних сил. 9% продовжують підтримувати позаблоковий статус для України з міжнародними безпековими гарантіями», – кажуть соціологи.

В оцінках шансів вступу України до НАТО думки українців розділилися, свідчить опитування.

«Чверть вважає, що Україна зможе стати повноправним членом НАТО одразу після перемоги у війні. Стільки ж опитаних вважає, що, окрім перемоги, Україні ще доведеться реалізувати всі необхідні для вступу реформи. 19% респондентів вірять, що Україну візьмуть до НАТО ще до закінчення війни, а 16% українців взагалі не дуже вірять в те, що Україна коли-небудь увійде до НАТО», – йдеться в повідомленні.

При цьому 93% українців вірять у перемогу України у війні. Сумнівається у перемозі лише 3% опитаних.

«Серед тих, хто вірить у перемогу України, 39% вважає, що ця перемога настане до літа 2023 року. 22% роблять ставку на перемогу через 1-2 роки, а ще 20% вважають, що перемоги можна досягти найближчими місяцями. Абсолютна більшість (54%) українців вбачає перемогу у вигнанні російських військ з усієї території України і відновленні кордонів станом на січень 2014 року. Ще 22% вважають, що на цьому не можна зупинитися і треба домагатися повного знищення російської армії та розпаду РФ зсередини. Поступитися певними частинами окупованих територій в обмін на припинення бойових дій і вважати це перемогою готові 18% опитаних», – йдеться в опитуванні.

Опитування проводили з 13 по 21 грудня 2022 року методом face-to-face на тих територіях, що контролюються урядом України та на яких не ведуться бойові дії).

Реакція представників світової громадськості та бізнесу

«Свята в темряві»: світ збирає гроші на 4,5 мільйона ліхтариків для українських дітей ([Укрінформ](#)).

У варшавській фундації Unifers, яка є ініціатором збору ліхтариків і коштів на їх закупівлю, переконані, що хоч акція є безпрецедентною за масштабами, люди доброї волі по всьому світові об'єднуються заради цього символічного подарунка для українських дітей.

Голова фундації Unifers Галина Андрушков:

Діти просять про різні подарунки, а українські діти просять про світло. Даймо їм це світло: один ліхтарик для однієї дитини в Україні в темному бомбосховищі. Дитина чекає на цей подарунок від нас і ми зобов'язані зробити усе можливе, щоб кожна дитина в Україні мала цей ліхтарик.

Як зазначила волонтерка, раніше вісім років поспіль їхня організація в межах акції «Свята без тата» вручала подарунки дітям, які постраждали від війни (втратили батька, маму або обох батьків). З кожним наступним роком список дітей через втрату батьків, на жаль, розширювався. Натомість цього річчя повномасштабна агресія росії проти України у тій чи іншій мірі зачепила усіх українських дітей. Відтак, цього року організатори поставили собі за мету обдарувати усіх дітей України.

Як зауважує співзасновниця Unifers Вікторія Батрин, пріоритетним завданням буде вручення ліхтариків дітям з регіонів, які найбільше постраждали від війни і подовжують перебувати під обстрілами. Але поступово, у подальші тижні, їх отримуватимуть в усіх регіонах країни. Вона підкреслила: важливо, щоб першу велику партію ліхтариків було завезено в Україну до Святвечора, 6 січня.

До акції активно долучаються в Польщі та інших країнах Європи та світу.

Польські рятувальники (OSP) від лютого цього року активно допомагають Україні, зокрема українським пожежникам, маючи свої хаби поблизу кордону з Україною. OSP по всій Польщі має 16 тис. відділень і близько 700 тис. членів. Відтак, в OSP планують включити усіх рятувальників та спільноти, де вони діють, до акції «Свята в темряві»:

Заступник голови Добровільної Пожежної служби Польщі (OSP)

Анжей Новак:

Ми включаємося в акцію збору ліхтариків і закликаємо жителів не лише великих міст, але й невеликих населених пунктів Польщі, взяти участь у збиранні ліхтариків. У складну хвилину ми єднаємося з нашими друзями з України.

Асоціація скаутів Речі Посполитої (ZHR) також активно долучиться до збору ліхтариків.

Генеральний секретар ZHR Веслав Тужанський:

Наша скаутська організація активно діє на 75% території Польщі. Відтак, наша допомога буде відчутною.

До акції в Польщі долучилися і продовжують долучатися у тому чи іншому вигляді різні організації, компанії зокрема й державні.

Урядове агентство стратегічних резервів (RARS) Польщі взяло на себе зобов'язання безкоштовно перевезти зібрані по всьому світові ліхтарики з хабів у Польщі до України.

До акції активно долучається також українські діаспора та різні організації в багатьох країнах Європи та світу.

В рамках акції збору коштів на закупівлю ліхтариків проводиться онлайн аукціон, на якому розігруються різноманітні лоти – предмети мистецтва, рукоділля, книги тощо. Наприклад, 25 лютого, предметом аукціону є український прапор з особистим підписом Головнокомандувача ЗСУ Валерія Залужного.

Американська корпорація IBM переклала свої найпопулярніші курси українською ([Укрінформ](#)).

Американська корпорація IBM, один із найбільших світових виробників усіх видів комп'ютерів і програмного забезпечення, переклала українською мовою чотири найпопулярніші курси. Вони доступні на безоплатній платформі SkillsBuild.

Наразі українською доступні чотири курси. Курс професійних навичок, курс основ кібербезпеки, курс сучасних технологій, курс із підготовки до першого робочого місця.

Американський ветеран провів Різдво у наметі при -20°, щоб зібрати кошти на підтримку українців ([Укрінформ](#)).

Незвичайний та реально небезпечний спосіб для збору коштів на підтримку українців у зимовий період обрав у США ветеран американських ВПС Марк Ліндквіст – він ночує в наметі на морозі в той час, коли Штати потерпають від потужного зимового циклону.

Ветеран Марк Ліндквіст:

Ще дві ночі при - 20 у наметі. Я зробив це. Просто, щоби нагадати, я обрав для себе провести Різдво у наметі. Мої друзі в Україні цього не обирали.

За Фаренгейтом цей температурний показник відповідає приблизно «мінус» 28 за Цельсієм.

Ветеран також указав перелік речей, на які необхідно зібрати кошти, аби допомогти дорослим та дітям в Україні, зокрема медикаменти та

предмети гігієни, дитяче харчування, акумулятори та інші речі, актуальні для зимових умов.

На його офіційному вебсайті також відкриті посилання для пожертв на зимове приладдя для українських військових; підтримки зусиль евакуації з лінії фронту; забезпечення продовольством звільнених територій; підтримки біженців тощо.

Марк Ліндквіст ще 15 грудня розпочав акцію на підтримку України під назвою «Operation: Sleep Out» («Операція: виспатися» - укр.). Він ночує в наметі в морозну погоду, біля якого розмістив плакат із нагадуванням, що українські військові відчувають подібні умови в полі. Таким чином ветеран намагається зібрати кошти для допомоги українців у зимових умовах. Він також привертає увагу американських телеканалів та інших медіа до своєї акції.

Німці не вірять у завершення війни в 2023 році і підтримують переговори з РФ – опитування ([Українська правда](#)).

Більшість жителів Німеччини (57 відсотків) не вірять у завершення війни Росії проти України у 2023 році.

Про це свідчать результати опитування, проведеного інститутом дослідження громадської думки YouGov.

27 відсотків респондентів очікують закінчення війни протягом наступного року, а 19 відсотків не змогли відповісти.

При цьому 55 відсотків опитаних виступають за негайний діалог Києва та Москви, проте 27 відсотків вважають, що час для переговорів про мир ще не настав.

Половина респондентів переконані, що Україна після війни має повернути собі всі території, захоплені РФ із 2014 року.

Водночас 29 відсотків вважають, що анексований Росією Крим має бути під контролем Москви, ще 9 відсотків поділяють подібну точку зору щодо українських територій, захоплених у 2022 році.

Ірландський співак присвятив пісню українцям під час виступу в Дубліні ([Українська правда.Життя](#)).

Ірландський співак і актор, фронтмен рок-гурту The Frames, Глен Хансард присвятив пісню українському народу, який через напад Росії змушений залишати свою країну та шукати нові домівки за кордоном.

Напередодні Різдва Хансард вийшов на вулиці Дубліна, щоб приєднатися до благодійної акції разом зі ще двома виконавцями Дермотом Кеннеді та Імельдою Мей.

Співак Глен Хансард:

Звісно, в свідомості ірландців є розбіжності докола безхатків та людей, які приїжджають до нашої країни, потребуючи притулку. Нам потрібно розкрити наші обійми.

Фронтмен The Frames виконав свою пісню разом із двома українськими співаками Анною і Алексом. Доспівавши композицію, українці виконали для присутніх різдвяну колядку.

Раніше, у жовтні, Глен Гансард випустив пісню Take Heart, якою закликав підтримати Україну. У ній розповідається про те, що Україні потрібно боротися до кінця, згадується Маріуполь і Донбас, а також звучать рядки з кримськотатарської народної пісні «Ей, гузель Къырым» («Мій прекрасний Крим»).

Британська асоціація ілюстраторів вибачилася перед українцями за поширення малюнка росіянки ([Українська правда.Життя](#)).

Після скандалу з перемогою у конкурсі Global Healthcare Illustration Awards 2022 малюнка росіянки Анни Хохлової Британська асоціація ілюстраторів АОІ вибачилась перед українцями.

У своєму Twitter асоціація ілюстраторів опублікувала заяву, в якій стверджує що не вона є організатором цього конкурсу, а «третя сторона», а АОІ лише опублікували пресреліз на своєму сайті.

«АОІ не є власником Global Healthcare Illustration Awards та не була залучена в процес обрання переможця», – йдеться в заяві.

В організації додали, що «жодним чином не підтримують вторгнення Росії в Україну» та вибачаються «за нечутливість та образу, заподіяну українським ілюстраторам, яких ми дуже хочемо підтримати».

Також вони зазначили, що видалили роботу росіянки Хохлової із своїх соцмереж і пожертвують плату за хостинг, який надають Global Healthcare Illustration Awards, на благодійність в організацію Ukraine Humanitarian Appeal.

Росіянка Анна Хохлова подала на конкурс малюнок під назвою «Випадок звукового забруднення» про посттравматичну реакцію українських біженців на гучні звуки.

Після цього в Мережі з'явилися коментарі українських художників, які писали, що через вторгнення не мали змоги і сил творити, що росіянка здобула перемогу, «крадучи» чужу травму, і про те, що перемогу дають представниці РФ у той час як держава-агресор продовжує вбивати на фронті талановитих українців.

Азербайджанські діти підтримали маленьких українців і подарували їм генератори ([Українські новини](#)).

Народ Азербайджану активно долучився до підтримки України. Навіть діти Азербайджану збирають кошти для маленьких українців, що залишилися без світла.

Хлопчики та дівчатка з азербайджанських сімей, які взяли участь у зборі коштів на купівлю генераторів, записали відеозвернення до українських дітей. Для цього вони навіть завчили деякі фрази українською.

«Зараз дітям України дуже складно, тому що зараз у них немає ні світла, ні тепла», - дуже чуттєво зазначив хлопчик років 10-12.

Інший учасник відеозвернення наголосив: «Нам захотілося зробити приємне українським дітям напередодні свята. Я сподіваюся, що генератори, відправлені азербайджанським народом, допоможуть провести Новий рік у теплі».

«Нехай ці генератори та наші теплі побажання світу зігріють вас! Миру та новорічного тепла!», - побажала українцям ще одна азербайджанська дитина.

Допомагають Україні й дорослі азербайджанці.

Напередодні Нового року азербайджанська громадськість не словом, а ділом продемонструвала солідарність із українським народом. Понад 170 підписників азербайджанського Telegram-каналу AZfront у містах Баку, Сумгаїт, Гянджа взяли участь у збиранні коштів на підтримку українців. Так прості азербайджанці зібрали майже \$40 000. На ці гроші команда AZfront закупила 15 потужних генераторів та сплатила їх доставку в Україну.

53% американців підтримують продовження передачі зброї Україні ([Укрінформ](#)).

Більшість американців підтримує подальше надання Україні зброї урядом США на тлі повномасштабного російського вторгнення.

Про це свідчать дані соціопитування, проведеного у США британською міжнародною інтернет-компанією YouGov та журналом The Economist.

Зокрема, за продовження передачі американської зброї Україні виступають 53% опитуваних, проти висловилися 25%.

При цьому, згідно з даними дослідження, понад половину громадян США (53%) виступають за передачу зброї Україні на тому ж рівні або навіть збільшення поставок.

Зазначається, що 73% респондентів підтримують передачу Україні гуманітарної допомоги, 70% - медичної допомоги, 61% - нелетальної зброї, 54% - легких систем озброєння (протитанкова зброя) та 45% - передових систем озброєння (гелікоптери, броньовані авто). Передачу Україні американської системи ППО Patriot підтримують 47% респондентів.

Водночас показники сприйняття України як дружньої та союзної держави залишаються високими - 24% і 45% відповідно. При цьому відповідні показники щодо Великої Британії становлять 48% і 30%, щодо Франції - 37% і 36%.

Натомість 52% респондентів вважають росію ворожою країною, а 26% - недружньою державою.

Дослідження проводилося з 17 по 20 грудня, загалом було опитано 1,5 тисячі респондентів. Межа похибки становить 3,3%.

Ніжин став побратимом фінського міста Іматри ([Укрінформ](#)).

Ніжин Чернігівської області та фінське місто Іматра підписали угоду про співробітництво.

Угоду про співробітництво підписали міський голова Ніжина Олександр Кодола та мер Іматри Матіас Хільден в онлайн-режимі за участю Надзвичайного та Уповноваженого посла України в Фінляндії Ольги Діброви.

Міста-побратими домовилися про співпрацю в галузях економічного розвитку; сільського господарства; регіонального розвитку; науки та техніки; профілактичної охорони здоров'я; освіти; культури та мистецтва; туризму; молоді та спорту; соціальної сфери; екології та раціонального використання природних ресурсів.

Крім того, у першій декаді січня 2023 року до Ніжина з Іматри буде відправлено вантаж з генераторами, електростанціями, твердопаливними обігрівачами.

Варшава відмовилася від новорічних гулянь через війну в Україні (Укрінформ).

Влада столиці Польщі вирішила, що з огляду на війну РФ проти України новорічні святкові заходи будуть недоречними.

Речниця мерії Варшави Моніка Беут:

В Україні, за нашим східним кордоном, точиться жорстока, кривава війна, в якій щодня гинуть мирні люди. Тому зараз не той клімат, який надихав би організовувати такі особливі, радісні події.

Вона також нагадала, що з огляду на енергетичну кризу місто обмежило видатки, насамперед на організацію розваг.

Окрім того, речниця мерії закликала містян не використовувати петарди та феєрверки у новорічну ніч, оскільки це може викликати в українців, яких у Варшаві близько 100 тисяч, асоціації з війною. Вона підкреслила, що особливо йдеться про українських дітей.

До ініціативи мерії долучилася Рада міста Варшави, яка також закликала обійтися без піротехнічних засобів у новорічну ніч.

За кошти, зібрані через UNITED24, закуплять понад 150 АЗФ та дев'ять апаратів ШВЛ (Укрінформ).

За кошти, зібрані через платформу UNITED24, закуплять 152 апарати зовнішньої фіксації, дев'ять апаратів штучної вентиляції легень (для новонароджених та дітей) та чотири операційних мікроскопи.

«152 апарати зовнішньої фіксації на суму понад 519 тис. грн, дев'ять апаратів штучної вентиляції легень (для новонароджених та дітей) на 10,5 млн грн, чотири операційні мікроскопи для нейрохірургії вартістю понад 32 млн грн придбали Медичні закупівлі України за кошти, зібрані через платформу UNITED24. Таке рішення ухвалено комісією з питань розподілу

коштів для задоволення потреб охорони здоров'я», - йдеться у повідомленні пресслужба Міністерства охорони здоров'я.

Усього з травня за кошти, зібрані через платформу UNITED24, закупили: 7954 АЗФ, 28 дитячих апаратів ШВЛ та інше медичне забезпечення.

Пріоритетом під час розподілу залишаються прифронтові регіони, регіони, які найбільше зазнають ракетних та артилерійських обстрілів через те, що мають кордон з росією.

Голові Спілки українських організацій Болгарії вручили премію «Людина року» ([Укрінформ](#)).

Болгарський Гельсінський Комітет нагородив престижною премією «Людина року» Спілку українських організацій Болгарії «Мати Україна» та її президентку Олену Коцеву.

«Дякуємо українцям Болгарії за прихисток біженців, які покидають Україну, рятуючись від страшної російсько-української війни, та за збірки коштів на користь України. Номінація «Людина року» стала справедливою відзнакою титанічних зусиль в цих напрямках», – ідеться в дописі Світового конгресу українців.

Три чверті жителів Польщі вважають війну в Україні загрозою для своєї держави ([Укрінформ](#)).

Більш як три чверті жителів Польщі вважають, що війна росії проти України загрожує безпеці їхньої держави.

Такі результати показало останнє опитування Центру досліджень громадської думки (CBOS).

У грудні кількість поляків, які вважають війну рф проти України небезпекою для своєї країни, зростає на 3% у порівнянні з листопадом - до 78%. Водночас, на думку 18% респондентів, війна не загрожує Польщі.

Тим часом 43% опитаних переконані, що війна не пошириться на інші країни. Іншу думку з цього приводу мають 29% респондентів.

На думку 73% учасників опитування, Польща може розраховувати на союзників у захисті своїх кордонів, а 20% не мають такої впевненості.

Майже половина поляків (49%) вважають відповідними дії НАТО стосовно України в контексті російської агресії. Натомість 36% назвали їх занадто обережними, і лише 4% - надмірними.

Переважна більшість опитаних (79%) вважає, що Польща повинна приймати біженців з України, 15% виступають проти цього.

Водночас 52% респондентів заявили, що вони або рідні надають допомогу Україні. На думку 64% польська допомога Україні є достатньою, 29% вважають її занадто великою, а 3% - дуже малою.

Експертні оцінки

(УНН)

Політолог Володимир Фесенко:

Головна й визначальна подія яка вплинула не тільки на нашу країну, але й на весь світ – це російське вторгнення в Україну, це не тільки визначальна подія цього року, а я думаю, що це визначальна подія всієї сучасної історії незалежної України. Подія яка змінює нас і думаю, що суттєво змінить світ.

Не відбулося катастрофи, швидкого краху України на що розраховував путін. Україна не тільки вистояла, проявився найвищий рівень консолідації українського суспільства, нечуваний, неочікуваний, не тільки для путіна, я думаю, що й за кордоном навіть наші партнери цього не очікували, не очікували думаю й ми, що українське суспільство так консолідується.

В результаті цієї консолідації, об'єднання заради спротиву російській агресії, відбулося друге народження української нації. Процеси починалися й раніше, багато писали у нас й за кордоном, що цьому сприяли два Майдани, особливо Революція Гідності, але справжнє народження сучасної української нації, відбувається в цих драматичних і трагічних умовах війни. Я б також відзначив, що фактично Україна зараз здобула найбільше міжнародне визнання за весь час існування, весь світ дізнався про Україну. Раніше багато хто плував з росією. Україна, яку вважали державою невдахою, неспроможною державою, виявилася дуже спроможною, яка може себе захищати й це здивувало світ й викликало до нас величезну повагу.

Один з головних результатів цього року – міжнародне визнання України. Зокрема це проявилось, і це теж один з головних результатів для нас, в, тому що Україна отримала статус кандидата в члени ЄС. Це те на що навіть не сподівалися ще минулого року. Це сталося не тільки в наслідок дуже ефективного українського супротиву, але й в наслідок проактивної української дипломатії. Коли ми не чекали подарунків від наших партнерів, а навпаки.

Особливість української дипломатії цього року полягає в тому, що Україна сама просуває той порядок денний, ті завдання, які потрібно виконувати. Вона підштовхує наших партнерів до правильних рішень. Хай із затриманням, але ці рішення відбуваються, зокрема, це стосується постачання зброї, посилення санкційного режиму проти росії, тому проактивна дипломатія це дуже показова тенденція цього року.

Нібито держава-невдаха, а стала державою-героєм, спроможною, щоб зупинити агресію набагато більш потужної держави. Це засвідчило ще одну парадоксальну тенденцію. Завжди більшість експертів у нас й за кордоном

казали про слабкість державних інституцій в Україні, була популярна теза, що в Україні сильне суспільство, слабка держава, але виявилось, що держава не така слабка. Найбільшу повагу у нас й у всього світу викликають ЗСУ. Це державний інститут, який виявився найбільш спроможним. Виявилися достатньо спроможними державні інституції, які мають допомагати державі в критичні, надзвичайні ситуації – це й українська енергетика, причому тут співпрацює держава і приватний сектор, залізниця, служба надзвичайних ситуацій, комунальні структури, місцеве самоврядування.

(...). Внутрішньополітичне життя відбувається у напівзакритому режимі, тому що суспільство та держава сконцентровані на боротьбі з ворогом. Політики й зокрема українські політичні еліти, опозиція, влада відставили більшість своїх протиріч в бік. Протиріччя залишилися, час від часу вони проявляються, але все ж таки нечуваний рівень консолідації.

У внутрішній політиці найбільш значуща тенденція – це активізація боротьби з п'ятою колоною. Відбулося те чого не відбувалося попередні 30 років, це була, можливо, одна з головних помилок, фактично зараз зруйнований, хоча більше інституційно, проросійський табір в Україні. Вперше в українській історії зараз по суті у нас немає проросійського табору. Так, деякі фізичні носії залишилися у парламенті, особливо в органах місцевого самоврядування, але виступати на підтримку росії є токсичним. Це сприймається як зрада.

Наразі міняється кардинально ситуація навколо Української православної церкви московського патріархату. Їй доведеться визначитися, як вона існуватиме далі, як українська церква або спробує зберігати якісь зв'язки з церквою і тоді вона не зможе існувати як українська церква.

Політолог Андрій Золотарьов:

Та українська політика, яка була до 24 лютого полетіла в прірву. Фактично агресія росії поставила крапку в історії пострадянської України, олігархічної України. Зрозуміло, що нас чекають нові умови і я вважаю, що фактично обнулення попередньої політики спричинить ситуацію, коли Україна опиниться на роздоріжжі.

У країн, які потерпають від війни, в першу чергу страждає економіка, що призводить до злиднів. А злидні – це супутник в політичному сенсі авторитаризму, зменшення демократичних процедур. Фактично Україна зараз перебуває на роздоріжжі. Або все ж таки можливо з'явиться нова якість, зміниться система, і Україна буде розвиватися через модернізацію, допомогу з боку західних партнерів, або ми як дуже часто буває з країнами, які постраждали від війни з'їдемо в авторитарну форму.

([Politico](#))

Війна в Україні, що триває, стане новим складним випробуванням у 2023 році для тих червоних ліній, які західні країни поставили стосовно зброї, яку вони надають цій країні.

Планку може бути важче переступити, оскільки війна триває, однак передові винищувачі, такі як F-16 американського виробництва, танки американського та німецького виробництва та безпілотники в українському списку бажань вимагають складніших рішень західних столиць щодо того, скільки висококласного обладнання вони можуть — або хочуть — надіслати за короткий термін.

Жорстокі ближні бої в Бахмуті, що тривають, і все більш статичні лінії фронту на півдні та сході країни передвіщають війну, яка триватиме. США та Європа вже мають у розпорядженні додаткові мільярди, щоб продовжити боротьбу України, доки не з'явиться шлях до припинення війни. Питання для Заходу та України зараз таке: до якої мети вони мають прагнути і як ми цього досягнемо?

Відповідь, ймовірно, значною мірою залежить від того, яку нову зброю США та їхні європейські союзники погодяться відправити до Києва найближчими місяцями, кажуть нинішні та колишні чиновники.

«Я думаю, що США та інші країни зараз борються за те, як має виглядати успішний фінал», – сказав один західний чиновник, який, як і інші опитані, побажав залишитися анонімним під час обговорення стратегічних проблем. «Коли ви розглядаєте розширення, чи то з точки зору можливостей, чи буквально розширення поля бою, виникають деякі питання про те, чи віддаляється це той день, коли ми зможемо створити сприятливі умови для того врегулювання, яке хочуть українці і ми можемо підтримати?»

Генерал-лейтенант у відставці Бен Ходжес, колишній командувач армією США в Європі, сказав, що неправильне калібрування може мати катастрофічні наслідки.

«Адміністрація збирається використовувати найкраще рішення щодо того, як допомогти Україні, наскільки це можливо, щоб це не переросло у конфлікт між США та Росією або НАТО та Росією», – сказав він.

Керівники України стверджують, що ракети більшої дальності та сучасні бойові танки — саме ті види зброї, які багато країн вважають забороненими — є єдиним способом вибити Росію із захоплених позицій та покласти край конфлікту. Офіційні особи США все ще обговорюють їх ефективність у майбутній боротьбі та чи не спровокує їх відправка до Києва Росію на ескалацію конфлікту до більш небезпечних рівнів, що може відсунути терміни потенційних мирних переговорів.

Ці переговори не здаються ближчими, незважаючи на заяву міністра закордонних справ України Дмитра Кулеби цього тижня про те, що Київ відкритий для обговорень за посередництва ООН у лютому, але лише після того, як Росія постане перед трибуналом у справах про військові злочини. Це вимога, яка навряд чи буде прийнята Кремлем.

Тим часом головним пріоритетом президента України Володимира Зеленського залишається збільшення зброї, боєприпасів і техніки. Під час несподіваного візиту до Вашингтона минулого тижня лідер знову висловив

свої прохання щодо надання складнішої зброї. Незважаючи на те, що президент Джо Байден залишився байдужим щодо деяких прохань про танки, винищувачі та ракети, під час візиту було зроблено кілька серйозних оголошень про розширення військової підтримки. Незабаром Вашингтон надішле батарею протиповітряної оборони Patriot і нові високоточні бомби, що вважалося майже неможливими або нереальним ще кілька тижнів тому.

Масовий приплив зброї в Україну за останні 10 місяців знаменує значну зміну попереднього підходу Вашингтона до Києва. Навіть після анексії Криму Путіним у 2014 році адміністрація Обама відмовилася надати Україні наступальну зброю, натомість вирішила надати навчальні програми та деяке обладнання, як-от окуляри нічного бачення. Тільки за Трампа Пентагон схвалив надсилання протитанкової зброї Javelin — і навіть тоді обумовив, що Javelin має зберігатися в західній частині країни, подалі від лінії фронту.

Коли справа доходить до зброї, червоні лінії Вашингтона зміщуються знову і знову після лютого вторгнення. Протягом тижня в березні США та НАТО відправили до України понад 17 000 Javelin, що зруйнувало політичний брендмауер, який стояв за Обама та Трампа. Навесні адміністрація Байдена почала надавати 155-міліметрові гаубиці. Потім у червні Пентагон оголосив, що надішле високомобільну артилерійську ракетну систему M142, сучасну ракетну установку, яку Київ використовував із смертоносним ефектом. Суперечки щодо переконання адміністрації Байдена у необхідності надання Україні цієї зброї тривали кілька місяців.

Оголошення про те, що США незабаром передадуть батарею Patriot і авіаційні інтелектуальні бомби, останні з багатьох пакетів зброї, які колись вважалися ескалаційними на початку війни, натякає на подальші потенційні зміни політики наступного року, оскільки всі сторони шукають спосіб припинити бойові дії.

Зеленський чітко дав зрозуміти, якого врегулювання він хоче. Президент України та його головні радники окреслили максималістське бачення: повне повернення всіх земель, окупованих російськими військами після вторгнення Путіна та анексії Криму в 2014 році.

Минулого тижня під час спільної прес-конференції з Байденем у Білому домі Зеленський описав справедливий мир як «жодних компромісів щодо суверенітету, свободи та територіальної цілісності моєї країни». Байден швидко приєднався до цієї ідеї, сказавши: «Я думаю, що ми поділяємо це бачення».

Це суперечить думці Путіна, який заявив, що мирних переговорів з Україною не буде, якщо це означатиме, що Росії доведеться поступитися територією, яку вона незаконно анексувала з 2014 року.

«Ми повинні бути готові до того, що президент Путін і вище керівництво Кремля на даний момент не демонструють жодних ознак

зменшення своїх початкових військових цілей, виходячи з реалій на місці», — сказав **Майкл Карпентер, посол США в ОБСЄ**.

Наразі українські сили зосереджені на продовженні спроб просування на полі бою цієї зими, навіть коли настане холодна погода.

«Перемога у війні, я вважаю, має створити стабільну, стійку ситуацію», – сказав **екс-секретар РНБО Олександр Данилюк**. «Будь-які мирні переговори і завмирання в боях — це не кінець війни. Населення цього не сприйме... Я думаю, що очікується відновлення всіх наших територій».

Якщо Україна продовжуватиме наполягати на тому, що лише повернення Криму припинить війну, бойові дії можуть тривати роками, поки обидві сторони будуть у змозі знаходити обладнання та бажання вести війну.

Наразі обидві сторони окопалися на протилежних берегах Дніпра після того, як Росія вивела свої війська з південного міста Херсона цієї осені. Щоб просунутися, українські війська повинні перетнути річку, захопити й утримати територію на іншому березі, що схоже на важкий десантний напад, схожий на висадку в Нормандії під час Другої світової війни, сказав генерал-лейтенант у відставці **Марк Гертлінг, колишній командувач генерал армії США в Європі**.

Але навряд чи жодна зі сторін найближчим часом зможе здійснити великий наземний контрнаступ, оскільки сльотаві погодні умови обмежують рух доти, поки земля повністю не замерзне в лютому.

До того часу Україна та Росія продовжують вести менш масштабні бої на півдні та сході, при цьому окопи зазнають ударів артилерії та безпілотників, а невеликі ділянки землі щодня змінюють руки.

І хоча HIMARS довів свою смертельну точність у націленні на російські позиції, сили Путіна пристосувалися до цієї загрози. Росіяни перемістили свої командно-контрольні вузли та склади зброї за межі 80-мильного радіусу дії батарей HIMARS до південніших точок в Криму, сказала одна особа, знайома з українськими оцінками бойових дій. Ці рухи притупили частину ефективності зброї та збільшили потребу в ракетах ATACMS більшої дальності, які можуть подолати 290 миль, перш ніж точно вразити ціль.

«HIMARS змінив правила гри», – сказав Данилюк. «Аж поки Росія не навчилася до цього пристосовуватися. Зараз ми досягли межі того, що ми можемо зробити з цією передовою зброєю. На наступному етапі нам потрібна зброя більшої дальності для досягнення тих цілей, яких ми досягли чотири місяці тому, коли ми вперше отримали HIMARS. Ми можемо зробити те саме, але відстань дії має бути більшою».

Ходжес, колишній командувач армії США в Європі, стверджував, що ракети ATACMS є «саме тим, що їм потрібно» прямо зараз. Зброя великої дальності дозволить Україні завдати ударів по ключовим російським позиціям, таким як Керченський міст, російські авіабази в Криму та лінії зв'язку.

Зеленський згадав про цю зброю під час переговорів із Байденом, але США не порушили свою відмову надіслати її, сказав він.

Хоча ці ракети більшої дальності залишаються в списку бажань України, інша зброя може допомогти Києву продовжити наступ в районі Бахмута та на півдні. Військове керівництво місяцями заявляло, що американські танки «Абрамс» і німецькі танки «Леопард», які вони очікують побачити взимку, схилять чашу терезів у деяких із наземних боїв на ближній дистанції. За словами однієї особи, знайомої з дискусіями, українські чиновники попросили адміністрацію Байдена надіслати лише кілька танків «Абрамс» — лише три-чотири — щоб зламати опір Німеччини відправці власних «Леопардів». Німецькі офіційні особи публічно заявили, що вони не будуть першою країною, яка надішле власні танки у бій, тому Київ вважає, що навіть невелика кількість танків Abrams усуне цю перешкоду.

Польща передала 250 старих танків Т-72 російського виробництва, а США платять Чехії за модернізацію ще 45 танків Т-72 для України, але жодного танка західного виробництва досі не було надано. У той час як офіційні особи з питань оборони та військові США кажуть, що питання танків розглядається, деякі стверджують, що проблеми з підготовкою та матеріально-технічним забезпеченням, пов'язані з наданням цієї зброї Києву, можуть зробити постачання танків контрпродуктивним.

Київ також закликає до надання касетних боєприпасів, які Росія використовує для смертоносного впливу на полі бою. Але ця зброя — офіційно названа імпровізованими звичайними боєприпасами подвійного призначення — заборонена понад 100 країнами, і в адміністрації Байдена немає бажання надсилати її. Натомість США та інші країни продовжують надсилати десятки тисяч боєприпасів і мінометів кожні кілька тижнів у рамках кожного нового пакету допомоги.

І експерти стверджували, що більш складна зброя, така як система Patriot і ATACMS, не так важлива для майбутньої битви, як ефективна підготовка, матеріально-технічне забезпечення та тактика. Наприклад, Patriot - це ракетна система великої дальності, яка використовується проти міжконтинентальних балістичних ракет і реактивних літаків, що літають високо. Одного Patriot буде недостатньо для захисту всього 500-кілометрового фронту України, сказав Гертлінг, підкресливши, що його необхідно використовувати в поєднанні з ППО середньої та малої висоти.

«Patriot не зможуть робити те, що люди думають, що вони зроблять прямо зараз», - сказав він. «Це не завершення з точки зору забезпечення протиповітряної оборони, яка потрібна Україні».

Нова навчальна програма, нещодавно оголошена Пентагоном, яка навчатиме українських солдат нової тактики маневрування піхотою з підтримуючою артилерією, буде ключем до успішного форсування річки, стверджував Гертлінг.

«Я не скажу, що це не зустрине спротиву, але росіянам буде важко протистояти такому руху», — сказав він.

А Білий дім Байдена категорично відмовився від АТАСМС, оскільки вважає цю зброю надто ескалаційною.

«Ідея про те, що ми дамо Україні те, що принципово відрізняється від того, що вже йде, може сприяти розвалу НАТО і розвалу Європейського Союзу та решти світу», — сказав Байден під час прес-конференції з Зеленським. «Вони не хочуть йти на війну з Росією. Вони не шукають третьої світової війни».

«Україна захищатиметься за будь-яку ціну», — заявив в інтерв'ю **голова РНБО Олексій Данілов**. «Ми використовуватимемо ту зброю, яка у нас є, і навіть якщо у нас не буде зброї (яка нам потрібна), ми будемо боротися зубами, щоб вивести Росію з наших земель».

([Bloomberg](#))

Уряд США розглядає можливість відправлення бойових машин Bradley в Україну в рамках подальшого пакету військової підтримки, повідомляють джерела, знайомі з цим питанням.

Остаточне рішення ще не прийнято, сказала одна особа. Коли ці засоби зможуть працювати, також неясно, сказали люди, які говорили на умовах анонімності, щоб обговорити це делікатне питання.

Представник Білого дому, який також говорив на умовах анонімності, сказав, що США постійно спілкуються з Україною щодо можливостей, необхідних їй для захисту, але не мають нічого, що можна було би оголосити.

Київ просить у союзників танки, ракети більшої дальності, броньовану техніку та системи протиповітряної оборони, оскільки війна Росії триває вже 11-й місяць. Бойові дії тривають на сході, незважаючи на те, що настання зими сповільнило просування обох сторін, змусивши Москву вдатися до ракетних ударів по енергетичній та цивільній інфраструктурі країни. Росія запустила десятки крилатих ракет по українських містах у четвер під час одного з найсильніших обстрілів війни, хоча Україна заявила, що збила більшість із них.

«Bradley забезпечить суттєве збільшення наземних бойових можливостей, оскільки це, по суті, легкий танк», — сказав **Марк Канчіан**, колишній аналітик Білого дому з оборонного бюджету, який зараз працює в Центрі стратегічних і міжнародних досліджень. «На відміну від M113, які були надані раніше, Bradley добре озброєний потужною 25-мм гарматою та протитанковими ракетами TOW. У Сполучених Штатах багато Bradley, хоча деякі з них старіші та потребують модернізації, тому це не є проблемою».

Канчіан додав, що міне кілька місяців, перш ніж Україна зможе їх виставити, оскільки екіпажі та інженери повинні пройти навчання на транспортних засобах, які будує BAE Systems Plc.

Українські чиновники попередили, що Росія може готуватися до нового наступу навесні. Так само тепла погода може дозволити київським військам знову отримати перевагу, відтіснивши російські війська з районів, які вони окупували в перші дні війни.

Тим не менш, деякі союзники України не бажали надіслати Києву всю більш передову зброю, про яку він просив, через занепокоєння, що це може спонукати Москву до подальшої ескалації або потенційно втягнути інші країни в конфлікт більш безпосередньо.

Також США заявили про плани відправити в Україну батарею ракет Patriot. Але вони також навряд чи будуть готові до використання раніше весни через час, який потрібен для навчання українських військових, кажуть спеціалісти.

«Bradley був би значним покращенням у порівнянні з нинішніми українськими бойовими машинами», — сказав Девід Перкінс, генерал у відставці, який як командир бригади відправляв танки в центр Багдада під час вторгнення США в Ірак, а згодом очолював Центр підготовки та навчання армії. Він сказав, що з його досвіду Bradley «більш ніж пасує» до російських бойових машин піхоти та її танків Т-72.

Майкл Аллен, який обіймав посади в сфері національної безпеки під час президентства Джорджа Буша, сказав, що надання Україні бойових машин буде «важливим, оскільки більшість експертів прогнозують, що війна буде більше схожа на Херсонський, ніж на Харківський варіанти розвитку подій, тобто поступове витіснення ворога, ніж прорив через слабку лінію та відновлення сотень квадратних миль».

«Bradley швидкий і маневрений і відповідає нашим політичним цілям — дати українцям зброю, щоб прискорити кінець війни», — сказав Аллен, який зараз є керуючим директором консалтингової фірми Beacon Global Strategies. «Крім того, Україна взагалі відчайдушно потребує броні».

(Апостроф)

Співдиректор програм зовнішньої політики та міжнародної безпеки Центру Разумкова Михайло Пашков:

Перед візитом свого шефа в Мінськ, який стався у понеділок, 19 грудня, «язик Путіна» Дмитро Песков заявив, що під час переговорів диктаторів буде можливість обговорити військові питання, «з огляду на турбулентність». Показово, що про Україну - напряду - ані Путін, ані Лукашенко не сказали жодного слова. Вже після своєї зустрічі Олександр Лукашенко заявив, що зміцнення російсько-білоруських відносин стало природною відповіддю на мінливе становище у світі. За його словами, пріоритет Білорусі — розв'язання чутливих економічних питань. Не забув він нагадати і про те, що «головними останнім часом були питання безпеки та оборони». Зі свого боку Володимир Путін заявив, що Білорусь є союзником Росії «у прямому розумінні цього слова».

Візит Путіна в Мінськ має «подвійне дно», а всі заяви на спільній прес-конференції – зокрема, про співробітництво у виробництві зброї, освоєнні космосу – є «димовою завісою», а Лукашенко буде грати роль пасивного учасника війни, який відтягує на себе українські сили – прикордонників, тероборону тощо, які не можна буде перекинути на інші напрямки, а сам російським удар буде зовсім в іншому місці. Проте, за словами експерта, потрібно спостерігати за накопиченням живої сили та техніки агресора в Білорусі.

Багато експертів напередодні зустрічі передбачали, що Путін схилиться Лукашенка до участі в нападі на Україну. Такі кулуарні домовленості могли бути. Не можна виключати, що вони були орієнтовані на початок наступного року. Тут можна згадати про випадок з білоруським міністром закордонних справ Макеєм, після його загибелі Лукашенко цілком міг «зламатись» і піти на поступки Путіну. Такий варіант буде матеріалізуватись з огляду на накопичення техніки, сил і засобів в Білорусі, в тому числі російських військ.

Українська влада прекрасно розуміє обставини візиту: напередодні нього відбулось засідання Ставки Верховного головнокомандувача, де обговорювали ситуацію з Білоруссю, вже не перший місяць готуються рубежі оборони на північному напрямку, у тому числі в Київській області.

Візит, можливо, певною мірою був ще й відповіддю на зовнішньополітичні події, які відбулись нещодавно – саміт «Великої сімки», засідання Генасамблеї ООН по Криму, рішення Європарламенту та спільна заява Макрона і Байдена. Все це свідчить про поступову ізоляцію Москви та обмеження її впливу. Все це примушує Путіна шукати варіанти, як показати усім, що він налаштований рішуче, спільно з Лукашенком створює загрозу для України – тут можна згадати склад делегації, яка була з Путіним в Мінську – Шойгу, Лавров та інші. Гучні заяви про постановку на бойове чергування С-400, спільні маневри білоруських та російських військ, навчання білоруських льотчиків на літаках, що можуть нести ракети з ядерною бойовою частиною та спільне виробництво зброї, звісно, йдуть в руслі спільної російсько-білоруської політики на українському напрямі.

З іншого боку, ясно, що налагодження випуску боєприпасів та військової техніки – це завдання не одного дня, складна і витратна річ. Якщо Москва, яка домовляється про закупки балістичних ракет та безпілотників в Ірані, вичерпала свій потенціал – виникає питання, як Мінськ допоможе Москві з огляду на обмежені можливості самої Білорусі. Тобто, це явно пропагандистський крок, але враховувати його потрібно, і певні можливості у білоруського ВПК таки є – але вони не є критично важливими для зміцнення російської воєнної потуги.

(...). Лукашенку вкрай не вигідно кидати сили на український напрямок: настрої білоруських військових зовсім не відповідають таким ідеям, вони розуміють наслідки. Сам диктатор розуміє, якщо він увійде у

війну – втрати Росія йому ніяк не зможе компенсувати. Лукашенко прекрасно розуміє і те, що він не може оголяти свої ЗС, передавати максимум зброї росіянам. До речі, розвідка неодноразово повідомляла, що між відрядженими до Білорусі російськими військовими та їх білоруськими колегами, а також з місцевим населенням часто виникають конфлікти. Лукашенко буде далі лавірувати, скільки зможе, бо прекрасно розуміє, що участь в агресії білоруських військ буде означати його дуже швидкий кінець.

Директор Інституту світової політики Євген Магда:

Жоден з диктаторів не отримав від зустрічі того, чого хотів, та й не міг отримати, а їх ставлення одне до одного далеке від стереотипів, які побутують в українському суспільстві. Річ в тому, що свого часу саме Лукашенко був автором Союзної держави та бачив себе її лідером. Потім з'явився Путін, і Лукашенку довелось відмовитись від цього, тобто відносини між ними не дружні та не братні.

В Україні на візит Путіна дивляться як на прагнення затягнути нарешті Лукашенка у війну повним форматом, але візит російського диктатора переслідує внутрішньополітичні цілі. Він показує співгромадянам, що у нього все стабільно, по плану і він буде рухатись далі. До речі, у даті візиту Путіна бачимо символізм. Вона збігається з 12 річницею Площі – протестів проти фальсифікації президентських виборів-2010, коли затримали 7 кандидатів у президенти, що є світовим рекордом.

Україна взагалі не була головною темою розмови двох диктаторів. Анонс підготовки білоруських льотчиків на літаках, здатних нести ядерну зброю – це сигнал Заходу, а не Україні, бо «ядеркою» українців вже лякали, але Київ не реагує на це. А от у Польщі та Литві на тлі економічних проблем ця тема буде заходити краще, тому її і транслюють.

Україні вигідний кожен місяць «маневрів» Лукашенка, бо те, що білоруські військові не втруtilись у війну безпосередньо протягом 300 днів дає йому подальшу можливість маневрувати.

В разі атаки білоруських військ білорусько-українські відносини будуть остаточно знищені, та й на владі Лукашенка це поставить крапку. «Пакетування» співгромадян білоруського диктатора викличе бурхливе незадоволення людей, які виходили на вулиці у 2020 році під біло-червоно-білими стягами, і цей варіант точно не влаштовує білоруського диктатора.

Поки ж Лукашенко летить в Росію, де ще раз зустрінеться з Путіним. У підмосковному Зірковому містечку белоруський диктатор на запрошення свого кремлівського колеги відвідає Науково-дослідний випробувальний центр підготовки космонавтів імені Гагаріна. Також Лукашенко планує взяти участь у неформальній зустрічі глав держав-учасниць СНД, яка відбудеться 26-27 грудня у Санкт-Петербурзі. Відповідно, особливих зрушень для Путіна в плані вв'язування Білорусі у війні найближчим часом не буде. У Лукашенка зберігається можливість для маневрів.

Додатки

Додаток 1

УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №890/2022

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, сумлінне та бездоганне служіння Українському народові **постановляю:**

у Національній гвардії України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВОЗІЯНА Андрія Миколайовича – підполковника

ДУДКА Віктора Кіндратовича – полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

БАРАДУЛІНА Олександра Олександровича – лейтенанта

ДІДИКА Олега Олександровича – старшого лейтенанта

ДУБСЬКОГО Леоніда Івановича – штаб-сержанта

ПІСНОГО Олексія Олександровича – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНАФІЄВА Арсена Рефатовича – сержанта

БАБЕНКА Сергія Михайловича – старшого майстер-сержанта

БЄЛЯЧАТА Олександра Володимировича (по смертно) – старшого сержанта

БИЧЕНКА Павла Сергійовича (по смертно) – солдата

БОРОВОГО Владислава Альбертовича – сержанта

БУБНОВИЧА Олександра Миколайовича (по смертно) – штаб-сержанта

ВОЙТЮКА Олександра Романовича (по смертно) – солдата

ГОЛОВКА Дмитра Володимировича (по смертно) – молодшого сержанта

ГУЛИКА Юрія Ярославовича (по смертно) – майора

ЄВТУШЕНКА Івана Петровича (по смертно) – солдата

ЖЕРЕБЦОВА Микиту Андрійовича (по смертно) – солдата

ЗАЛІСЬКОГО Олександра Романовича (по смертно) – старшого лейтенанта

ЗЕМЛЯНОГО Олексія Олександровича (по смертно) – старшого солдата

КРИУЛІНА Андрія Сергійовича – майора

ЛЕВИЦЬКУ Олену Степанівну (по смертно) – старшого солдата

ПАРХОМЕНКА Олександра Олеговича (по смертно) – солдата

ПРУДКОГО Юрія Івановича (по смертно) – старшого сержанта

ПУПІНІНА Олексія Вікторовича – штаб-сержанта

РОМАНЕНКА Івана Петровича – сержанта

РОМАНЮКА Романа Петровича (по смертно) – молодшого сержанта

РЯБЧИЧА Анатолія Миколайовича – старшого солдата

СКИБУ Саву Станіславовича (помертньо) – солдата
ТЕРЕЩЕНКА Михайла Григоровича (помертньо) – старшого сержанта
ТЕСЛЮ Романа Юрійовича (помертньо) – старшого сержанта
ТИЧИНСЬКОГО Олександра Сергійовича (помертньо) – сержанта
ТКАЧА Віктора Григоровича – капелана
ТОЛМАЧОВА Данила Вадимовича – старшого сержанта
ФІЛОНЕНКА Віталія Костянтинівича – сержанта
ХОДИКІНА Сергія Олеговича – штаб-сержанта
ЧЕРЕДНИЧЕНКА Сергія Валерійовича (помертньо) – солдата
Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня
БЕЗУС Вікторію Андріївну – старшого лейтенанта
Нагородити орденом Данила Галицького
МУЗИЧУКА Руслана Григоровича – полковника
СВАТКІВСЬКОГО Володимира Івановича – старшого сержанта
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АНДРУСИКА Артура Антоновича – солдата
АСТАФ’ЄВА Олександра Вікторовича – солдата
БАНДИШЕВА Віктора Сергійовича – солдата
БАРАНОВСЬКОГО Олександра Васильовича – молодшого сержанта
БЕСТРІЦЬКОГО Аркадія Сергійовича – солдата
БОРОВОГО Данила Станіславовича – старшого солдата
БОСОГО Віктора Андрійовича – солдата
ВЕРГЕЛЕСА Віктора Олександровича – штаб-сержанта
ВІЛЬЧИНСЬКОГО Віктора Григоровича – старшого сержанта
ВОВКОДАВА Андрія Володимировича – молодшого сержанта
ВОРОБІЙОВА Андрія Анатолійовича – старшого солдата
ГОРОШКА Дениса Анатолійовича – старшого солдата
ГРЕКА Дениса Олеговича – старшого солдата
ГУКА Олега Володимировича – старшого солдата
ГУЧЕНКА Олександра Анатолійовича – солдата
ДРОФУ Юрія Петровича – молодшого сержанта
ДУДУ Дмитра Володимировича – солдата
ДУНАЄВСЬКОГО Сергія Анатолійовича – молодшого сержанта
ЖОЛДАКА Андрія Васильовича – солдата
ЗАВІРОХІНА Олександра Івановича – старшого солдата
ЗАРЕМБУ Юрія Михайловича – старшого солдата
ЗАШИВАЙКА Ігоря Олександровича – штаб-сержанта
КАПІТОНОВА Івана Миколайовича – сержанта
КЕРУСЕНКА Владислава Ігоровича – солдата
КИРИЧЕНКА Віктора Вікторовича – головного сержанта
КОВАЛЯ Сергія Сергійовича – молодшого сержанта
КОЖУХАРЯ Руслана Дмитровича – старшого солдата
ЛОМАКІНА Романа Олександровича – солдата

МАКСИМЧУКА Антона Юрійовича – солдата
МАЛІНСЬКОГО Миколу Олександровича – полковника
МАМОНОВА Дениса Сергійовича – солдата
МАНАКОВА Станіслава Володимировича – старшого солдата
МИГАЛУ Руслана Михайловича – солдата
НЕВІДОМОГО Павла Олексійовича – старшого сержанта
НОВАКА Володимира Макаровича – солдата
ОВЧАРЕНКА Євгена Олександровича – сержанта
ОСТАПЕНКА Олександра Миколайовича – підполковника
ПЕЛЕЩУКА Олександра Олександровича – солдата
ПРИМУШКА Руслана Олеговича – молодшого сержанта
ПРІБИША Олександра Вікторовича – старшого солдата
РИБЧУКА Володимира Лук'яновича – старшого солдата
СУЛІМОВА Михайла Миколайовича – лейтенанта
ТКАЧУКА Юлія Сергійовича – лейтенанта
ХАНІНА Андрія Віталійовича – старшого солдата
ШАПРОВА Михайла Михайловича – солдата
ШАПОВАЛА Владислава Ігоровича – старшого лейтенанта
ЩЕРБІНУ Олексія Романовича – солдата
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАГНЮКА Євгенія Віталійовича – солдата
БИКОВЧЕНКА Руслана Володимировича – старшого солдата
БЛИКА Максима Олександровича – старшого солдата
БОГДАНОВА Олександра Олександровича – солдата
ГАВРИЛЮКА Миколу Олександровича – майстер-сержанта
ГОНЧАРУКА Віталія Олеговича – молодшого сержанта
ГОЯНА Ігоря Ліліановича – штаб-сержанта
ГРИЩЕНКА Валерія Валерійовича – старшого солдата
ДАНИЛЕНКА Віталія Валентиновича – старшого солдата
ДЕРУНЦЯ Миколу Миколайовича – майстер-сержанта
ДОВГОПОЛОГО Павла Миколайовича – головного сержанта
ДУПЛЯ Івана Васильовича – солдата
ЄНУ Андрія Володимировича – старшого солдата
ЖОВТЕНКА Віталія Миколайовича – солдата
ЗОРЮ Дмитра Сергійовича – лейтенанта
КОВАЛЯ Костянтина Олександровича – молодшого сержанта
КОСТЕНКА Миколу Олексійовича – солдата
КУРОЧКІНА Романа Михайловича – головного сержанта
ЛАВРІНЧУКА Дмитра Вікторовича – старшого лейтенанта
ЛЕВІНА Сергія Олександровича – головного сержанта
ЛЕВЧЕНКА Віталія Володимировича – підполковника
ЛЮБИМОВА Станіслава Дмитровича – солдата
ЛЮБЧЕНКА Сергія Михайловича – сержанта

ЛЯДОВА Валерія Вікторовича – солдата
МАЙФАТА Миколу Миколайовича – підполковника
МІНЯЙЛА Віталія Вячеславовича – головного сержанта
МІСЮРУ Ярослава Леонідовича – підполковника
МОВЧАНА Едуарда Васильовича – солдата
ОМЕЛЯНЕНКА Андрія Івановича – сержанта
ПАНЧЕНКОВА Євгена Євгеновича – солдата
ПРИХОДЬКА Олега Володимировича – старшого солдата
РЯБЕНКА Андрія Сергійовича – солдата
СКОБОЧКІНА Андрія Олександровича – старшого лейтенанта
ТВЕРДОХЛІБА Віктора Сергійовича – солдата
ЧЕПУХІНА Дмитра Володимировича – солдата
ШВЕЦЯ Юрія Володимировича – молодшого сержанта
ШЕВЧУКА Віктора Миколайовича – молодшого сержанта
ШЕРЕМЕТЬЄВА Дмитра Павловича – солдата
ЯКОВЕНКА Богдана Вікторовича – сержанта

у Національній поліції України:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ЗАГАРІЙЧУКА Валентина Івановича – рядового поліції

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

КРУТІНЯ Артема Вікторовича – капітана поліції

МОРОЗА Артема Олеговича – старшого лейтенанта поліції

ФІЛОНЕНКА Олександра Івановича – майора поліції

Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”

АНІСІМЦЕВА Олега Ігоровича – підполковника поліції

ДЯДИКА Сергія Володимировича – капітана поліції

КОВАЛЬОВА Віталія Івановича – майора поліції

КРАСОВСЬКОГО Бориса Володимировича – рядового поліції

ЛЮБАШЕВСЬКОГО Петра Петровича – рядового поліції

ПРИХОДЬКА Миколу Сергійовича – капітана поліції

ТКАЧЕНКА Віталія Вікторовича – майора поліції

ХВИЛЮ Вадима Олексійовича – сержанта поліції

ЧУГАЯ Миколу Васильовича – підполковника поліції

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ШЕСТАКА Тараса Петровича – лейтенанта поліції

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ГОЛІНЬКА Юрія Васильовича – полковника служби цивільного захисту

КАРПЕНКА Дениса Вікторовича – полковника служби цивільного захисту

КОЗАКА Костянтина Костянтиновича – капітана служби цивільного захисту

КРАСУЦЬКОГО Дмитрія Володимировича – сержанта служби цивільного

захисту

ЛАЗАРЕНКА Вадима Сергійовича – прапорщика служби цивільного захисту

Нагородити орденом княгині Ольги III ступеня

ГЛАВАЦЬКУ Віту Георгіївну – старшого лейтенанта служби цивільного захисту

у Державній прикордонній службі України:**Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня**

БОЛЕХІВСЬКОГО Михайла Михайловича – солдата

МИКУЛАНІНЦЯ Анатолія Михайловича – солдата

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АКОПЯНА Артема Володимировича – старшого сержанта

АЛЕКСЄЄНКА Олега Юрійовича – штаб-сержанта

БАРАННИКА Миколу Миколайовича – майстер-сержанта

БЕВЦИКА Василя Юрійовича – молодшого сержанта

БЕРДНІКОВА Ярослава Ігоровича – штаб-сержанта

В’ЯЗОВИКА Олександра Анатолійовича (по смертно) – старшого майстер-сержанта

ГАРЛІНСЬКОГО Олександра Йосиповича – підполковника юстиції

ГРЕБЬОНКІНА Олексія Івановича – головного корабельного старшину

КАШПОРА Едуарда Анатолійовича – старшину 1 статті

КНЯЗЄВА Ігоря Володимировича (по смертно) – майстер-сержанта

КОВАЛЬОВА Максима Сергійовича – старшину 1 статті

КОЦАРЕНКА Євгена Олеговича – старшого сержанта

КРИВДУ Павла Анатолійовича – молодшого сержанта

КУЗОВИКА Сергія Володимировича (по смертно) – старшого сержанта

КУЗЬМЕНКА Івана Васильовича – штаб-сержанта

МОРОЗОВА Віктора Сергійовича – старшого матроса

НЕСТЕРЕНКА Дениса Олеговича – штаб-сержанта

ОСТАПОВИЧА Ігоря Семеновича (по смертно) – підполковника

ПУКСУ Антона Романовича – сержанта

СКРИПКУ Сергія Євгеновича – матроса

ТАРНАВСЬКОГО Олександра Андрійовича – молодшого сержанта

ТРУФАНОВА Ігоря Олександровича – сержанта

ХОЛОМЄЄВА Єлизара Сергійовича – матроса

ЧЕРТИЛА Сергія Сергійовича – сержанта

ШУМЕНКА Вадима Олександровича (по смертно) – полковника

Нагородити медаллю “За військову службу Україні”

БОЧКАРЬОВА Ігоря Анатолійовича – підполковника

БУРУ Андрія Андрійовича – майора

ВЕРБУ Владислава Вікторовича – головного сержанта

ВЕРЕСКУНА Дмитра Сергійовича – старшого сержанта

ДАНІЛОВА Володимира Олексійовича – лейтенанта

ІВАХНЕНКА Максима Сергійовича – лейтенанта

КОВТУНА Віталія Вікторовича – головного сержанта

КОСТЕЦЬКОГО Ярослава Володимировича – полковника

ЛОЗІНУ Дениса Олеговича – капітана
ШЕВЧЕНКА Олександра Валерійовича – старшого майстер-сержанта
ШОЛТОЯНУ Едуарда Сергійовича – капітана
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
ВІРУЦЬКОГО Дмитра Вікторовича – підполковника
ГЕТМАНЕНКА Владислава Анатолійовича – майора
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАСЕНКА Максима Анатолійовича – лейтенанта
БЕДЕЛЄВА Валерія Петровича (посмертно) – старшого солдата
БОЙКА Дмитра Сергійовича – молодшого сержанта
ГАСВСЬКОГО Володимира Петровича – майора
ГРЕЧУНА Миколу Васильовича – сержанта
ГРИЦЕНКА Віталія Васильовича – капітана
ДАВИДЕНКА Віталія Вікторовича – капітана
ДЕМ’ЯНЮКА Максима Васильовича – майстер-сержанта
ДОБУ Крістіна Григоровича – лейтенанта
КАЗМІРУКА Дмитра Миколайовича – старшого лейтенанта
КРИМСЬКОГО Сергія Миколайовича – молодшого сержанта
МОВЧАНА Анатолія Анатолійовича – молодшого сержанта
НОСОВА Сергія Володимировича – старшого сержанта
РОТАРА Дениса Юрійовича – штаб-сержанта
СТЕЦЕНКА Василя Івановича – майстер-сержанта
ХРИПЛИВОГО Ігоря Олексійовича – молодшого сержанта
ЦИГАНКА Миколу Олександровича (посмертно) – працівника
ШЕВЦОВА Антона Олександровича – майстер-сержанта
ШОСТАКА Леоніда Михайловича – сержанта
ЮРІЯ Олександра Олександровича – штаб-сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

27 грудня 2022 року

Додаток 2

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №891/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі, сумлінне та бездоганне служіння Українському народові **постановляю:**

у Національній гвардії України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

АНТОНИЩАКА Андрія Федоровича – полковника

ВІСХАНОВА Гусейна Хамзатовича – генерал-майора

ОХРИМЕНКА Олександра Вікторовича – полковника
ПІДЛУБНОГО Олега Леонтійовича – генерал-майора
ТОЛОЧКА Віктора Анатолійовича – полковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ГРАБЧАКА Віктора Івановича – полковника
ЛАНДИШЕВСЬКОГО Віталія Валентиновича – майора
МАТКІВСЬКОГО Богдана Мироновича – молодшого сержанта
МИРОНЕНКА Олега Миколайовича – підполковника
СКРЕБЦОВА Євгена Григоровича – майора
ФОМІНА Олександра Андрійовича (по смертно) – капітана
ШЕВЧЕНКА Артема Олександровича – майора
ЯКОБЧУКА Михайла Васильовича – полковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ЖУЙКОВА Олександра Сергійовича – старшого солдата
КУКІЛЯ Святослава-Василя Зіновійовича – старшого лейтенанта

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АРКУШЕНКА Владислава Олександровича (по смертно) – старшого солдата
БАЛЯБУ Андрія Олександровича (по смертно) – сержанта
БЕЗЛЕПКІНА Андрія Вікторовича – молодшого сержанта
БЛУДОВА Олександра Ігоревича (по смертно) – старшого лейтенанта
БОЖКА Андрія Григоровича (по смертно) – головного сержанта
БОЯРА Олега Вадимовича – штаб-сержанта
БРИТЬКА Дмитра Андрійовича (по смертно) – солдата
БУСЛОВА Івана Юрійовича (по смертно) – молодшого сержанта
БУТОВА Юрія Олександровича – майора
ГОРДІЄНКА Максима Олеговича – майстер-сержанта
ГРЯНИКА Олександра Сергійовича (по смертно) – старшого солдата
ЖАБЮКА Сергія Володимировича – полковника
ЖЕЛУДЧЕНКА Єгора Руслановича – старшого лейтенанта
ЗАВАДИНСЬКОГО Олександра Володимировича – молодшого сержанта
ЗАЙЦЕВА Сергія Федоровича – лейтенанта
ІВАНШИНА Романа Олеговича – старшого лейтенанта
КИЩУКА Андрія Васильовича – головного сержанта
КЛИШКІНА Бориса Вікторовича – капітана
КОЛОМІЙЦЯ Івана Петровича – старшого сержанта
КОНОВАЛОВА Олександра Сергійовича (по смертно) – молодшого лейтенанта
КОНОГРАЯ Дмитра Олександровича – старшого сержанта
КОСТОГРИЗА Артема Євгенійовича – солдата
КОТЕНКА Дмитра Олексійовича – старшого лейтенанта
ЛЕБЕДЯ Артема Вікторовича – майора
ЛУНЯ Андрія Ярославовича – старшого сержанта
МАЛИШКА Олександра Васильовича – лейтенанта

МАРТИНЮКА Володимира Васильовича – старшого лейтенанта
МАРЦІНОВСЬКОГО Олександра Сергійовича – майора
МЕЛЕШКА Олексія Андрійовича – старшого лейтенанта
МЕЛЬНИЧУКА Володимира Валерійовича – капітана
МИХАЙЛЕНКА Володимира Яковича – капітана
МОГИЛЕВСЬКОГО Василя Сергійовича – капітана медичної служби
МУРИНА Богдана Степановича (помертно) – солдата
МУТЕЛЯ Олександра Михайловича – підполковника
НІКОЛАЙЧУКА Миколу Миколайовича (помертно) – старшого солдата
ОБЕРЕМЕНКА Кирила Васильовича (помертно) – солдата
ПАВЛЮКА Івана Валерійовича – старшого сержанта
ПАЛІЄНКА Миколу Олександровича – старшого солдата
ПИСАРЕНКА Андрія Олександровича – лейтенанта
ПОЛОЖІЯ Дмитра Юрійовича – молодшого лейтенанта
ПОЦЕЛУЙКА Ігоря Володимировича – старшого солдата
ПРОТАСЕНКА Дениса Сергійовича – старшого солдата
ПУХЛЯКА Миколу Васильовича – старшого лейтенанта
РАДЧЕНКА Андрія Андрійовича – майора
РЕШЕТНІКОВА Андрія Олександровича (помертно) – солдата
РУЖУ Сергія Руслановича – солдата
САДИКА Олега Анатолійовича – старшого лейтенанта
САМОФАЛОВА Дмитра Сергійовича (помертно) – сержанта
СЛЮСАРЕНКА Євгенія Станіславовича – капітана
СТЕПАНОВА Ігоря Леонідовича – капітана
ТОКАРЄВА Володимира Володимировича (помертно) – солдата
ТРОФИМЕНКА Артема Сергійовича – капітана
ФЕДОРОВА Максима Володимировича (помертно) – солдата
ФЕЩУКА Назара Миколайовича – капітана
ХАЙЧІНА Олександра В'ячеславовича – підполковника
ЦВІГУНА Сергія Петровича – майстер-сержанта
ЧЕРНИШЕВА Сергія Сергійовича (помертно) – старшого сержанта
ЧУМАКА Максима Вікторовича – молодшого лейтенанта
ШАМБЕЛЯ Віталія В'ячеславовича – старшого лейтенанта
ШВЕЦЯ Олександра Ігоровича – майстер-сержанта
ЯРМОЛЕНКА Віктора Васильовича (помертно) – старшого солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
МАЛЬЦЕВА Сергія Олександровича – полковника
НІКІТУ Юрія Володимировича – полковника
ОНІСТРАТА Олександра Анатолійовича – полковника
ЦІКРУ Олександра Васильовича – полковника
ШИПТЕНКА Ігоря Вадимовича – полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АЛЕКСАНДРОВА Миколу Олександровича – солдата

АНТОХА Романа Івановича – лейтенанта
БАЗИКА Григорія Петровича – солдата
БЕЛОГО Юрія Володимировича – молодшого сержанта
БОДНАРА Віталія Миколайовича – солдата
БОЙКА Андрія Алієвича – солдата
БОЙЧЕНКА Віталія Миколайовича – капітана
БОСКО Карину Андріївну – старшого лейтенанта
ВЛАЩУКА Василя Вікторовича – старшого сержанта
ВОЙТЕНКА Сергія Миколайовича – сержанта
ВОЛОВЕНКА Павла Олександровича – старшого солдата
ГЕРАСИМЕНКА Олексія Геннадійовича – солдата
ГЕРАСИМЧУКА Володимира Юрійовича – солдата
ГОРОБЦЯ Руслана Володимировича – старшого солдата
ГРЕСЬКА Ярослава Михайловича – старшого солдата
ДАХНА Владислава Анатолійовича – капітана
ДЕМЕДЮКА Вадима Любомировича – солдата
ДОВБИЩА Костянтина Івановича – сержанта
ДУБРАВСЬКОГО Василя Володимировича – молодшого сержанта
ЖУПІНСЬКОГО Григорія Олександровича – капітана
ЗАВАЛЮКА Віталія Сергійовича – майора
ЗАМУЛУ Андрія Євгенійовича – молодшого сержанта
ІВАНОВА Нікіту Андрійовича – солдата
ІННАНОВА Сейтлюмана Таїровича – солдата
КАЛИНУ Сергія Михайловича – старшого солдата
КАЛІТОВСЬКОГО Віталія Васильовича – сержанта
КАЛЮЖНОГО Владислава Валерійовича – сержанта
КАРТАВЕНКА Максима Олександровича – солдата
КОНОПЛЕНКА Дмитра Миколайовича – старшого лейтенанта
КРАСОВСЬКОГО Сергія Володимировича – солдата
КРИВОДЄДА Олександра Олександровича – молодшого лейтенанта
КРУГЛЕНКОВА Дениса Олександровича – старшого солдата
КУЛИКА Владислава Володимировича – старшого солдата
КУШНАРЕНКА Анатолія Михайловича – солдата
ЛАВРЕНКА Євгенія Едуардовича – головного сержанта
ЛАДИКУ Миколу Михайловича – старшого лейтенанта
ЛАЗАРЯ Миколу Ярославовича – сержанта
ЛИСЕНКА Володимира Олександровича – старшого солдата
ЛОБОДУ Романа Вікторовича – солдата
ЛУБКЕЯ Назара Івановича – солдата
МАГДУ Володимира Владиславовича – солдата
МАКСІАНОВИЧА Андрія Олеговича – старшого солдата
МАКСЬОМ Олену Миколаївну – солдата
МАРАКІНА Дмитра Віталійовича – старшого лейтенанта

МАТУСЕВИЧА Костянтина Володимировича – солдата
МАЦАНА Олега Володимировича – сержанта
МЕЛЬНИКОВА Костянтина Сергійовича – старшого сержанта
МОВЧУНА Богуслава Тарасовича – солдата
МОРГУНА Андрія Віталійовича – старшого лейтенанта
НАДАЛУ Романа Ігоровича – солдата
НЕІЗВІЦЬКОГО Віктора Владиславовича – старшого солдата
ОГУРЦОВА Володимира Сергійовича – молодшого сержанта
ОКЛАДНОГО Іоанна Євгенійовича – капітана
ОЛАДУ Ярослава Володимировича – майора
ОЛЕКСЮКА Данила Олеговича – молодшого сержанта
ОЛЕНИЧА Юрія Олександровича – солдата
ОМЕЛЬЧЕНКА В'ячеслава Леонідовича – штаб-сержанта
ОСТРИЖНОГО Валентина Вікторовича – підполковника
ПАРАПІРУ Радивона Радовича – старшого солдата
ПІСКУНА Євгена Миколайовича – сержанта
ПОЛИНЬКА Павла Віталійовича – капітана
ПОЛЩУКА Сергія Едуардовича – молодшого сержанта
ПОЛТАРЕЦЬКОГО Дениса Сергійовича – старшого солдата
ПОМАЗА Сергія Івановича – майора
ПОПОВА Владислава Андрійовича – старшого лейтенанта
САЛЬНИКА Андрія Вікторовича – старшого лейтенанта
САЛЬНИКОВА Павла Миколайовича – старшого сержанта
САЛЬНИКОВА Юрія Олександровича – старшого солдата
САРКІСЯНА Геннадія Сократовича – солдата
СЄДОКУРА Олександра Олександровича – молодшого сержанта
СИЧОВА Олега Юрійовича – солдата
СОСНІЦЬКОГО Богдана Анатолійовича – солдата
СУБОЧЕВА Євгенія Ігоровича – молодшого сержанта
СУШКА Богдана Вячеславовича – молодшого лейтенанта
ТАРАСЕНКА Олександра Віталійовича – старшого лейтенанта
ТИНДУ Максима Сергійовича – сержанта
ТКАЧЕНКА Олександра Анатолійовича – солдата
УДАЛЬЦОВА Вадима Михайловича – старшого сержанта
ЧЕРНОБУКА Сергія Юрійовича – старшого солдата
ШЕПЄЛЄВА Олександра Ігоровича – лейтенанта
ШУЛЯКА Євгена Олександровича – солдата
ШУМАЄВА Сергія Миколайовича – солдата
ЩИТОВА Олега Володимировича – молодшого сержанта
ЮСИНА Олексія Віталійовича – молодшого сержанта
ЯЦКОВОГО Анатолія Олександровича – старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАРВИНСЬКОГО Віктора Геннадійовича – солдата

БІЛЕНКА Олександра Юрійовича – солдата
ГАВРІЛА Сергія Семеновича – штаб-сержанта
ГЛУЩЕНКА Миколу Миколайовича – майора
ГОНЧАРЕНКА Віталія Євгеновича – солдата
ГРИНШИНА Олександра Вікторовича – старшого лейтенанта
ДМІТРІЄВА Євгена Євгеновича – старшого солдата
ЗАМІРЦЯ Сергія Олександровича – головного сержанта
ЛЬІНСЬКОГО Євгенія Олександровича – солдата
ІОСЕБАДЗЕ Давида Борисовича – солдата
КАЛІНОВСЬКОГО Сергія Павловича – молодшого сержанта
КАМІНСЬКОГО Назара Володимировича – солдата
КАРПЕНКА Дмитра Олександровича – старшого солдата
КАЧУНЯКА Богдана Віталійовича – старшого солдата
КЛИМЧУКА Юрія Тарасовича – солдата
КОНОНОВА Максима Олеговича – солдата
КОРНІЄНКА Максима Володимировича – старшого солдата
КОРЯВЦЯ Олексія Петровича – молодшого сержанта
КОСМАКОВА Сергія Петровича – молодшого сержанта
КУЗОВКІНА Руслана Едуардовича – солдата
ЛЕГКОСТУПА Дмитра Юрійовича – старшого лейтенанта
ЛУБЕНЦЯ Сергія Володимировича – старшого солдата
МАЛОГО Сергія Олександровича – солдата
МАРИНЯКА Андрія Івановича – капітана
МАРУНЧЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата
МЕТЕЛІНА Єгора Олександровича – старшого солдата
МУЛІКА Михайла Михайловича – солдата
НЕЧИПОРЕНКА Олександра Вікторовича – капітана
НІЖНИКА Дмитра Миколайовича – старшого солдата
ОКУНЯ Андрія Григоровича – старшого солдата
ОНИЩУКА Богдана Валерійовича – капітана
ПАНЬКОВА Володимира Євгенійовича – солдата
ПЕРЕСУНЬКА Олександра Ігоровича – старшого солдата
ПОНАЗИРЬОВА Олександра Олександровича – солдата
РЕЗНИКА Богдана Миколайовича – солдата
САВРАНЯ Вадима Сергійовича – старшого солдата
САВЧУКА Євгенія Павловича – старшого солдата
САРЕНКА Сергія Володимировича – майора
СВЯТНОГО Олексія Григоровича – молодшого сержанта
СКЛЯРА Олександра Анатолійовича – сержанта
СУХОМЛІНА Кліма Андрійовича – молодшого сержанта
ТЕРЕЩЕНКА Едуарда Олексійовича – капітана
ТИНЯ Тараса Романовича – майора
ХАЛЕПЕНКА Ігоря Миколайовича – сержанта

ШАЛАЄВА Сергія Володимировича – капітана
ШАПОВАЛА Володимира Володимировича – солдата
ЮДІНА Романа Олександровича – старшого солдата
ЯРМУСЯ Василя Миколайовича – капітана

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

ЗІНКОВА Олексія Павловича – сержанта
КІРІЧЕНКА Максима Андрійовича – головного сержанта
ТКАЧЕНКА Романа Олексійовича – молодшого лейтенанта

у Національній поліції України:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ФАЦЕВИЧА Олександра Юрійовича – генерала поліції третього рангу

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ОЛІЙНИКА Віталія Вікторовича (посмертно) – капітана поліції

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

АНТОЩУКА Віталія Геннадійовича (посмертно) – капітана поліції

АРТЮХА Артура Віталійовича – майора поліції

БАБІЯ Сергія Олеговича (посмертно) – старшого сержанта поліції

БОЙКА Олександра Васильовича (посмертно) – старшого лейтенанта поліції

БОНДАРЧУКА Ігоря Анатолійовича (посмертно) – старшого лейтенанта
поліції

БУЛЕГУ Богдана Миколайовича (посмертно) – капітана поліції

ДРОГОМИРЕЦЬКОГО Василя Миколайовича (посмертно) – старшого
лейтенанта поліції

ДЯЧЕНКА Станіслава Вікторовича (посмертно) – лейтенанта поліції

ЗАЙЦЕВА Михайла Олександровича (посмертно) – полковника поліції

КЛИМЕНКА Дмитра Сергійовича (посмертно) – майора поліції

КЛІЩУКА Владислава Ігоровича (посмертно) – лейтенанта поліції

МАРКОВА Ігоря Валерійовича (посмертно) – лейтенанта поліції

МАРЧИКА Артема Васильовича – капітана поліції

МАХЛЯЯ Ігоря Анатолійовича (посмертно) – старшого сержанта поліції

МЕЛЬНИКА Тараса Володимировича (посмертно) – капітана поліції

МЕНДРИЩОРУ Юрія Михайловича – капітана поліції

НИСИНЦЯ Василя Васильовича (посмертно) – капітана поліції

ОКСЕНЮКА Андрія Андрійовича (посмертно) – старшого лейтенанта
поліції

ПАНЬКІВА Віктора Ярославовича (посмертно) – капітана поліції

ПОДЗІГУНА Ігоря Олександровича (посмертно) – підполковника поліції

ПРУДКОГО Олега Вікторовича (посмертно) – капітана поліції

РОЗГОНЮКА Вадима Сергійовича – старшого лейтенанта поліції

САГАЙДАКА Віталія Миколайовича (посмертно) – капітана поліції

САРАНЧУКА Валерія Івановича – майора поліції

ТУРЛЯКА Артура Володимировича (посмертно) – старшого лейтенанта
поліції

ШЕВЧУКА Сергія Петровича (померло) – капітана поліції
ЩЕРБАНЯ Богдана Олексійовича (померло) – майора поліції
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
АЛТУНІНА Євгенія Андрійовича – рядового поліції
АНДРУШКА Олександра Олександровича – старшого сержанта поліції
АФАНАСЬЄВА Ігоря Миколайовича – капітана поліції
БЕРБ’ЮКА Олега Володимировича – старшого лейтенанта поліції
БЕРЕГОВОГО Андрія Івановича – полковника поліції
БУГІЛЯ Володимира Васильовича – капітана поліції
ВЕЧІРНЬОГО Сергія Івановича – капітана поліції
ВІДОНЯКА Юрія Ярославовича – лейтенанта поліції
ВІНТОНЯКА Юрія Юрійовича – майора поліції
ГАЛАСНИКА Володимира Михайловича – полковника поліції
ГОЦКА Андрія Васильовича – капітана поліції
ГРИСЬКОВА Юрія Романовича – старшого лейтенанта поліції
ГУМЕНЮКА Мирослава Михайловича – підполковника поліції
ДМИТРАЩА Максима Олександровича – капітана поліції
ДОРОГІЯ Володимира Федоровича – полковника поліції
ЖУКА Сергія Олександровича – майора поліції
ЗАКРЕВСЬКОГО Ярослава Олеговича – старшого лейтенанта поліції
КАРБОВСЬКОГО Назара Павловича – капітана поліції
КАСІРОВСЬКОГО Олександра Олеговича – капітана поліції
КІКОТЯ Назарія Васильовича – старшого лейтенанта поліції
КОВАЛЮКА Михайла Миколайовича – підполковника поліції
КУЗЕНКА Ярему Володимировича – капітана поліції
КУЗЬМЕНКА Віталія Валерійовича – майора поліції
КУЛИКА Олександра Анатолійовича – капітана поліції
КУЧІНСЬКОГО Дмитра Олександровича – старшого лейтенанта поліції
ЛАБАЯ Миколу Сергійовича – капітана поліції
ЛАКТІОНОВА Владислава Володимировича – лейтенанта поліції
МАНІЛУ Василя Петровича – лейтенанта поліції
МОХОРУКА Миколу Івановича – капітана поліції
НАГОРНОГО Артема Ігоровича – капітана поліції
НАСТАЩУКА Василя Ігоровича – капітана поліції
ОЗИМКА Віталія Андрійовича – сержанта поліції
ОРЛОВСЬКОГО Віталія Леонідовича – майора поліції
ПЕХА Юрія Романовича – капітана поліції
ПИЛИПА-НАГІРНЯКА Сергія Дмитровича – майора поліції
ПИСАРУКА Вадима Вадимовича – підполковника поліції
РАТУШНОГО Володимира Васильовича – майора поліції
РІЗНИЧУКА Артура Зіновійовича – сержанта поліції
САНТОВИЧА Василя Васильовича – майора поліції
САПТАША Олександра Олександровича – старшого лейтенанта поліції

СЛОМІНСЬКОГО Бориса Євгеновича – лейтенанта поліції
СТЕЛЬМАЩУКА Мирона Михайловича – підполковника поліції
ХІТРЯКОВА Олександра Сергійовича – капітана поліції
ЦЕРКОВНИКА Євгена Івановича – старшого лейтенанта поліції
ЧЕРНІЯ Сергія Миколайовича – капітана поліції
ШЕВЧИКА Івана Васильовича – майора поліції
ШЕЙГЕЦА Юрія Степановича – старшого лейтенанта поліції
ШЕРЕМЕТА Євгена Васильовича – капітана поліції
ЯСИНІШИНА Євгена Івановича – лейтенанта поліції

у Державному бюро розслідувань

Нагородити орденом "За мужність" III ступеня

ДОВБАША Сергія Сергійовича – майора Державного бюро розслідувань
ДУДНІК Лілію Сергіївну – майора Державного бюро розслідувань
МИТНИКА Олександра Анатолійовича – майора Державного бюро
розслідувань
ПОПОВИЧА Сергія Михайловича – підполковника Державного бюро
розслідувань
СТАРИКОВСЬКОГО Захара Івановича – підполковника Державного бюро
розслідувань

ТОЧКІНА Сергія Миколайовича – капітана Державного бюро розслідувань

у Державній службі України з надзвичайних ситуацій:

Нагородити орденом "За мужність" II ступеня

СЕВЕРЕНЧУКА Сергія Андрійовича – начальника частини Мобільного
рятувального центру швидкого реагування

Нагородити орденом "За мужність" III ступеня

АННЕНКОВА Едуарда Миколайовича – майора служби цивільного захисту
БАЗАЛИЦЬКОГО Олександра Дмитровича – прапорщика служби цивільного
захисту
БАСА Сергія Олександровича – майора служби цивільного захисту
БЕРІДЗЕ Серго Сергійовича – майора служби цивільного захисту
БІЛЕЦЬКОГО Олексія Миколайовича – молодшого сержанта служби
цивільного захисту
ГУЙВУ Костянтина Миколайовича – підполковника служби цивільного
захисту
СМАНОВА Олексія Олексійовича (померло) – молодшого сержанта
служби цивільного захисту
ЗАБКОВА Сергія Вікторовича – рядового служби цивільного захисту
КРУПЕЛЬНИЦЬКОГО Володимира Борисовича – лейтенанта служби
цивільного захисту
КУРІЛОВА Владислава Олеговича (померло) – капітана служби
цивільного захисту
ЛОЗИНСЬКОГО Юрія Михайловича – прапорщика служби цивільного
захисту

МАЗУРА Вадима Олексійовича – полковника служби цивільного захисту
МАРУЩАКА Павла Петровича – старшину служби цивільного захисту
МУДРИКА Сергія Івановича – підполковника служби цивільного захисту
НІКУЛЕСКА Дмитра Сергійовича – полковника служби цивільного захисту
ПИСЬМЕННОГО Ігоря Олеговича – молодшого сержанта служби цивільного захисту

САМАРІНА Миколу Геннадійовича – старшого лейтенанта служби цивільного захисту

СМІЯНА Олександра Сергійовича – сержанта служби цивільного захисту
ТРОЦЕНКА Сергія Михайловича (помертньо) – старшого сержанта служби цивільного захисту

ТУНІКА Євгена Анатолійовича – полковника служби цивільного захисту
ЦУВЕРКАЛОВА Віталія Володимировича (помертньо) – прапорщика служби цивільного захисту

ЧАБАНЯ Сергія Григоровича – полковника служби цивільного захисту
ЧЕРВОНЮКА Сергія Володимировича – старшого прапорщика служби цивільного захисту

ШАПОВАЛОВА Бориса Григорійовича – старшого прапорщика служби цивільного захисту

ШВЕЦЯ Миколу Дмитровича – сержанта служби цивільного захисту
ЮРКОВСЬКОГО Віктора Вікторовича – молодшого сержанта служби цивільного захисту

Нагородити орденом Данила Галицького

ЗАЙКУ Миколу Юрійовича – полковника служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня

ВОРОБІЙОВА Володимира Васильовича – капітана служби цивільного захисту

ГЕВОРКЯНА Самвела Валерійовича – старшого прапорщика служби цивільного захисту

КОЛЕСНИКА Дмитра Павловича – майора служби цивільного захисту

ПАВЛЕНКА Максима Юрійовича – старшину служби цивільного захисту

ПАЛІЯ Ігоря Сергійовича – старшого сержанта служби цивільного захисту
ПЕРЕДЄЛУ Максима Ігоровича – молодшого сержанта служби цивільного захисту

СИЗКА Павла Олександровича – капітана служби цивільного захисту

СКРЕБЦОВА Антона Олександровича – старшого прапорщика служби цивільного захисту

ТЕРЕНТІЄВА Сергія Юрійовича – сержанта служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За врятоване життя”

АВЕРІНА Олександра Олексійовича – сержанта служби цивільного захисту

ВАСИЛЯНСЬКОГО Андрія Віталійовича – молодшого сержанта служби цивільного захисту

КОРОНУ Сергія Андрійовича – сержанта служби цивільного захисту

КУБРАКА Євгена Миколайовича – старшого сержанта служби цивільного захисту

ЛІСОВОГО Олександра Дмитровича – полковника служби цивільного захисту

ПОДОПРИГОРУ Миколу Віталійовича – сержанта служби цивільного захисту

ПУЗЯ Дмитра Анатолійовича – молодшого сержанта служби цивільного захисту

СЕРГЕЄНКА Сергія Миколайовича – майора служби цивільного захисту

СОСНУ Дмитра Сергійовича – старшого лейтенанта служби цивільного захисту

ФЕДОТОВА Дмитра Геннадійовича – підполковника служби цивільного захисту

ШКАРУПИЛА Євгена Володимировича – старшого прапорщика служби цивільного захисту

Нагородити медаллю “За працю і звитягу”

КОНДРАТ’ЄВА Михайла Євгеновича – машиніста крана Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління ДСНС України у Запорізькій області

ПИЛИПЕНКА Сергія Олександровича – водія автотранспортних засобів Аварійно-рятувального загону спеціального призначення Головного управління ДСНС України у Запорізькій області.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

27 грудня 2022 року

Додаток 3

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №900/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі постановляю:

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

ЛОЖЕЧНИКА Віталія Миколайовича – полковника

СУБОТУ Владислава Олександровича – капітана

ХОЛМОВСЬКОГО Сергія Володимировича – підполковника

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ВАХОВСЬКОГО Андрія Олеговича – старшого лейтенанта

ГЕРЧУ Івана Васильовича – майора

ГОЛКОВА Кирила Юрійовича – майора

ДУНЯКА Андрія Васильовича – капітана

СВТУШКА Артема Андрійовича – капітана
ІВАНЧЕНКА Дмитрія Григоровича – капітана
РАФАЛЬСЬКОГО Артема Миколайовича – капітана
ФЕДОРЕНКА Сергія Леонідовича – старшого солдата
ЦЩЕЯ Станіслава Сергійовича – капітана
Нагородити орденом «За мужність» I ступеня
КОВАЛЬОВА Кирила Костянтинівича – старшого сержанта
ХИЛЯ Івана Вікторовича – старшого сержанта
Нагородити орденом «За мужність» II ступеня
КАПУСТЯНА Максима Сергійовича – старшого сержанта
КНИГУ Микиту Володимировича – капітана
САГАНА Миколу Вячеславовича – сержанта
Нагородити орденом «За мужність» III ступеня
АЛЕКСІЙЧУКА Олександра Олександровича – солдата
БАБІЧА Станіслава Миколайовича – солдата
БАЖАНА Петра Федоровича – солдата
БЕДІНА Вадима Леонідовича – головного сержанта
БЕЗЧАСНОГО Костянтина Анатолійовича – молодшого сержанта
БЕЛОБОРОДОВА Олексія Анатолійовича – старшого солдата
БІЖКА Олексія Вікторовича – солдата
БОНДАРЕНКА Сергія Сергійовича – старшого солдата
ВАЛИЦЬКУ Марину Анатоліївну – сержанта
ВЕТЧИНКІНА Олександра Леонідовича – майстер-сержанта
ВЕТЧИНКІНА Сергія Юрійовича – майора
ВОЛЯНЮКА Василя Йосифовича – молодшого сержанта
ГАННОЧКУ Антона Володимировича – солдата
ГАРМАША Володимира Олександровича – молодшого сержанта
ГВАСАЛЮ Михайла Валерійовича – солдата
ГВОЗДЯ Сергія Миколайовича – головного сержанта
ГЕРАСИМЕНКА Олексія Васильовича – майора
ГОРБАЧА Костянтина Івановича – солдата
ГРИЦАЯ Федора Михайловича – сержанта
ГУЛЯКА Віктора Віталійовича – солдата
ДАНОВА Володимира Валерійовича – капітана
ДРОБІНА Владислава Вячеславовича – солдата
ЄЛІСЄЄВА Олега Володимировича – солдата
ІЩЕВА Андрія Ігоровича – старшого солдата
КАРПАЧОВА Олега Миколайовича – солдата
КЛЮЧКА Сергія Олександровича – молодшого сержанта
КЛЮЧЕВА Костянтина Валерійовича – сержанта
КОВАЛЕНКА Руслана Сергійовича – молодшого сержанта
КОЗАКА Назара Валерійовича (посмертно) – старшого солдата
КОРЖОВСКОГО Костянтина Антоновича – солдата

КОРОТИЧА Максима Олександровича – старшого сержанта
КОХАНА Віталія Петровича – старшого солдата
КРАМКОВСЬКОГО Дмитра Андрійовича – молодшого сержанта
КУЗУРМАН Емілію Зіяддинівну – сержанта
КУРАША Сергія Васильовича – майора
ЛУК'ЯНОВА Максима Сергійовича – старшого солдата
МАГУРА Володимира Мироновича – молодшого сержанта
МАНЖОСА Володимира Павловича – сержанта
МАР'ЄНКА Дмитра Володимировича – майстер–сержанта
МАТЛАКА Назара Тарасовича – солдата
ОНАЦЯ Романа Володимировича – старшого солдата
ПАЛІЙЧУКА Ярослава Миколайовича (помертньо) – солдата
ПРАСОЛОВА Андрія Сергійовича – молодшого сержанта
РОДНЯНОГО Станіслава Валерійовича – солдата
САДОВЕНКА Едуарда Юрійовича – молодшого сержанта
СОЛОВ'Я Олексія Олеговича – солдата
СТАЙНОВА Євгенія Григоровича – старшого солдата
СТРЕЛЬЦОВА Дениса Володимировича – сержанта
ТИМОФЄЄВА Анатолія Юрійовича – майора
ТКАЧЕНКА Миколу Миколайовича – сержанта
ТКАЧЕНКА Сергія Миколайовича – старшого солдата
ТКАЧОВА Вадима Олександровича – підполковника
ТКАЧУКА Павла Анатолійовича – старшого солдата
ТРОЦИШИНА Артура Юрійовича – старшого солдата
ТУРІЄВА Сергія Олександровича – солдата
ФАДЄЄВА Даніїла Олеговича – солдата
ФЕДІРКА Олега Михайловича – солдата
ЦЕГЕЛЬНИКА Дмитра Григоровича – молодшого сержанта
ЧУТЛАШВІЛІ Торніке – солдата
ШАДЧНЄВА Олексія Вікторовича – солдата
ШЕЙКА Михайла Володимировича – старшого сержанта
ШШОЛУ Андрія Андрійовича – старшого сержанта
Нагородити медаллю «За військову службу Україні»
БОЙКА Сергія Івановича – старшого солдата
ВРЯШНИКА Олександра Сергійовича – молодшого сержанта
ГАНІНА Івана Володимировича – головного сержанта
ГОЦУЛЯКА Євгенія Миколайовича – сержанта
ІГНАТЕНКА Олексія Миколайовича – старшого солдата
КАГАНЦЯ Юрія Юрійовича – солдата
КІШКІНЬОВА Дмитра Олександровича – солдата
КЛИМЧУКА Аркадія Костянтиновича – старшого солдата
КОРОВІНА Костянтина Леонідовича – старшого солдата
МИХАЙЛОВА Марка Володимировича – старшого солдата

МОЗОЛЮ Дмитра Івановича – солдата
НЕЖУТУ Івана Володимировича – сержанта
НОВИЧЕНКА Едуарда Віталійовича – молодшого сержанта
ОЛІЙНИКА Василя Вікторовича – головного сержанта
ОМЕЛЬЧЕНКА Романа Володимировича – солдата
ОСІННЬОГО Владислава Володимировича – солдата
ПАНКРАТЬЄВА Олександра Олександровича – солдата
ПАСЄЧНИКА Федора Миколайовича – солдата
ПЕХОТІНА Олександра Євгеновича – молодшого сержанта
ПІВНЯ Владислава Олеговича – молодшого сержанта
ПРОГА Миколу Миколайовича – солдата
ПЛУЖНИКА Василя Андрійовича – старшого сержанта
ПОЗИВАЯ Єгора Сергійовича – молодшого сержанта
ПОСТОЯ Костянтина Михайловича – солдата
СЕРГЄЄВА Володимира Івановича – солдата
СИЧА Вячеслава Анатолійовича – солдата
СІДОРОВА Юрія Анатолійовича – солдата
ТОЛКАЧОВА Олексія Олександровича – молодшого лейтенанта
ХОПІЄНКА Антона Васильовича – солдата
ЯЩЕНКА Олега Володимировича – сержанта
Нагородити медаллю «Захиснику Вітчизни»
БІЛЯЄВА Григорія Олександровича – старшого солдата
ГОЛУБА Дмитра Олексійовича – молодшого сержанта
КАЛАШНИКА Віктора Васильовича – старшого солдата
МАСЛОВА Олександра Володимировича – старшого солдата
МЕЖЕВИЧА Олександра Івановича – солдата
МОМОТА Германа Геннадійовича – старшого солдата
ПОДУ Максима Олександровича – старшого солдата
ТОНКОШКУРА Володимира Сергійовича – старшого солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

28 грудня 2022 року

Додаток 4

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №901/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовідданість, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ЄМЕЛЬЄВА Володимира Анатолійовича – майора

ПРИЦЮ Олександра Віталійовича – підполковника

САНДАКОВА Степана Володимировича – майора
СИДОРУКА Леоніда Казимировича – старшого лейтенанта
ХАТУНЦЕВА Романа Ігоровича – майора
Нагородити орденом "За мужність" II ступеня
МУЛЯРА Сергія Олександровича – старшого сержанта
Нагородити орденом "За мужність" III ступеня
БЕЛУ Андрія Івановича (помертньо) – солдата
БОНДАРЕНКА Олександра Володимировича – молодшого сержанта
БОЦУЛУ Максима Ілліча (помертньо) – солдата
ВАСИЛЕНКА Олексія Євгеновича – молодшого сержанта
ВАСИЛИШИНА Олега Сергійовича – солдата
ВИШНЯКОВА Володимира Юрійовича (помертньо) – солдата
ГУБАРЯ Івана Івановича (помертньо) – солдата
ДОРОШЕНКО Наталію Іванівну – солдата
КОРОЛЯ Ігоря Васильовича (помертньо) – солдата
ЛЕОНОВА Сергія Володимировича (помертньо) – солдата
ЛИСЕНКА Вадима Леонідовича – солдата
НЕСТЕРЕНКА Михайла Вікторовича (помертньо) – солдата
НОВІКОВА Олексія Володимировича (помертньо) – старшого сержанта
НОВІКОВА Якова Геннадійовича (помертньо) – солдата
ПАРАДУ Миколу Сергійовича (помертньо) – солдата
ПЕЛЕХАНЯ Володимира Сергійовича (помертньо) – старшого солдата
ПЛИСКУ Олексія Анатолійовича – старшого сержанта
РОМАНЦЯ Дмитра Володимировича – капітана
САВОСІНУ Емілію Володимирівну – старшого солдата
САМАНЮКА Юрія Юрійовича – солдата
СІНЕЛЬНИКА Леоніда Валентиновича – капітана
СЛИВКУ Віталія Миколайовича – старшого солдата
ТАНЦЮРУ Сергія Олександровича – старшого солдата
ТРІШИНА Дениса Євгенійовича – підполковника
ХАЛЯВКУ Олександра Володимировича – солдата
ХИБОВСЬКОГО Ярослава Юрійовича – сержанта
ШИРОКОВА Максима Миколайовича (помертньо) – солдата
ЯКИМОВИЧА Олександра Володимировича (помертньо) – старшого солдата
Нагородити орденом Данила Галицького
СІРМАН Ольгу Миколаївну – майора
Нагородити медаллю "За військову службу Україні"
ЛАГОДУ В'ячеслава Григоровича – лейтенанта
НАСТЕНКА Олександра Миколайовича – капітана
Нагородити медаллю "Захиснику Вітчизни"
АРТЬОМОВА Дениса В'ячеславовича – солдата
БАБІЯ Сергія Олександровича – солдата
БЕСЕДУ Артема Ігоровича – солдата

БЛАГОВА Олександра Анатолійовича – старшого сержанта
БОГДАНОВА Євгена Володимировича – сержанта
БОНДАРЧИКА Романа Дмитровича – старшого солдата
БОНЧЕВА Микиту Сергійовича – солдата
БОРТНИКА Ігоря Володимировича – старшого солдата
БРИНДАКА Ігоря Вадимовича – солдата
БУРЛАЧКА Вадима Дмитровича – солдата
ВАСЬКА Ярослава Богдановича – старшого солдата
ВАТОЛІНА В'ячеслава Вікторовича – солдата
ГАВРИША Володимира Вікторовича – головного сержанта
ГАПОНОВА Івана Миколайовича – солдата
ГАРІФУЛІНА Віктора Сагітовича – молодшого сержанта
ГАРКАВЕНКА Владислава Валентиновича – солдата
ГЕРАСИМОВА Олексія Олександровича – солдата
ГЛУХОВА Дмитра Олеговича – старшого солдата
ГЛУШКА Артема Вікторовича – солдата
ГОГОЛЕНКА Валерія Олексійовича – солдата
ГОРБАЧА Геннадія Івановича – солдата
ГОРКАВЧУКА Олега Анатолійовича – сержанта
ГРИГОРАША Олександра Миколайовича – солдата
ГРИЦУТУ Миколу Миколайовича – старшого сержанта
ДЕМ'ЯНЕНКА Сергія Анатолійовича – солдата
ДОЛЕНКА Івана Геннадійовича – солдата
ДУРІХІНА Владислава Ігоровича – солдата
ЄГІАЗАРЯНА Миколу Арташовича – головного сержанта
ЗЕЙНАЛОВА Сергія Станіславовича – старшого солдата
ЗЕЛЕНОВА Дмитра Богдановича – молодшого сержанта
ЗУБА Едуарда Івановича – солдата
ІВАНЕНКА Володимира Олександровича – солдата
ІВАНЯНА Олега Володимировича – солдата
ІЛЮЩЕНКА Вадима Володимировича – сержанта
КАЗАНЦЕВА Івана Олександровича – солдата
КАЛИТИЧА Юрія Олексійовича – солдата
КАМИШАНОВА Антона Павловича – солдата
КАПІТОНОВА Сергія Миколайовича – солдата
КАРПЕНКА Анатолія Олександровича – солдата
КЛЕЦЯ Олександра Геннадійовича – солдата
КЛИМЧАКА Олександра Вікторовича – солдата
КНИШЕНКА Юрія Вікторовича – солдата
КОВАЛЬОВА Олексія Олександровича – старшого солдата
КОЛІСНИКА Богдана Ігоровича – старшого солдата
КОЛОШУ Сергія Петровича – солдата
КОМІССАРЧУКА Артема Олександровича – солдата

КОНЧАКА Станіслава Володимировича – солдата
КОРЖАНОВА Дмитра Сергійовича – старшого солдата
КОРОБКУ Ігоря Івановича – старшого лейтенанта
КОРОЛЬОВА Валентина Івановича – солдата
КОРОПАТНИЦЬКОГО Романа Володимировича – солдата
КОТЕНКА Євгенія Анатолійовича – солдата
КРАВЧЕНКА Сергія Леонідовича – солдата
ЛАКІЗУ Олександра Сергійовича – солдата
ЛЕНКА Павла Миколайовича – солдата
ЛИСИЦЮ Олександра Олексійовича – солдата
ЛИТВИНА Олександра Олександровича – солдата
ЛИТВИНЧУКА Станіслава Леонідовича – старшого лейтенанта
ЛУЦЕНКА Артура Володимировича – солдата
ЛЬОВКІНА Леоніда Вікторовича – солдата
МАЛОГО Олександра Анатолійовича – солдата
МАСЛЕНКА Валерія Валерійовича – солдата
МАСЛЮКА Романа Сергійовича – солдата
МОРГУНА Артема Сергійовича – солдата
НАЗАРЕНКА Дмитра Вікторовича – солдата
НАЙДЬОНОВА Данила Олександровича – солдата
НЕРУША Валерія Миколайовича – старшого солдата
НИКОЛЕНКА Артема Валентиновича – старшого солдата
НІЗАМАЄВА Віктора Сергійовича – солдата
ОЛІЙНИКА Микиту Дмитровича – солдата
ОЛІЙНИКА Сергія Вікторовича – старшого солдата
ПОНЯТЕНКА Сергія Костянтиновича – старшого солдата
ПОРОШИНА Ярослава Миколайовича – солдата
ПОЧЕРНІНА Вячеслава Олексійовича – солдата
ПРОЦЕНКА Єгора Олександровича – старшого лейтенанта
РАКИТЯНСЬКОГО Сергія Анатолійовича – старшого сержанта
РЯБИКІНА Андрія Леонідовича – сержанта
САФРОНОВА Михайла Леонідовича – солдата
СЕМИБОРОДУ Владислава Аліжоновича – старшого солдата
СИНЬКА Максима Вячеславовича – солдата
СІДНЄВА Юрія Валентиновича – солдата
СТАНКЕВИЧА Андрія Михайловича – головного сержанта
СТЕЛЬМАШОВА Максима Ігоровича – солдата
СТЕПАНЕНКА Олександра Вікторовича – сержанта
ТЕРТИШНОГО Івана Володимировича – солдата
ТЕТЧЕНКА Валерія Анатолійовича – молодшого сержанта
ТИМЧЕНКА Руслана Миколайовича – молодшого сержанта
ТКАЧЕНКА Владислава Ігоровича – солдата
ФАРТУШНОГО Андрія Валерійовича – молодшого сержанта

ФЕСЕНКА Віталія Євгеновича – солдата
ФІЩУКА Валентина Валентиновича – солдата
ХОМЕНКА Олександра Сергійовича – солдата
ЧЕРНОВА Ігоря Вадимовича – солдата
ЧУХАРКА Сергія Станіславовича – молодшого сержанта.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

28 грудня 2022 року

Додаток 5

[УКАЗ ПРЕЗИДЕНТА УКРАЇНИ №903/2022](#)

Про відзначення державними нагородами України

За особисту мужність і самовіддані дії, виявлені у захисті державного суверенітету та територіальної цілісності України, вірність військовій присязі **постановляю:**

Нагородити орденом Богдана Хмельницького II ступеня

КРАВЧЕНКА Володимира Васильовича — полковника

НАЙДИЧА Віталія Сергійовича — капітана

СОРОКУ Юрія Михайловича — полковника

ЧЕРНЯВСЬКОГО Павла Олеговича — капітана

Нагородити орденом Богдана Хмельницького III ступеня

ДЗЯМАНА Миколу Івановича — полковника

КАМИШЕНКОВА Романа Петровича — полковника

МАТВІЙЧУКА Богдана Сергійовича — майора

МИРОНЕНКА Артема Володимировича — майора

ШИМАНСЬКОГО Олександра Валентиновича — підполковника

Нагородити орденом “За мужність” II ступеня

ВАЙПАНА Миколу Ігоровича — старшого солдата

ДЕМ’ЯНЦЯ Дениса Валентиновича — сержанта

КАЛИНУ Сергія Володимировича — капітана

ПУНЕГОВА Сергія Олександровича — капітана

ХАХАЛКІНА Андрія Володимировича — майора

Нагородити орденом “За мужність” III ступеня

ВОЛИНКА Віктора Михайловича — старшого сержанта

ВОРОНІНА Максима Борисовича — солдата

ГРИГОРАША Анатолія Володимировича — старшого солдата

ДЕМ’ЯНЕНКА Віктора Сергійовича — підполковника

КУЖИЛЬНОГО Романа Володимировича — майора

КУЛЕШОВА Микиту Дмитровича — майора

КУРНОСОВА Анатолія Олександровича — капітана

ЛИТВИНЮКА Віктора Васильовича — старшого сержанта

ЛОГІНОВА Василя Аркадійовича — солдата
МАКАРЕНКА Володимира Миколайовича — майора
ПРИЛУЦЬКОГО Андрія Олеговича — молодшого сержанта
ПРИХОДЬКА Сергія Вікторовича — майора
РОМАНЧЕНКА Анатолія Івановича — старшого солдата
САНІНА Олега Вікторовича — старшого сержанта
СМЕРЕЧАНСЬКОГО Івана Валерійовича — майора
СТЕПАНЕНКА Ігоря Олександровича — старшого солдата
ШКІЛЬНЮКА Артема Григоровича — підполковника
Нагородити орденом Данила Галицького
БОБУХА Руслана Васильовича — полковника
РИБ'ЯНЦЯ Олексія Олександровича — полковника
Нагородити медаллю “За військову службу Україні”
АСАВАЛЮКА Дмитра Олександровича — старшого лейтенанта
БОЙКА Михайла Анатолійовича — підполковника
БУДНИКА Сергія Вікторовича — солдата
ВОЛОШКА Руслана Олександровича — підполковника
ГОНЧАРА Дмитра Борисовича — старшого сержанта
ГУРАЛЬСЬКОГО Олександра Леонідовича — підполковника
ДОЛИНЮКА Богдана Сергійовича — старшого лейтенанта
ЄФРЕМОВА Дмитра Михайловича — майора
ЗУБКА Василя Васильовича — майора
КАРПЕНКА Миколу Васильовича — штаб-сержанта
КОВАЛЯ Андрія Васильовича — старшого лейтенанта
КОНДРИКА Сергія Олександровича — старшого сержанта
КУЗНЄЦОВА Івана Павловича — старшого лейтенанта
МАРФУТІНА Ігоря Ігоровича — старшого лейтенанта
ОЛЕНЮКА Ігоря Володимировича — старшого лейтенанта
ПАВЛЮКА Даниеля Юрійовича — капітана
ПІГАСОВА Олександра Павловича — старшого солдата
ПОВОРОЗНИКА Олексія Валентиновича — старшого лейтенанта
ПУХЛЯК Наталію Миколаївну — старшого солдата
РУДЕНКА Олексія Васильовича — старшого лейтенанта
САДІВНИЧОГО Ігоря Вікторовича — сержанта
САПАРОВА Олега Артуровича — старшого лейтенанта
СЛІПОЩОНА Костянтина Анатолійовича — сержанта
СМАЖНОГО Дениса Юрійовича — підполковника
СТЕПАНЕНКО Юлію Миколаївну — лейтенанта
СУЛИМУ Володимира Олександровича — підполковника
ТРОФІМЕНКА Олександра Григорійовича — майора
УСТІНОВА Андрія Сергійовича — капітана
ФАСИШЕВСЬКОГО Ярослава Степановича — капітана
ЧЕРНУШИЧА Ігоря Ігоровича — капітана

ШТЕФАНА Андрія Євгеновича — підполковника
ЯКОВЕНКА Тараса Олеговича — старшого лейтенанта
Нагородити медаллю “За бездоганну службу” III ступеня
БІЛОНІЖКУ Олега Івановича — підполковника
КАЧАНІВСЬКОГО Руслана Анатолійовича — підполковника
КАЧАНОВСЬКОГО Артема Олександровича — майора
ЛЄЛЄКОВА Вадима Володимировича — підполковника
Нагородити медаллю “Захиснику Вітчизни”
БАРИШОВЦЯ Дмитра Миколайовича — старшого сержанта
БАРКАЛОВА Костянтина Олексійовича — солдата
БЕЗПАЛОГО Сергія Миколайовича — капітана
ВОЛКОВА Віктора Васильовича — майора
ГУНЬКА Павла Борисовича — майора
ГУРЖІЯ Едуарда Миколайовича — молодшого сержанта
ДЕМЧЕНКА Валерія Валерійовича — капітана
ДЕНИГУ Ярослава Миколайовича — старшого солдата
ДІДУРУ Віталія Григоровича — сержанта
ІВАНЦЯ Вячеслава Олександровича — старшого солдата
КАЗЬМІРУКА Сергія Петровича — підполковника
КИРПИЧА Віталія Володимировича — майора
КОНИКА Сергія Васильовича — капітана
КУЛИКА Андрія Сергійовича — старшого солдата
МОІССЄНКА Антона Андрійовича — капітана
ОВЧАРЕНКА Андрія Володимировича — старшого лейтенанта
ПІДЛУБНОГО Андрія Вікторовича — солдата
РЕУСА Олега Олеговича — лейтенанта
СИДОРЧУКА В’ячеслава Васильовича — старшого солдата
СУРМАКА Михайла Зіновійовича — старшого лейтенанта
ТАРАСА Богдана Вікторовича — солдата
ЧАБАНЮКА Ростислава Андрійовича — старшого солдата
ЧУБЕНКА Олександра Анатолійовича — майора
ШЕВЧЕНКА Кирила Андрійовича — солдата
ШРАМКА Івана Олександровича — молодшого сержанта
ЮГОВА Олександра Олександровича — солдата.

Президент України В.ЗЕЛЕНСЬКИЙ

30 грудня 2022 року